

MOST

LETNIK XIX
ŠTEVILKA 67
DECEMBER 2021

MOST

Glasilo občine Kanal ob Soči

<http://www.obcina-kanal.si/most>

Izdajatelj: Občina Kanal ob Soči,
zanjo županja Tina Gerbec

Odgovorni urednik:
Erik Panjtar

Člani uredniškega odbora:
Erika Koncut, Irena Brezavšček,
Klelija Dolenc, Tina Tinta

Lektoriranje:
Mojca Pipan

Oblikovanje in grafični prelom:
A-media d.o.o.

Fotografija na naslovnici:
Damijan Simčič – Zoso
»Zasneženi Lig«

Naslov uredništva: Glasilo Most,
Trg svobode 23, 5213 Kanal

Kontakt: urednistvo@glasilo-most.si

Tisk: A-media d.o.o.

Naklada: 2500 izvodov

Glasilo brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Občini Kanal ob Soči.

Prosimo, da za oddajo vaših
prispevkov za objavo v Mostu
obvezno uporabljate portal
mojaobcina.si.

Uredništvo si pridržuje pravico
presoje glede objave in lahko zavrne
objavo prispevka, še posebej, če ni
v skladu s programsko zasnovno ali
novinarskim kodeksom.

Za komunikacijo z odgovornim
urednikom oziroma uredniškim
odborom uporabite elektronski
naslov urednistvo@glasilo-most.si.

Uvodnik

Zasneženi Lig z naslovnice tokratnega Mosta je videti, kot da bi ga vzeli iz pravljice: drobne hiške, vijugaste ceste, med gozdnatimi pobočji pa mehka bela odeja. Fotografija je posneta z dronom, ki je moral poleteti nekoliko višje pod oblake, da je lahko od tam s širokim pogledom zajel to čudovito zimsko idilo s sveže zapadlim snegom.

Včasih je koristno, da tudi sami, tako kot dron, poskusimo spremeniti perspektivo. Z malo večje oddaljenosti se stvari vidijo nekoliko drugače kot običajno. Mogoče bomo vsakdanje stvari, ki jih že tako dobro poznamo, da jih niti ne vidimo več, ponovno *zagledali*. Mogoče nam bo novi zorni kot omogočil, da bomo tiste stvari, ki so dejansko vredne in dragocene, a vseeno prezrte ob običajnem vsakdanjem hitenju, ponovno ovrednotili. Ali pa nas bo pogled z višine mogoče spodbudil k refleksiji, ali se nemara ne ukvarjamo pretirano s stvarmi, ki so pravzaprav obrobne in nepomembne, pa jim kljub temu posvečamo večino svojega časa in energije.

Drage bralke in bralci. Živimo v času, ki je zelo poseben, pa vendar prav nič poseben. Želim vam, da bi vam bilo prihodnje leto naklonjeno pri spremembi perspektive, v kolikor jo boste potrebovali za iskanje odgovorov na tista najpomembnejša, velika in ključna vprašanja za vas.

Hvala za podporo in srečno v letu 2022!

Erik Panjtar, odgovorni urednik

IZ VSEBINE

16 Vodooskrba v občini Kanal ob Soči

22 Veliki intervju:
glasbenik Robert Hvalica

42 Promocijske dejavnosti v občini

48 Intervju s košarkarjem Janom Močnikom

54 Drobci iz zgodovine kanalskega gradu

66 Obrazi občine:
igralka Beti Strgar

Nagovor županje

Spoštovani občanke in občani, bralke in bralci!

V tem trenutku, ko listate zimsko številko občinskega glasila kanalske občine, smo že krepko zakorakali v praznični čas, ki ga pričara mesec december. Praznične lučke nas že spremljajo v številnih naseljih, na televizijskih ekranih in radijskih valovih že poslušamo zimzelene praznične melodije, ljubitelji kulinarike smo že poprijeli za predpasnike in odprli knjige z recepti božičnih dobrot, marsikdo je tudi že na plano privlekel škatle z božičnimi okraski in v svojih domovih pričaral praznično vzdušje.

December je pričakovanje, druženje, obdarovanje. Pa tudi čas, ko si rečemo: »Končno je konec tega leta. Zahtevnega in stresnega. Naj se že enkrat začne novo!« In epidemija, ki nam že drugič zapored kroji božično-novoletne praznike, je to misel še okrepila. Ni pokazala zgolj krhkosti našega zdravja, temveč tudi, kako majava je stopnica, na katero smo v zadnjih časih stopili kot družba. Zdi se, da je socialna in medgeneracijska solidarnost le črka na papirju, v praksi pa smo nanjo pozabili.

Zato naj ti decembrski dnevi prinesejo čas za razmislek, ali bomo epidemiji resnično pustili, da nam odvzame čut za sočloveka, toplino, dialog. V novem letu nas mora voditi misel, da si ne smemo biti nasprotni, temveč iskati poti, da si pridemo čimbolj na proti. Da spoštujemo mnenja drugih, smo si v dialogu enakovredni brez predsodkov in poniževanj. Voditi nas mora misel, da naša dejanja vplivajo tudi na dobrobit naših najbližjih, sosedov, sokrajanov, sodelavcev, prijateljev ... Bodimo odgovorni do sebe in drugih. Vsi smo skupnost. V to globoko verjamem in sem prepričana, da lahko to dosežemo.

Zato vam, cenjeni občanke in občani, bralke in bralci, želim božično-novoletne praznike polne topline in radosti, širokih nasmehov in upanja. Naj vam leto 2022 prinese osebnega miru, spoštljivih odnosov in seveda krepkega zdravja.

Srečno!

Tina Gerbec, županja

Investicije v Občini Kanal ob Soči:

Veliko infrastrukturnih izboljšav

Občinska uprava, foto: arhiv občinske uprave

INVESTICIJE NA DRŽAVNIH CESTAH

Na državni cesti sta se v zadnjem času izvajali dve večji investiciji, ki ju je izvedla DRSI. V sklopu vzdrževanja se je na cesti na relaciji Solkan-Plave menjalo približno 800 metrov stare jeklene varnostne ograje in preplastilo vozišče v dolžini 860 metrov. Vrednost preplastitve in menjave ograje je znašala 300.000 evrov (z DDV). Na relaciji Plave-Vrhovlje pa se izvaja rekonstrukcija vozišča v dolžini 400 metrov. Med drugim so se v sklopu projekta nadvišali obstoječi obcestni venci, menjalo jekleno varnostno ograjo v dolžini 400 metrov in na novo zgradil oporni zid v dolžini 170 metrov. Vrednost rekonstrukcije je ocenjena na 295.000 evrov (z DDV).

Soška cesta

Plave - Vrhovlje

INVESTICIJE NA LOKALNIH CESTAH

- Razširitev ovinka na Gorenjem Polju, vrednost 7000 evrov.
- Utrditev in preplastitev vozišča na relaciji Krajc-Koprivišče v dolžini 180 metrov, vrednost 22.000 evrov.
- Utrditev in preplastitev vozišča na relaciji Morsko-Kanalski Vrh v dolžini 170 metrov, vrednost 19.000 evrov.
- Ureditve serpentine v Britofu v dolžini 130 metrov, vrednost 63.000 evrov.
- Dobava materiala za betoniranje ceste v Potravno, vrednost 6000 evrov.
- Ureditve rešetke v Ligu, vrednost 5000 evrov.
- Sanacija podpornega zidu na relaciji Dol-Cvetrež, vrednost 7500 evrov.
- Razširitev ceste v Bodrežu, vrednost 22.000 evrov.

Gorenje Polje

Krajc - Koprivišče

Morsko - Kanalski Vrh

Britof

Potravno

Bodrež

Lig

Dol - Cvetrež

VODOVOD TESTENI-ZAVRH

Občina gradi javno vodovodno omrežje na območjih, kjer to še ni zgrajeno. Izgradnja vodovoda je potekala na relaciji Testeni-Zavrh. Transportni povezovalni vodovod v dolžini okrog 1300 metrov, nov razvod po zaselku Zavrh z novim, 6 m³ velikim raztežilnikom bo služil našim občanom in jim olajšal vsakdanja gospodinjska, kmetijska in poljedelska opravila. Vodovodni sistem je bil krajanom predan v začetku decembra. Vrednost investicije je znašala 359.996,14 evra brez DDV.

Vodovod Testeni - Zavrh

Vodovod Testeni - Zavrh

MENJAVA STREŠNE KRITINE NA GALERIJU RIKA DEBENJAKA IN OBNOVA GRATTIJEVE HIŠE

Konec oktobra so bila zaključena dela na strehi Galerije Rika Debenjaka. V sklopu projekta je bila obnovljena dotrajana strešna kritina z enako korčno na stolpu v skupni vrednosti 22.087,27 evra. Občina Kanal je kot sofinancer projekta zagotovila 15.263,33 evra, razlika pa je bila krita s pomočjo državnih sredstev, saj je bila občina uspešna na razpisu Ministrstva za kulturo RS za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine. Poleg obnovljene strehe so dela obsegala tudi očiščenje in barvanje fasade stolpa galerije. Vrednost sanacije fasade znaša 7109,55 evra (z DDV), skupna vrednost investicijskih del na Galeriji Rika Debenjaka pa okrog 29.000 evrov (z DDV).

Občina obnavlja tudi drugo nadstropje Grlattijeve hiše na Kontradi, kjer bo domoval Zavod za zeleni razvoj Soške doline. Vrednost pogodbenih del je 71.564,57 evra.

Kanal

Obnova nadstropja v Ticu

Kanal

KOMUNALNA INFRASTRUKTURA PRILESJE PRI PLAVAH

V naselju Prilesje pri Plavah se izvaja gradnja druge faze komunalne infrastrukture. Kot smo že zadnjič omenili, se bo najprej uredila servisna dostopna pot do čistilne naprave, nato pa celotna infrastruktura v naselju. Naselje bo dobilo tudi novo asfaltno prevleko. Vrednost investicije v komunalno infrastrukturo Prilesje – 2. faza je 331.833,11 evra brez DDV.

Prilesje

PRENOVA STREHE VEŽICE V ZAPOTOKU

Občina je v preteklih mesecih poskrbela tudi za prenovalo zelo poškodovane vežice v Zapotoku, kjer je bila streha tako poškodovana, da se je udrla v objekt. Občina je hitro ukrepala ter popravila streho vežice, ki po novem ne bo več kazila območja pokopališča in vnašala nejevoljo med krajanje. Ob vsem tem občina ni pozabila streho popraviti z materiali, proizvedenimi v naši občini.

Prenova strehe vežice

NAKUP OPREME ZA KD DESKLE

Na javnem pozivu za izbiro občinskih investicij na področju kulture je bila občina uspešna tudi za Kulturni dom Deskle, kjer je bila s pomočjo poziva nabavljena oprema, s katero se bodo izboljšali pogoji za razvoj kulturno-umetniške ustvarjalnosti. Investicija obsega nabavo opreme, namenjene izvajanju kulturnih programov v Kulturnem domu Deskle. Vrednost celotne investicije je 6259 evrov, pri čemer sofinanciranje s strani Ministrstva za kulturo RS znaša 3730,49 evra.

DOKONČANJE OTROŠKEGA IGRIŠČA PRED OŠ KANAL

Pri celostni prenovi otroškega igrišča so skupaj stopili občina, kanalska osnovna šola in šolski sklad. Načrte je pripravila nekdanja učenka OŠ Kanal, sedaj pa krajinska arhitektka Anika Ozebek. Igrala so bila otrokom predana v uporabo s prvim šolskim dnevom.

Otroško igrišče

Otroško igrišče

Otroško igrišče

Otroško igrišče

SANACIJA KAMNITEGA ZIDA ZD KANAL

V želji po lepši, privlačnejši okolici naselja Kanal in njenega samega vstopa v naselje občina sanira dotrajani in poškodovani kamniti zid ob ZD Kanal. Kamniti zid je bilo treba v celoti očistiti vegetacije, izdolbsti in na novo zapolniti fuge okrog kamnov ter sanirati celotno kapo kamnitega podpornega zidu.

Sanacija kamnitega zida ZD Kanal

Sanacija kamnitega zida ZD Kanal

PRENOVLJENI OBJEKT NA KANALSKEM VRHU ŽE SLUŽI SVOJEMU NAMENU

Prenova objekta je bila zaključena v začetku decembra. Je pa objekt že v novembru gostil zbor krajanov na temo predstavitve nove sončne elektrarne na območju jezera, kjer so predstavniki družbe SENG d.o.o. in županja predstavili korake za izgradnjo elektrarne.

Prenova objekta na Kanalskem Vrhu

Zbor krajanov v prenovljenem objektu

Seje občinskega sveta

V planu vrsta investicij

Erika Koncut

Poročilo o sejah občinskega sveta začinjamo z žalostno vestjo. Letošnja jesen je v večni mir popeljala občinskega svetnika Jožeta Valentiniča iz Liga. Žalna seja se je odvila 2. decembra. V uredništvu Mosta izrekamo iskreno sožalje svetnikovim svojcem in najbližjim.

Na septembrski 19. redni seji so se svetniki najprej seznanili z izredno dodelitvijo občinskega neprofitnega stanovanja v najem za določen čas.

Sledila je obravnava porabe proračunskih sredstev v prvi polovici letošnjega leta. Občina je v prvem polletju realizirala skoraj štiri milijone evrov prihodkov, kar predstavlja 47,2 odstotka načrtovanih prihodkov v rebalansu proračuna za leto 2021. Odhodki pa so se približali trem milijonom evrov oziroma 31 odstotkom glede na načrtovane odhodke. Investicijski odhodki so za nekaj tisočakov presegle 400.000 evrov, največje investicije pa so bile tehnološka voda na Kanalskem Vrhu, investicije v ceste, investicije na kanalizacijah in čistilnih napravah (Kanal, Globno, Gorenje Deskle) ter plato pred vežico v Prilesju.

Občinski svet je nato sprejel drugi rebalans proračuna za leto 2021. S predlogom rebalansa II so bili načrtovani skupni prihodki občine v višini 7.799.058 evrov, kar je za 1,6 odstotka manj kot v rebalansu I, in zmanjšanje skupnih odhodkov na višino 9.159.286 evrov, kar je za 1,1 odstotka manj kot v rebalansu I. Kot je razbrati iz gradiva 19. redne seje, je tekoča realizacija izkazovala nižje prihodke iz naslova davkov na dediščine in darila, prihodkov od okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, turistične takse, prihodkov od podeljenih koncesij za vodno pravico, prihodkov od prodaje zgradb in zemljišč, prihodkov iz javnih skladov ter prihodkov od EU projektov. Nekateri prihodkovni konti pa izkazujejo višjo oceno realizacije, kot je bila načrtovana z rebalansom I, in sicer: davki na promet nepremičnin, globe za prekrške ter prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo. V posebnem delu drugega rebalansa so načrtovani odkup

prostorov NKBM v občinski stavbi, izdelava projektov za druge komunalne objekte (pločnik Anhovo–Gorenje Polje) ter višji stroški za realizacijo projekta Evropski teden mobilnosti. Med tekočimi odhodki so se bistveno zvišali odhodki za materialne stroške občinske uprave (med njimi subvencija na cene vodarine, kanalščina in čiščenja odpadnih voda), stroški upravljanja in vzdrževanja občinskih prostorov, stroški vzdrževanja gozdnih cest, vzdrževanje občinskih cest in dokumentacije za ceste, stroški za Zavod za zeleni razvoj Soške doline, odhodki za dokumentacijo za urejanje prostora, urejanje javnih površin, za šole in vrtce, sofinanciranje dobave vode v času suše, stroški čistilnih naprav in stroški vzdrževanja vodovodov. Izvedba nekaterih investicij, načrtovanih v proračunu za leto 2021 in rebalansu I, se je delno ali v celoti zamaknila v leto 2022, kar je narekovalo spremembo odhodkovne strani proračuna ter NRP 2021–2024.

Na septembrski seji je bil sprejet tudi spremenjen Pravilnik o subvencioniranju nakupa malih komunalnih čistilnih naprav na območju Občine Kanal ob Soči. Odslej morajo prosilci za subvencijo imeti urejeno stalno bivališče v stavbi, v kateri je vgrajena mala komunalna čistilna naprava. Pogoj za izplačilo subvencije pa je poročilo o prvem zagonu MKČN s strani pooblaščenega serviserja, podlaga za izplačilo pa je podpisana pogodba o dodelitvi nepovratnih finančnih sredstev.

Podporo svetnikov so prejeli Odlok o spremembah Odloka o kategorizaciji občinskih cest in Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Kanal ter Soglasje k zaposlitvi polovice knjigovodje v OŠ Deskle.

Novembrska 20. redna seja občinskega sveta se je začela z obravnavo proračuna za leto 2022. Ob predpostavki, da epidemija ne bo več v tolikšni meri krojila vsakdan v občini, je občinska uprava v proračunu za prihodnje leto načrtovala skupaj 8.562.874 evrov prihodkov, odhodki pa naj bi znašali skupaj 9.396.103 evrov. Investicije, ki so načrtovane v predlogu proračuna 2022, so: nakup avtomobila za pomoč na domu, sanacija strehe na OŠ Deskle, sanacija plazu na cesti »Nabrdo«–Levpa, umiritev hitrosti na cesti v Plavah, avtobusno postajališče Ajba, dokončanje investicije v čistilno napravo Dobljar, kanalizacija Kanal – desni breg, ureditev fekalnega kanala v Kanalu, kanalizacija in vodovod ob Napoleonovem mostu v Desklah, začetek investicije v komunalno infrastrukturo Lig, prva faza vodovoda Ilovica–Zabrdo, vodovod Močila–Deskle, začetek izvedbe povezave vodovoda na Mrzlek, vodovod Kambreško–Brdo, komunalna infrastruktura Prilesje – drugi del, nadaljevanje investicije v prostor za raztros pepela in ureditev dodatnega prostora na pokopališču Kanal, sanacije na občinskih stanovanjih (rušenje hiše na Kambreškem, fasada na hiši na Kambreškem, obnova stanovanja v Desklah), nakupi stavb in zemljišč, ureditev sanitarij na tržnici Kanal, obnova fasade na stavbi Zdravstvenega doma Kanal in prizidek k vrtcu Deskle. Poleg tega je za potrebe izvedbe investicij v prihodnjih letih v proračunu načrtovanih 365.160 evrov sredstev za pripravo projektne dokumentacije, in sicer za vodovode, kanalizacije in čistilne naprave, urejanje prostora (OPN) in druge komunalne objekte (ureditev pločnika Anhovo–Gorenje Polje, tribune v Parku miru v Kanalu, arhitekturna osvetlitev Kanala). Investicijski transferi so načrtovani za nabave vozil za PGD Kanal, PGD Avče, javni poziv za obnovo sakralnih objektov in za OŠ Kozara v skupni

višini 156.281 evrov. V predlogu proračuna so načrtovani tudi trije novi projekti, ki bodo sofinancirani s strani EU-skladov.

Svetniki so v nadaljevanju razpravljali in sklepali o Izhodiščih za pripravo spremembe in dopolnitve Lokacijskega načrta črpalna hidroelektrarna Avče, o Elaboratu o oblikovanju cen storitev oskrbe s pitno vodo in cen storitev odvajanja ter čiščenja komunalnih odpadnih voda v občini Kanal ob Soči in o programu oskrbe s pitno vodo v občini Kanal ob Soči za obdobje 2022–2025. Na novo oblikovane cene storitve oskrbe s pitno vodo ter odvajanja in čiščenja odpadnih voda so začele veljati s 1. decembrom 2021.

Starši vrtčevskih otrok ne bodo dodatno finančno obremenjeni. Svetniki so namreč na novembrski seji razpravljali o določitvi cen programov predšolske vzgoje v javnih vrtcih na območju občine Kanal ob Soči in sprejeli, da Sklep o določitvi cen programov predšolske vzgoje v javnih vrtcih na območju kanalske občine z dne 24. junija 2020 ostane v veljavi, torej da staršem ostanejo na voljo cene in ugodnosti, ki veljajo od 1. julija 2020.

V nadaljevanju se je občinski svet obravnaval izključitev dveh parcel v lasti občine iz OPPN Gospodarska cona Anhovo. To bo zainteresiranemu podjetju omogočilo izgradnjo dodatnih prostorov, širitev dejavnosti in ne nazadnje zagotovitev novih delovnih mest.

Nazadnje pa so svetniki sprejeli Sklep o vzpostavitvi statusa grajenega javnega dobra lokalnega pomena na nepremičninah v naseljih Kal nad Kanalom, Anhovo in Idrija nad Kanalom.

Zvočna posnetka obeh sej sta na voljo na občinski spletni strani.

Na lestvici transparentnosti kanalska občina zasedla 33. mesto med vsemi 212 občinami

Na lestvici transparentnosti kanalska občina zasedla 33. mesto. Na inštitutu Danes je nov dan v sodelovanju z Organizacijo za participatorno družbo ter PIC – Pravni center za varstvo človekovih pravic in okolja so pripravili raziskavo transparentnosti in odprtosti slovenskih občin. V njej so z 80 kazalniki ocenili vseh 212 slovenskih občin, pri čemer so pregledovali vsebine in podatke za leto 2020. Kanalska občina je izmed 212 občin zasedla 33. mesto, bila pa je četrta najboljša občina v Goriški statistični regiji, boljše so bile le občine Ajdovščina, Cerklje ob Kopu in Kobarid. Podrobno poročilo je na voljo na spletu.

Županja Tina Gerbec je bila z rezultatom zelo zadovoljna: »Rezultati kažejo, da smo na dobri poti. Gotovo pa bomo uvrstitev na podlagi ugotovitev raziskovalcev v prihodnje poskušali še izboljšati in posledično nuditi občankam in občanom še boljše storitve in informacije.«

Gre tudi za izjemen rezultat v primerjavi z ostalimi sosednjimi in goriškimi občinami. Najbolj se je kanalski občini približala novogoriška občina, ki je zasedla 41. mesto, z 52. mestom ji sledi briška občina, šele na 133. mesto pa se je uvrstila tolminska občina. Sicer pa se je izkazala mlada občina Renče-Vogrsko, ki se je uvrstila tik za kanalsko, Občina Miren-Kostanjevica si je priborila 50. mesto, medtem ko Občina Šempeter-Vrtojba pa zgolj 153. mesto.

Namera o objavi razpisa v začetku leta 2022:

Subvencioniranje nakupa malih komunalnih čistilnih naprav ostaja

Andreja Nanut

Občina Kanal ob Soči je v zadnjih dveh letih uspešno izvedla javna razpisa, s katerima je občanom, ki živijo na območjih, na katerih občina nima kratkoročnega namena vlagati v komunalno infrastrukturo, finančno pomagala pri nakupu malih komunalnih čistilnih naprav (MKČN). Nepovratna finančna sredstva so se dodelila v skladu s Pravilnikom o subvencioniranju nakupa MKČN na območju občine Kanal ob Soči (Ur. l. RS, št. 70/2019), in sicer so bile odobrene vse prejete vloge, ki so izpolnjevale pogoje za subvencioniranje. Višina subvencije za nakup MKČN predstavlja do 50 % nabavne cene oz. največ 1500 EUR za posamezno enostanovanjsko stavbo oziroma

največ 250 EUR/populacijsko enoto za večstanovanjsko stavbo z urejeno etažno lastnino in za večstanovanjske objekte. V mesecu oktobru 2021 pa so stopile v veljavo spremembe tega pravilnika (Ur. l. RS, št. 163/2021), ki bodo še olajšale pridobitev subvencije, saj bo kot dokazilo za izplačilo zadostovalo že poročilo o prvem zagonu čistilne naprave. Zaradi še vedno velikega števila uporabnikov z greznicami in z namenom spodbujanja varstva okolja z zmanjševanjem onesnaženja s komunalnimi odpadnimi vodami namerava občina zagotoviti sredstva za ta namen tudi v letu 2022, in sicer 10.000 EUR za nepovratne finančne spodbude, ki bodo občanom (in sicer fizičnim

osebam s stalnim prebivališčem v stavbi, kjer dejansko živijo) olajšale nakup čistilne naprave. Nov javni razpis bo objavljen predvidoma v začetku prihodnjega leta, in sicer na spletni strani Občine Kanal ob Soči, obvestilo o objavi razpisa pa bo izobešeno tudi po oglasnih deskah po celotnem območju občine.

Vse informacije v zvezi z upravičenostjo do dodelitve subvencij prejmete v Režijskem obratu Občine Kanal ob Soči, oseba za stik: Vinko Medvešček, vodja RO, tel. št.: (05) 39 81 208, oziroma so informacije v zvezi z javnim razpisom na voljo pri Andreji Nanut, tel. št.: (05) 39 81 205.

Obnovljen je vodni zbiralnik na Kambreškem

Nika Testen

Občina Kanal ob Soči je izvedla sanacijo vodnega zbiralnika (korita) iz prve svetovne vojne na Kambreškem. Občina je del sredstev obnove pridobila v strateškem čezmejnem projektu Walk of Peace (Pot miru) na programu Interreg Slovenija-Italija. Izvedba je potekala v sodelovanju z Mestno občino Nova Gorica, ki je uradni partner v omenjenem projektu, ki ga vodi Posoški razvojni center v sodelovanju s Fundacijo Poti miru. Vodni zbiralnik je nekoč služil za potrebe vojske na soški fronti, kasneje se je uporabljal za napajanje živine. Sanacija je vključevala obnovo tako notranjosti kot zunanosti zbiralnika. Na ta način je zaščiten pred propadanjem. Danes zbiralnik lepo dopolnjuje idejo Walk of Peace (Pot miru), ki poteka po Kanalskem Kolovratu in omogoča dostop do vode za številne pohodnike in kole-

Prej

Potem

sarje, ki gredo tod mimo. Sanacija zbiralnika je potekala po usmeritvah pristojnega Zavoda za varstvo kulturne dediščine iz Nove Gorice.

Progetto strategico co-finanziato dal Fondo europeo di sviluppo regionale
Strateški projekt sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj

Zbiramo predloge in izzive na področju zdravja v našem okolju

Klara Golja

V septembru se je v Hiši dobre volje v Desklah sestala Lokalna skupina za krepitev zdravja Občine Kanal ob Soči. Lokalna skupina se zavzema za povezovanje med institucijami v smislu iskanja strategij in možnosti, kako odgovoriti na potrebe na področju zdravja.

Srečanje je potekalo v sodelovanju Občine Kanal ob Soči, Centra za krepitev zdravja NG,

NIJZ, predstavnikov ZD, patronažne službe, predstavnikov Centra za duševno zdravje, predstavnikov gasilcev, predstavnika KS Ročinj Dobljar, predstavnikov društva OZA ter drugih posameznih članov.

Namen srečanja je bil ugotoviti potrebe na področju zdravja ter v nadaljevanju obnoviti strategijo zdravja v občini Kanal ob Soči.

Nacionalni inštitut za javno zdravje je predstavil pomembne kazalnike zdravja v občini. Kot pomembno področje so navedli tudi Nacionalni program za duševno zdravje. Strategijo na področju duševnega zdravja bo občina skupaj z NIJZ začela pripravljati v naslednjem letu.

Center za krepitev zdravja (izvaja dejavnosti krepitev zdravja za vse populacijske skupine v območju Zdravstvenega doma Nova Gorica –

Osnovno varstvo in Zdravstvenega doma Nova Gorica – Zobozdravstveno varstvo) je prikazal svoje dejavnosti, ki jih lahko uporabljajo tudi naši občani. Vse informacije so predstavljene na njihovi spletni strani: <https://www.ckz-ng.si/>.

Udeleženci so opredelili nekatere zaznave in potrebe na terenu. Poudarili so tudi pomembnost obveščanja krajanov. Skupina se bo sestala takoj, ko bodo epidemiološke razmere boljše. Do takrat bomo zbirali predloge in izzive na področju zdravja v svojem okolju ter jih na naslednjem srečanju opredelili in iskali rešitve zanje. Če imate predlog, lahko pokličete ali pišete: klara.golja@obcina-kanal.si ali tel. št.: 05 398 12 18.

Vsem udeležencem skupine hvala za udeležbo. Vsak posamezni član je izjemno pomemben ustvarjalec boljše skupnosti.

Hiša dobre volje kot primer dobre prakse

Klara Golja

V septembru je Občina Kanal ob Soči gostila delegacijo iz občine Kostanjevica na Krki. Ker ima tudi njihova občina v načrtu ureditev medgeneracijskega centra in prostorov za društvene dejavnosti, je bil njihov obisk namenjen izmenjavi dobrih praks. Obči-

na Kanal ob Soči je podala svoje izkušnje o postopkih izgradnje in pridobitvi takšnega centra (Hiše dobre volje) ter možnostih prijave na ustrezne projekte, predstavnica Doma upokojencev Nova Gorica pa je predstavila postopke vključevanja v oskrbo ter slikovito

predstavila življenje v Hiši dobre volje. Gostje so bili nad ogledom navdušeni. Občini sta se strinjali, da so takšni centri potrebni in nujni za zagotavljanje boljših življenjskih razmer starejših ljudi.

100-letna občinska stavba zasijala v prenovljeni podobi

Erika Koncut

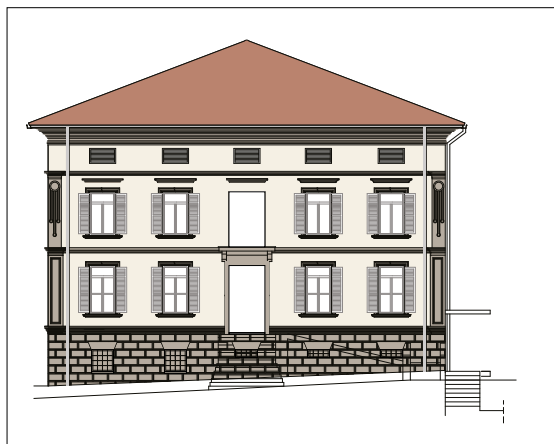
70 tisočakov vredna investicija v obnovo dotrajane fasade občinske stavbe, ki spada v območje kanalskega trškega jedra pod zaščito Zavoda za varstvo kulturne dediščine, je bila v celoti financirana iz občinske blagajne. K odločitvi, da je zob časa že v preveliki meri načel stoletni biser v središču Kanala ob Soči, je botrovala dotrajanost severovzhodne fasade.

tehnične dokumentacije za obnovo fasade. Ta je bila izdana v maju. Na razpisu za izbor izvajalca del je bilo izbrano solkansko podjetje ELKOR d.o.o. Namera o prenovi fasade je sprožila tudi raziskovanje izvirne barvne podobe fasade. Pred pričetkom obnove je namreč Zavod za varstvo kulturne dediščine opravil pregled fasade in na podlagi ugotovitev izdelal barvno študijo. Da trenutna barva fasade ni izvirna, so opozorili tudi starejši občani. Tako je na podlagi fotografije iz približno 1921. leta ter dodatnih konzultacij z Zavodom za varstvo kulturne dediščine in družbo Studio Ur.A.D. urbanizem, arhitektura in design d.o.o. v ospredje prišla nova podoba, ki je najbližja različica izvirne podobe občinske stavbe.

Na vprašanje, kaj je kulturna oziroma dediščinska pomembnost občinske stavbe, nam je Zavod za varstvo kulturne dediščine pojasnil: »Občinska stavba v Kanalu je bila izgrajena v obdobju med obema vojnama in predstavlja glavno dominantno manjšega trga, ki ga je v okviru povojne obnove Kanala načrtoval arhitekt

Dela so sicer stekla v septembru, zaključila pa v sredini novembra, a je bila pot do pričetka del zahtevna. Občinska uprava je v letošnjem januarju zaprosila in od Zavoda za varstvo kulturne dediščine že mesec kasneje tudi pridobila kulturnovarstvene pogoje, na podlagi katerih je nato naročila pripravo

Maks Fabiani z razširitvijo cestišča na vzhodnem robu naselja. Od vsega začetka je imela v njej svoje prostore občinska uprava. Tako kot je bilo za večino javnih upravnih stavb tega časa značilno, je bila nova občinska stavba preprostih kubičnih volumnov, s poudarjeno glavno osjo s stopniščem in balkonom ter klasičnimi pozno arhitekturnimi elementi na fasadah (npr. rustičnim coklom, profiliranimi okenski-mi/vratnimi okvirji ...). Med slednjimi najdemo tudi pozno secesijske dekorativne elemente vogalnih profiliranih lizen in sicer krogi na zaključku poglobljenih vertikalnih linij, ki so bile v medvojnem času v našem prostoru še vedno zelo priljubljene.»

Kot smo že omenili, se občinska stavba v Kanalu ob Soči nahaja na varovanem območju naselbinskega spomenika Kanal – Trško jedro (EŠD 218). Za to območje tako velja varstveni režim, ki določa varovanje morfološke zasnove in parcelacije naselja, javnih prostorov in njihove opreme, uličnih fasad

in streh v njihovi materialni pojavnosti in barvni skladnosti, gabaritov, mej in silhuet naselja. Torej, katere varstvene pogoje je pripravila novogoriška območna enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine? Ti so, kot nam je orisal Zavod, »določali predhodno preverbo stopnje ohranjenosti originalne substance historičnih ometov na fasadi in na osnovi tega določitev primernih načinov obnove fasade. Zaradi pomena fasade objekta, ki daje stavbi poseben značaj v prostoru in odraža njen pomen in funkcijo, je bilo določeno, da se le-ta maksimalno ohrani z vsemi elementi členitve, poškodbe na ostenju pa se lahko sanira le s tehnologijo in materiali, ki so čim bolj enaki originalnim. Prav zaradi tega je bilo določeno, da se ometi glavne in stranske, zahodne, fasade ne smejo v celoti sanirati s sistemskim fasadnim lepilom in sistemsko PVC mrežico. Originalna substanca ostenja je bila namreč skoraj v celoti ohranjena, sami ometi pa so bili v mnogo boljšem stanju kot ometi severne in vzhodne stranice, ki so bili

povsem na novo narejeni med obnovo v devetdesetih letih. Žal, je bilo med izvedbo določeno, da se zgoraj opisan način sanacije, kljub vsemu izvede na vseh fasadah na enak način.» Dodali so še, da je pogosta težava pri obnovah kulturne dediščine ta, da morajo izvajalci dati dolgoročno zagotovilo o trajnosti obnove, kar pa velikokrat gre na račun ohranitve avtentičnih materialov in struktur. Za razliko od ostenja se dekorativni elementi niso preplastili, ugotovila pa se je večja dotrajanost lizen na severni strani objekta. Ker so skozi čas izgubili jasne konture, jih bo treba pri bodočih obnovah to upoštevati in jih domodelirati.

V teku obnovitvenih del so bile s strani Zavoda izvedene sondažne raziskave fasad, na osnovi katerih so na Zavodu dokumentirali originalne beleže, ki so se ohranili na objektu. »Ugotovljeno je bilo, da je bil najstarejši ohranjeni belež na fasadi v oranžno-rjavih tonih. Pripravili smo barvno študijo, na osnovi katere je izvajalec naredil vzorce na fasadi. Ker smo naknadno pridobili dodatno slikovno gradivo, ki prikazuje ostrejšje kontraste med ostenjem in dekorativnimi elementi, kot so bili z naše strani predlagani, pa je bila na pobudo občine izvedena dodatna barvna študija obarvanja fasade s strani arhitekta Klemna Pavlina. Predvidevala je obarvanje fasade v nevtralnějšíh belo-sivih tonih, za kar smo se naposled tudi mi odločili in dali stavbi nov sloj beleža. V kolikor bo v bodoče znanih več podatkov glede originalnih barvnih tonov fasade, pa bo mogoče stavbi povrniti avtentično podobo v prostoru,« so še napovedali v novogoriški enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Namera o izvedbi tribune pod Parkom miru

Borut Jermol

Občina je ob nastopu županje Tine Gerbec začela urejanje različnih delov posameznih naselij v občini. Tako je v letošnjem letu začela urejati Park miru, kjer je zelo lepa veduta na ločni most in staro jedro naselja Kanal.

Kanal je specifično naselje ob vodi s prepoznavnimi zgodovinskimi elementi strnjenege trškega jedra. Kot občinsko središče in pomembnejše lokalno središče se vse bolj razvija, s privlačno podobo naselja pa bi lahko zaustavili upadanje števila prebivalstva. Težnja ljudi po dvigu kakovosti življenja z dvigom bivalnih pogojev je namreč vse večja. K dvigu bivalnih pogojev spadajo tudi parkovne ureditve in povezave med punkti v naselju. Med cilji in prioriteta prostorskega razvoja Kanala je tako kakovostna ureditev javnega prostora. S tem namenom želimo vsem občanom predstaviti namero o gradnji tribune pod Parkom miru.

Izhodišče urejanja je utrditev obstoječih brežin s sočasno parkovno ureditvijo – širitev parka in varna peš povezava parka s kopališčem in kampom. Namen urejanja poti je ustvarjanje povezav med kakovostmi v kraju, ki so zanimive in privlačne tako za prebivalce kot turizem in obiskovalce. Primarna raba je utrditev brežine, tribune pa se lahko uporabljajo kot amfiteater za prireditve na prostem ali kot ravne ploskve za počitek in sončenje kopalcev. Zasnova glavne povezovalne poti izhaja iz obstoječih organskih oblik v prostoru. Nova pot predstavlja varen dostop do Parka miru, plaže in jedra naselja.

O skrbi za starejše smo obveščali po posameznih KS

Klara Golja

Staranje je neizogiben proces v življenju vsakega posameznika. Potrebe in zmožnosti starejšega človeka so v starosti nekoliko drugačne, kot so bile v mladosti. Pomembno pa je, da ostane čim dlje čil in zdrav. In tudi ko v poznih letih funkcije nekoliko opešajo, je pomembno vedeti, kje poiskati pomoč, da ostane jesen življenja čim kakovostnejša in z nasmehom na obrazu.

Posebni časi so. Marsikaj je drugače kot še ne dolgo nazaj. Ljudje pa so tukaj in še bolj kot kdaj koli prej potrebujejo informacije in pomoč. Da bi spregovorili o aktualnih vprašanjih in ljudi obvestili o možnostih, ki jih imajo na razpolago, da bi si olajšali in dvignili kakovost življenja, z namenom, da bi Hiša dobre volje v Desklah, ki je zaradi covid razmer v letošnjem letu začasno zaprla, ponovno odprla svoja vrata in da bi privabili čim več novih uporabnikov, je Občina Kanal ob Soči v sodelovanju s KS in DUNG pristopila do ljudi v svojem okolju. V septembru in oktobru je bil po KS organiziran niz srečanj.

O pomembnosti skrbi za starejše, Hiši dobre volje in prevozih za starejše sta na srečanjih s strani občine spregovorili županja Tina Gerbec in strokovna sodelavka s področja

družbenih zadev Klara Golja. Hišo dobre volje sta podrobno predstavila direktor Bojan Stante in strokovna sodelavka Tina Krog iz Doma upokojencev Nova Gorica, ki je tudi upravitelj Hiše in strokovnega programa.

Prvi dve srečanju sta potekali v KS Ročinj - Dobljar in KS Avče. O demenci, kako jo prepoznati in kje poiskati pomoč, sta s strokovnega in osebnega vidika spregovorili Sonja Valič in Sonja Planko iz društva Spominčica.

V KS Kanal in KS Deskle - Anhovo je o psihofizični kondiciji za uspešno staranje spregovoril strokovnjak dr. Vojko Kavčič iz Mednarodnega inštituta za aplikativno gerontologijo ter raziskovalec na Wayne inštitutu v Ameriki.

Na petem srečanju v KS Kambreško je bila predstavljena aktualna problematika nalezljivih bolezni (mišja in zajčja mrzlica ter covid-19), medtem ko sta na srečanju v KS Levpa predstavnici NIJZ spregovorili o pomembnosti duševnega zdravja in ob tej priložnosti vsem občanom čestitali ob mednarodnem dnevu starejših.

Sedmo srečanje izmed osmih je v Ligu združevalo predavanje o preventivnih programih na področju zdravja (NIJZ) ter predstavitev

projekta ureditve komunalne infrastrukture v Ligu s strani strokovnih sodelavcev občine. Srečanje v Kalu nad Kanalom še čaka na kasnejše, ugodnejše čase.

Občina Kanal ob Soči vabi vse krajanke in krajanke, da se oglasijo in poiščejo dodatne informacije za vključitev v Hišo dobre volje Deskle. Tudi za prevoz do Hiše dobre volje lahko starejši občani, ki nimajo svojca, ki bi jim lahko pomagal, uporabijo brezplačni prevoz Prostofer, kar je še dodatna olajšava za vse, ki prav v prevozu vidijo problem.

Za vse informacije lahko občani pokličejo:

- na Občino Kanal ob Soči: 05 398 12 18,
- za Hišo dobre volje na: 05 339 41 40,
- za prevoze Prostofer: 080 10 10.

Vodooskrba v občini Kanal ob Soči

Andreja Nanut

Eden izmed glavnih ciljev občine je zagotavljanje občanom kakovostno in varno oskrbo s pitno vodo. A značilnost občine je veliko območje z razpršeno poselitvijo, kar pomeni tudi veliko razpršenost vodovodnih sistemov. Zato je ta naloga zahtevnejša.

V občini deluje 13 vodovodnih sistemov, ki jih upravlja občina s pomočjo lastnega režijskega obrata in iz katerih se zagotavlja pitna voda 89 % uporabnikom. Občina je v zadnjem desetletju vložila približno pet milijonov evrov v javno infrastrukturo, vezano na oskrbo s pitno vodo, in sicer tako v gradnjo novih vodovodov kot tudi v posodobitve obstoječih sistemov, kjer zato ni več treba prekuhavati vode ob večjih nalivih. Že urejenim pripravam pitne vode z ultrafiltracijo (Lig, Prilesje, Plave, Ajba, Gorenje Deskle, Avče, Ložice, Ročinj in Kambreško) manjka še posodobitev vodarne Močila, ki bi v skladu s sprejeto Strategijo oskrbe s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči zagotavljala nemoteno in varno oskrbo s kakovostno pitno vodo uporabnikom vodovodnega sistema Deskle. 11 % prebivalcev občine žal še vedno nima urejene oskrbe s pitno vodo in se oskrbujejo z vodo iz zasebnih vodovodov ali s kapnico.

Območje javnega vodovoda je območje, ki vključuje območja poselitve, obstoječa in predvidena poselitvena območja ali njihove dele ter posamezne stavbe ali gradbene inženirske objekte, za katere občina zagotavlja izvajanje javne službe ali je v občinskih predpisih zanje predvideno izvajanje javne službe iz enega javnega vodovoda. Območje javnega vodovoda večinoma obsega območje enega naselja, deloma ali v celoti. Izjemoma lahko pokriva območje javnega vodovoda več naselij ali pa je območje enega naselja pokrito z območji več javnih vodovodov.

VODOVODNI SISTEMI IN VODNI VIRI

V občini deluje 25 vodovodnih sistemov. Poleg teh 13 sistemov pa je še 11 vodovodnih sistemov takšnih, ki oskrbujejo manj kot 50 porabnikov. Vodovodni sistemi se napajajo

iz 39 površinskih vodnih virov, iz treh vrtin (Ledinca, Dermota, Ročinj), iz reke Soče, en vodovodni sistem pa prevzema vodo iz vodovoda v lasti sosednje občine.

43 % Slovenije prekriva kras. Vodo iz kraških vodnih virov obravnavamo kor površinsko vodo, saj zaradi narave kraških tal nima samo-očiščevalne sposobnosti, ki jo sicer ima podtalnica. Večina vodnih virov je tako občasno ali vse leto fekalno onesnaženih in izvorna voda postane v 1–2 dneh po močnejšem deževju motna. Torej je pri uporabi kraških vodnih virov za pitno vodo treba upoštevati naravo in ranljivost kraških voda. Pri uporabi kraških vodnih virov so za varno vodooskrbo zato nujni določitev vodovarstvenih pasov in upoštevanje predpisanega režima v njih kot tudi urejena, kakovostna priprava surove vode.

Opis posameznih vodnih virov: Na območju Občine Kanal ob Soči ni vodnega vira, ki bi s svojo zmogljivostjo lahko pokrival celotne potrebe po pitni vodi v občini. Na območju občine Kanal ob Soči je veliko manjših, površinskih vodnih virov. Zmogljivost teh vodnih

virov je zelo odvisna od količine padavin, v sušnem obdobju večina teh virov skoraj presahne. Prav tako so ti vodni viri zelo razpršeni po površini celotne občine. Najmočnejši vodni viri so ob vznožju Banjske planote (Kajža, Ajbica, Gornji Avšček, Špik). Na desnem bregu Soče po svoji zmogljivosti malenkost izstopa le izvir Raztoka. Skupno je za potrebe vodooskrbe prebivalcev občine Kanal ob Soči v okviru javne službe zajetih 39 izvirov.

Občina Kanal ob Soči je trenutno v začetni fazi priprave odlokov o zaščiti vodnih virov, ki jih pripravi Ministrstvo za okolje in prostor RS, postopek pa bo predvidoma zaključen v letu 2023.

Največ prebivalcev se v občini oskrbuje iz vodovodnega sistema Kanal (1574 prebivalcev, priključenih na javni vodovod) ter Deskle (1185 prebivalcev), zato v nadaljevanju sledi opis slednjih.

Vodovodni sistem Kanal oskrbuje naselje Kanal, Bodež in Morsko. Voda za vodooskrbo Kanala je zajeta iz dveh izvirov na za-

JAVNI VODOVOD	KANAL	DESKLE
Število porabnikov vodovodnega sistema	1574 porabnikov	1158 porabnikov
Naziv zajetja in izdatnost	Kajža 7 l/s	Ledinca 4 l/s
	Ajbica 3 l/s	reka Soča 40 l/s
Dolžina cevi nad DN 80	8960 metrov	9740 metrov
Število vodohranov	2	2
Število črpališč	2	1
Število naprav za obdelavo pitne vode	3	2
Količina vode, ki jo zagotavlja	132.500 m ³ /leto	81.000 m ³ /leto

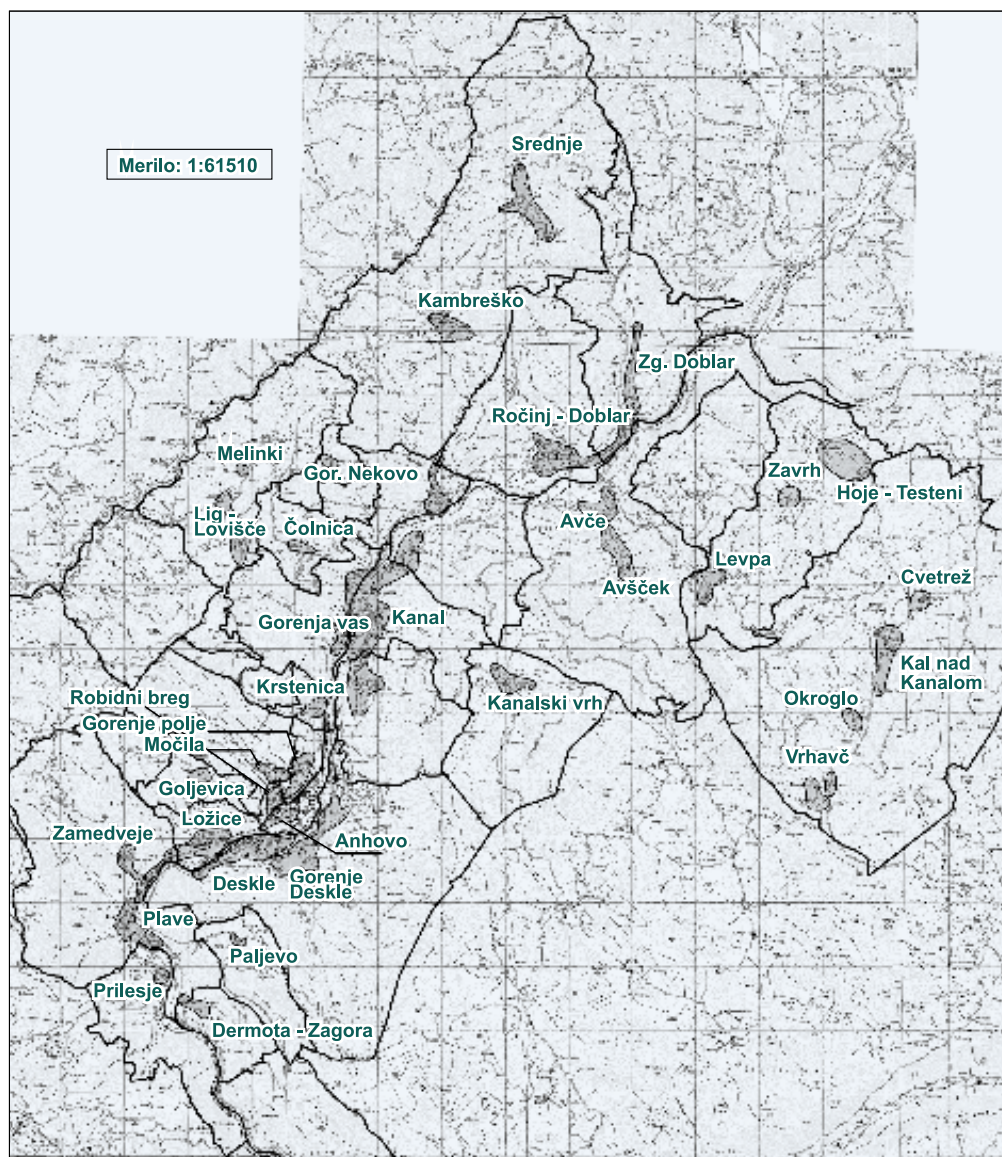
jetju Kajža v dolini potoka Avšček. Priprava pitne vode se izvaja v vodarni v Avčah, ki je bila zgrajena leta 2018. Priprava vode se izvaja po sodobnem postopku, imenovanem ultrafiltracija, zato od takrat naprej vode tudi ni treba več prekuhavati ob večjih nalivih. Vodohran Kanal je na Grajski ulici v Kanalu, iz njega se napajajo naselja Kanal, Bodrež, Gorenja vas in Morsko.

V obdobju 2022–2025 načrtujemo dokončanje novega vodovoda iz vodohrana Grad do trga v Kanalu in obnovo dotrajanega vodovoda po delu Gregorčičeve ulice v Kanalu. Prav tako načrtujemo obnovo vodovodnih napeljav v vodohranu Grad.

Vodovodni sistem Deskle oskrbuje naselja Deskle, Močila, Anhovo in Robidni breg. Vodooskrba spodnjega dela naselja Deskle je zagotovljena iz vodarne Ledinca in vodarne Salinvest na Gorenjem Polju (Močila). V črpališču Ledinca je urejena priprava vode s peščeniimi filtri, UV-dezinfekcijo in kloriranjem.

Pitna voda za vodooskrbo Gorenjih Deskel je zajeta iz izvirov Kolovrat 1, Kolovrat 2 in Špik v povodju potoka Rohot. Vsa tri zajetja so med seboj povezana. Voda iz zajetij se umiri v umirjevalnem vodohranu Špik, tik ob zajetju Špik. Vodohran Frlišč je lociran nad naseljem Gorenje Deskle. V decembru 2016 je bila zaključena izgradnja nove postaje za pripravo pitne vode po postopku ultrafiltracije. Vodohran Jurjevo je lociran nad spodnjim delom naselja Deskle.

V obdobju 2022–2025 načrtujemo izgradnjo novega vodovoda od vodarne Močila na Gorenjem Polju do Deskel. V tem obdobju bomo na vodovodu Deskle posebno pozornost posvetili zmanjševanju izgub pitne vode.

PRIKAZ POKRITOSTI NASELJ Z OBMOČJI JAVNEGA VODOVODA
(Vir: Program oskrbe s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči za obdobje 2022–2025)

Urejanje vodooskrbe na območju KS Anhovo - Deskle

Občinska uprava

V zadnjem letu je bilo urejanje vodooskrbe na območju KS Anhovo-Deskle ena od pomembnejših medijskih tem, ki je žal v javnost iznesla tudi zelo veliko dezinformacij. V izogib napačnih informacijam smo pripravili podrobnejši pregled dogajanja v zadnjem letu dni – od decembra 2020.

Občinski svet je na svoji 5. izredni seji 10. decembra 2020 poleg tega, da je potrdil namero o obnovi vodarne Močila, sprejel tudi sklep, kjer nalaga občinski upravi, da pripravi analizo možnih sekundarnih vodnih virov, ki jih bo občina prijavila na evropske in nacionalne razpise, ko bodo ti objavljeni. O sekundarnem vodnem viru, za katerega se bo pripravila projektna dokumentacija, bo odločal občinski svet.

Krajani so že prej izpostavili tudi potrebo po tem, da se vodovod izpelje po trasi, ki bo potekala zunaj industrijske cone, s čimer smo se na občini strinjali. O tem pa govori tudi Strategija oskrbe s pitno vodo v Občini Kanal ob Soči.

S tem smo na občini prislunili tudi krajanom, ki so upravičeno zahtevali ureditev vodooskrbe na tem območju. Gre za razmerja, ki imajo večdesetletno zgodovino.

DEJAVNOSTI OBČINE V LETU 2021

V letošnjem letu je občina izdelala projekt za izgradnjo obroda vodovoda izven industrijske cone v Anhovem v vrednosti okoli 500.000 EUR, ki je tik pred vložitvijo gradbenega dovoljenja. Ves postopek nekoliko upočasnjuje urejanje lastništva zemljišč oziroma njihov odkup. Kot primer lahko navedemo zemljišče, ki je v lasti Republike Slovenije, nima pa upravljavca, od katerega bi občina zemljišče lahko odkupila. To že urejamo z državo, in takoj ko bodo ti postopki rešeni, bomo vložili vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Po pridobitvi gradbenega dovoljenja bomo začeli gradnjo. Sredstva za izgradnjo vodovoda izven industrijske cone v Anhovem (trasa Močila-Deskle) so rezervirana v občinskem proračunu za leto 2022. Trasa je potrebna v vsakem primeru, tudi za priklop na vodni vir Mrzlek.

Skladno s sklepom občinskega sveta iz decembra 2020 izvajamo tudi dejavnosti za izgradnjo priklopa na vodni vir Mrzlek. **Za pripravo projektne dokumentacije za priklop na vodni vir Mrzlek bo v proračunu za leto 2022 zagotovljenih 28.000,00 EUR.** S tem bomo ena redkih občin v Sloveniji, ki bo imela urejeno zakonsko zahtevo po primarnem in sekundarnem vodnem viru.

Intenzivno poteka tudi prenova vodarne Močila. Dejstvo je, da je vodarna Močila v tem trenutku edini vir vodooskrbe za nekatera območja v Krajevni skupnosti Anhovo - Deskle. Za priklop na druge vodne vire je treba pripraviti projektno dokumentacijo, pridobiti gradbeno dovoljenje in zagotoviti sredstva. **Te dejavnosti na občini že potekajo.**

Ko bo vodarna obnovljena, vode ob večjih deževjih ne bo več treba prekuhavati, hkrati pa bodo krajani do izgradnje priklopa na Mrzlek lahko uživali boljše vodo, kot jo imajo sedaj s staro vodarno.

O vseh načrtih, ki jih ima občina, smo seznanili Krajevno skupnost Anhovo - Deskle ter njene krajanke ob treh različnih priložnostih. Svoje namere je občina želela predstaviti tudi predstavnikom dveh okoljskih pobud, a so

njihovi predstavniki sestanek zapustili, preden bi jim lahko predstavili načrte.

Na občini vemo, da je ustrezna vodooskrba izrednega pomena za vse prebivalce naše občine. Ravno zato vsako leto namenimo največ sredstev prav za urejanje vodooskrbe, ki pa žal poteka postopoma in ne gre iz danes na jutri.

V letošnjem letu je bilo narejenega veliko dela za ureditev ustrezne vodooskrbe na območju Krajevne skupnosti Anhovo - Deskle. Potekali so številni sestanki s projektanti, z ministrstvi in tudi s podjetjem Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica za namene priklopa na Mrzlek. Pripravljali smo projektno dokumentacijo, kupovali zemljišča, urejali služnosti in iskali rešitve. Vemo, da krajani v praksi tega dela za zdaj še ne občutijo, vendar so to koraki, ki jih je nujno izvesti, preden se gradnja lahko sploh začne in se investicija pozna tudi v življenju vsakega uporabnika.

Občina Kanal ob Soči in Režijski obrat Občine Kanal ob Soči zanikata vse trditve, ki se pojavljajo v javnosti, da je voda na območju Anhovega onesnažena in strupena. Na območju, ki se oskrbuje iz vodarne Močila, poteka tedenski monitoring kakovosti vode, ki ne kaže nobenih neskladij.

Predstavitev nove vodovodne trase Močila-Deskle

Borut Jermol

Celotna vodooskrba v občini Kanal ob Soči je tako kot drugod po Sloveniji izpostavljena strogim kriterijem in pogojem, ki jih režijski obrat izpolnjuje. Analizo vode izvaja državna inštitucija – Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH), ki tudi nosi odgovornost za pravilnost rezultatov. Nadzor pa izvaja Ministrstvo za zdravje – Zdravstveni inšpektorat. Voda na območju vodovodnega sistema Anhovo izpolnjuje zahteve Pravilnika o pitni vodi, zato informacije, da več kot 1100 ljudi v Anhovem nima dostopa do pitne vode, ne držijo. Res pa je, da je sistem treba ustrezno obnoviti, kar pa občina že dela.

AMANDMAJI K DRŽAVNEMU PRORAČUNU IN DODATNA SREDSTVA ZA VODOOSKRBO V OBČINI KANAL OB SOČI

V mesecu novembru 2021 nas je presenetila pobuda Inštituta 8. marec, ki je skupaj s Civilno iniciativo DANES! in društvom EKO Anhovo in dolina Soče predlagal vložitev amandmaja za pridobitev sredstev iz državnega proračuna za priklop na Mrzlek. Občina Kanal ob Soči, županja in občinski svetniki so to pobudo takoj podprli ter se povezali s svojimi poslanci, da pobudo z glasovanjem podprejo, kar se je tudi izvedlo.

Hkrati pa je županja Tina Gerbec »izkoristila« priložnost in po svoji stranki poskrbela tudi za pridobitev dodatnih sredstev za ureditev vodooskrbe tam, kjer vode iz javnega vodovoda sploh še ni. Tako sta bila vložena še dva amandmaja za ureditev vodovodnega sistema Ilovica in Koprivišče, ki sta tudi bila potrjena. Ker ima občina za izgradnjo teh dveh vodovodnih sistemov že pridobljeni pravnomočni gradbeni dovoljenji, bo lahko takoj začela gradnjo. Del sredstev pa je že zagotovljenih v občinskem proračunu za leto 2022.

Občina Kanal ob Soči in KS Anhovo - Deskle sta s svojimi obljubami in zavezami občanom v oktobru opravili predstavitev nove vodovodne trase Močila-Deskle in dejavnosti za priklop na novi vodni vir Mrzlek. Predstavitev, ki se je zaradi epidemioloških razmer odvijala v dveh delih, se je udeležilo lepo število krajanov, ki so prejeli informacije neposredno od občinskih služb. Jutranje predstavitev se je udeležila tudi županja Tina Gerbec, ki je pojasnila, kako poteka prenova vodarne Močila in dejavnosti projektiranja in izvedbe trase priklopa na Mrzlek. V sklopu izvedbe nove trase je županja povedala, da

vodijo tudi druge vzporedne dejavnosti pri projektiranju povezovalnega pločnika Anhovo-Gorenje Polje, javne razsvetljave Anhovo-Močila in fekalne kanalizacije Robidni Breg-Anhovo do nove ČN Anhovo, za katero potekajo dejavnosti za prevzem v last občine Kanal ob Soči.

Predstavitev je potekala v dobrem vzdušju in konstruktivnem pogovoru vseh udeležencev, ki so si izmenjali različna mnenja in stališča. V prihodnje si vsi skupaj želimo konstruktivne izmenjave mnenj, slišanja drug drugega ter iskanja skupnih rešitev za dobrobit občanov.

Do oddaje tega članka na občini še nismo prejeli informacije o točnih zneskih in vsebini sredstev. Dodatna sredstva nam bodo omogočila, da bomo projekte, ki jih na občini že izvajamo, lažje in hitreje izpeljali. Zagotavljamo pa, da bomo na občini naredili vse za izvedbo tako projekta priklopa na Mrzlek kot tudi za izgradnjo vodovodov Ilovica in Koprivišče.

Za kakršna koli dodatna vprašanja v zvezi z urejanjem vodooskrbe in kakovosti vode se

obrnite na Režijski obrat (05 398 12 08, vinko.medvescek@obcina-kanal.si).

Za razrešitev kakršnih koli dvomov, ki se pojavljajo zaradi dezinformacij, ki jih nekatere skupine širijo v javnosti, se obrnite na občino (05 398 12 00, obcina.kanal@obcina-kanal.si).

Robert Hvalica:

»Glasba mi je pokazala, kako močan je lahko njen vpliv. Zanj lahko narediš v življenju velike odločitve.«

Tina Tinta, foto: osebni arhiv Roberta Hvalice

Robert Hvalica iz Ročinja ima za seboj dolgo in uspešno glasbeno pot, ki je lahko marsikomu za spodbudo in zgled. Letošnji prejemnik priznanja Krajevne skupnosti Anhovo - Deskle za profesionalne in ljubiteljske uspehe na glasbenem področju ter za predanost poučevanju glasbe v šoli in prostem času pa skriva prav posebno zgodbo o uspehu, ki jo moramo zaupati tudi tistim, ki ga s te plati še ne poznate. Njegova življenjska zgodba je zanimiva, preprosta, polna vzponov in padcev, vseeno pa obdana z optimizmom, družinsko srečo in uspehom, ki si ga oseba, kot je Robert Hvalica, prav zagotovo tudi zasluži.

Robert s priznanjem, ki ga je dobil mladinski orkester na mednarodnem srečanju mladinskih orkestrrov v kraju Turriaco v Italiji.

Zgovoren in zanimiv sogovornik mi je zaupal svojo z glasbo preprejeno življenjsko pot.

Za začetek nam najprej povejte nekaj o sebi. Od kod prihajate?

Lahko povem, da sem eden tistih, na katerih je potres v Posočju leta 1976 pustil svoj pečat. Ko sem kot trileten otrok gledal, kako s stroji rušijo našo hišo, in ko smo kasneje imeli z družino številne selitve, nam ni bilo lahko. Končno smo pristali v novozgrajeni hiši v Desklah. Tu se je življenje ustalilo. Sedaj že 18 let živim v Ročinju z ženo Alenko in štirimi otroki: Veroniko, Andražem, Ano in Katari-no. Vsak se na svoj način ukvarja z glasbo.

Kdaj ste se prvič srečali z glasbo?

Že od malega se spominjam, da mi je oče velikokrat spomladi izrezal iz leske ali bezga piščalke, če je bil razpoložen, pa celo rog iz jesenovega lubja. Neumorno sem piskal in trobil na te inštrumente. Kasneje so prišli prav tudi orglice in ustni harmonij, ki sem si ga delil s sestro. Naj povem, da so bili časi za našo družino kar precej težki, ko smo se zaradi potresa bili prisiljeni kar dvakrat seliti. Da pa bi se učil igrati kakšen inštrument, takrat noben niti pomislil ni. Ko sem pri znancih videl klavir od blizu, se mi je zdel ta inštrument nekaj nedosegljivega in sem ga od takrat naprej vedno cenil.

Kako pa se je začela vaša glasbena pot?

Pri desetih letih, ko smo se z družino preselili v Deskle, sem s pomočjo svaka spoznal tudi Pihalni orkester Salonit Anhovo, saj nas je povabil na njihov koncert. Takrat sem tudi v živo prvič videl in slišal zvoke orkestra, ki ga je vodil kapelnik Franc Žižmond. Ko so vabili mlade člane, da se vključijo v godbeno šolo, ki jo je vodil pomočnik Oton Konjedic, sem se brez obotavljanja vpisal v šolo in dobil v roke klarinet, ki ga sprva niti nisem poznal. Ko sedaj gledam na to, spoznavam, da so otrokom dali tisti inštrument, ki so ga bolj potrebovali in so ga imeli na zalogi, saj so takrat skoraj vse inštrumente izposojali. S pridno vadbo sem po približno dveh letih že sedel na odru na prvem koncertu. Med klarineti sem bil, še zdaj ne vem, kako, dodeljen na prvi klarinet, ki je po težavnosti bil med najtežjimi. Po vključitvi v orkester pa se je moje šolanje in izpopolnjevanje zaključilo, zato sem sam veliko preigral razne skladbice, ki sem jih poslušal na kasetah ali radiu.

Ker je tega bilo veliko, sem začel melodije tudi zapisovati, celo za celoten ansambel. V tem času sem si nabavil tudi majhno električno klaviaturo, ki me je vedno bolj zanimala. Ko je mesto kapelnika prevzel Silvio Brosche, se mi je ponudila možnost, da bi lahko pri njem izpopolnil znanje klarineta. V dveh letih sem kot učenec Glasbene šole Nova Gorica pri njem naredil izpit za šesti razred nižje glasbene šole, sicer šele pri 18 letih. Vadil sem tudi

po dve uri na dan. Z glasbo sem se ukvarjal na različnih področjih. Med drugim sem še vedno poslušal in prepisoval skladbe in aranžiral za »swing band«, ki smo ga ustanovili v Desklah, še preden je nastal v Novi Gorici Big band NOVA. Z njim smo imeli kar nekaj nastopov, veliko pa smo igrali tudi kar spontano, kjer je bila prilžnost.

Obiskovanje orgelske šole v Novi Gorici mi je dalo veliko znanja iz solfeggia, harmonije, kontrapunkta, zgodovine glasbe in vokalne tehnike. Pri 20 letih sem prvič začel redno vaditi klavir pri profesorju Dimitriju Rejcu, a žal samo eno leto. Nato sem nadaljeval pri pedagogu in dirigentu Radovanu Kokošarju, ki me je še bolj navdušil, da bi z glasbo nadaljeval.

Kako pa ste začeli poučevati glasbo v Desklah?

Leta 1992 sem za potrebe pihalnega orkestra začel poučevati mlade klarinetiste. Kmalu pa se je pokazala priložnost, da s preostalimi učenci ustanovimo mladinski pihalni orkester, ki ga vodim še danes. Glasbene izkušnje sem pridobil tudi pri domačem cerkvenem pevskem zboru, in ker sem imel ambicije, sem kmalu sedel za orglami, kasneje pa vodil še zbor. Med delom v tovarni pa sem od leta 1997 do 2000 poučeval klarinet in saksofon tudi na Glasbeni šoli Tolmin.

Pa ste se tudi kdaj šolali v tej smeri, ste po poklicu glasbenik?

Vedno me je preganjala misel, zakaj ne bi postal poklicni glasbenik. Iskal sem razne rešitve, in ker s svojim poklicem mizarja nisem imel splošne mature, sem se odločil, da jo bom naredil. To je bila tudi velika prelomnica v mojem življenju. Odločil sem se, da pustim službo v tovarni in se osredotočim samo na maturo. Po drugem poskusu mi je matura tudi uspela in tako sem že čez kakšen teden pristopil k opravljanju sprejemnega preizkusa na Akademiji za glasbo, smer Glasbena pedagogika. Šolanje na akademiji ni bilo preprosto. Manjkalo mi je kar nekaj predznanja, ki ga je večina sošolcev pridobila v srednji glasbeni šoli, zato sem imel predvsem prvo leto

težave, da sem vse nadoknadil. Študij skupaj z novonastalo družino je potekal situaciji primerno, in tako sem v juniju 2009 opravil še zadnji izpit. Leta 2014 pa sem diplomiral in dobil naziv profesor glasbe. Moja izkušnja na glasbeni poti mi je pokazala, kako močan je lahko vpliv glasbe. Zanj lahko narediš v življenju velike odločitve. Brez veselja do glasbe tega ne bi bilo.

Vaše sanje so se uresničile. To je vedno lepo slišati, kaj šele doživeti. Kje vse pa ste poučevali oz. kje poučujete?

Vsa leta neprekinjeno poučujem nauk o glasbi, klarinet, saksofon in klavir v Godbeniški šoli Deskle, ravno tako tudi vodim mladinski orkester, ki sicer s krajšimi prekinitvami zaradi upada števila otrok še vedno deluje. Zadnja leta poučujem nauk o glasbi tudi v godbeniški šoli na Dobrovem. Za krajša obdobja pa sem glasbo poučeval v Glasbeni šoli Nova Gorica in dvakrat v Osnovni šoli Deskle.

Kaj je posebnost vaše godbeniške šole v Desklah?

Iz lastnih izkušenj vidim, kaj potrebujejo otroci, da se jim glasbo približa, ne samo z notami, ampak celostno. Ravno tako se zavedam, kako je godbeniška šola v kraju potrebna, ne samo za podmladek pihalnega orkestra,

Kolaž iz božično-novoletnega nastopa (29. 12. 2020). Orkester je zaigral z vnaprej pripravljenimi in zmontiranimi posnetki. Foto: Osebni arhiv Roberta Hvalice.

ampak tudi za to, da se lahko vanjo vpiše vsakdo brez omejitev, kot jih imajo glasbene šole. Zadnja leta skrbim, da poteka pouk v godbeniški šoli po internem pravilniku in programu oziroma učnem načrtu, ki velja za vse glasbene šole v Sloveniji. Prizadevamo si, da ne samo poučujemo, ampak tudi vzgajamo otroke v glasbi. Naša posebnost je, da se vsakemu otroku prilagajamo glede na njegove zmožnosti. Učencem, ki si želijo opravljati zasebni izpit na državni glasbeni šoli, pa nudimo vso podporo. Opažam, da si vsak učenec želi, da bi igral v mladinskem orkestru, kar je samo še večja motivacija, da bo bolj zvesto vadil svoj inštrument. Njihove spretnosti in napredovanja opazimo na nastopih, ki jih pripravljamo najmanj trikrat letno. Glavni namen šole je seveda pridobiti čim več mladih glasbenikov, ki se kasneje vključijo v vrste pihalnega orkestra, ki si želi nove člane, da zapolnijo posamezne sekcije. Vesel sem vsakega sodelovanja godbeniške šole in pihalnega orkestra, saj takrat še bolj približamo otrokom, kako je, če si v dobri družbi, imaš rad glasbo, uspešno odigraš nastop, se na koncu poveseš in kaj dobrega poješ. Pestrosti v orkestru res ne manjka.

So trenutne razmere vplivale na delovanje vaše godbeniške šole? Ste na splošno z vpisom zadovoljni?

V času »koronske« krize se je godbeniška šola prilagajala različnim načinom delovanja. V drugi polovici marca 2020 smo tudi mi obstali, a ne za dolgo. Hitro smo našli rešitve in se držali ukrepov, kot so jih imele državne glasbene šole. Z vsemi učenci smo vzpostavljali

Eden izmed nastopov godbeniške šole. Na koncu največkrat zaigra še mladinski orkester.

učenje na daljavo, tako z individualnim kot s skupinskim poukom. V maju in juniju pa smo se ponovno dobili v živo. Mislili smo, da bo šolsko leto 2020/21 bolj prizanesljivo, a se je žal stvar ponovila. Tokrat smo z več izkušnjami učence še bolj motivirali, kot na primer z različnimi zvočnimi posnetki za njihove spremljave k skladbam, posneli smo virtualni orkester in ga dali na YouTube kanal. In še marsikaj novega smo se ob tem naučili, kot tudi to, da moraš biti pri nastopanju s posnetkom spremljave še bolj zbran in nezmotljiv. Skratka, naše delo med krizo, ki jo je povzročila pandemija, ni počivalo. Delali smo in dosegli vse, kar je potrebno po učnem načrtu. To so pokazali tudi nekateri naši učenci, ki so lani in letos uspešno opravili privatni izpit iz inštrumenta in nauka o glasbi na državni šoli. Opažamo tudi vpad pri vpisu, ampak to nas ne skrbi, saj verjamem in iz izkušenj vem, da lahko iz leta v leto število vpisov niha.

Kako ste začeli pouk v letošnjem šolskem letu?

Kaže, da krize še ni konec. Spoprijeti se moramo s trenutnimi razmerami, ki nam sicer otežujejo delovanje, ampak kljub temu bomo iskali rešitve, da bomo neprekinjeno delovali. Veselim pa se vsakega novega mladega nadobudneža, ki mu je muziciranje všeč, da se nam pridruži, saj je z večjo skupino lepše.

Na kaj ste kot učitelj glasbe najbolj ponosni?

Za učitelja je največja nagrada to, ko učenec nastopi na odru in po svojih najboljših zmogljivostih odigra skladbo, za katero se je pripravil nekaj tednov. Zelo sem ponosen na svoje delo tako učitelja kot vodje godbeniške šole. V zadnjih nekaj letih pa se mi zdi, da je mladinski orkester stopil stopničko višje, saj se spopada z vedno težjim programom, kljub temu da vsako leto vanj vstopijo novi, mladi člani. Mlajše ta način spodbuja in jih motivira, da še več vadijo svoj inštrument. Pohvalimo se lahko, da je za nami veliko dobrih nastopov.

Kakšne načrte pa imate za naprej? Kakšne so vaše želje?

Želim si, da bi orkester še naprej tako rasel in bi bilo vsako leto dovolj novih učencev, ki

Nastop na prazniku češenj, dne 8. 6. 2019

jih veselita glasba in igranje v orkestru. Navsezadnje mislim, da sta naš kraj in občina lahko ponosna, da imamo šolo, v kateri dobijo otroci vse potrebno glasbeno znanje, da lahko ohranjajo tradicijo pihalnega orkestra ali pa iščejo nadaljnje možnosti, saj vemo, da je glasba brez meja. Veseli me, da ostajam zvest kraju, v katerem sem začel, in nadaljujem z delom, ki sem ga začel pred 30 leti.

Bi radi še kaj sporočili bralcem glasila Most? Bi se radi komu zahvalili?

Vabim vse mlade, ki jim je glasba všeč ali pa o tem niso prav prepričani, da se nam pridružijo v Godbeniško šolo Deskle, kjer bomo uresničevali svoj glasbeni talent, se družili in zabavali. Če se malce potrudimo, lahko svoje glasbeno znanje uporabljamo leta in leta, ker bo glasba vedno prisotna v nas.

Vesel sem, da imamo svoje prostore in smo del Kulturnega društva »Svoboda« Deskle. Zahvalil bi se Občini Kanal ob Soči za glavni finančni vir ter Salonitu Anhovo za sponzorski delež. Predvsem bi se pa rad zahvalil svoji družini za vso podporo, posebej ženi Alenki, ki z mano deli ljubezen do glasbe.

Moj sogovornik je z glasbo povezan pravzaprav že od otroštva in pravi, da se »posvetiti glasbi ni nikoli prepozno«. Sama pa dodajam, da se pravzaprav ni nikoli prepozno odločiti za nekaj, kar nas veseli in za kar čutimo, da je tisto pravo. Njegova zgodba o uspehu naj bo za zgled vsakemu, ki še išče tisto pravo zgodbo o lastnem uspehu. Srečno gospodu Hvalici še naprej in srečno tudi vsem vam!

MARKET FAMA KANAL

*Vesel Božič
in srečno
Novo leto*

Tako blizu, tako ugodno!

Žanjemo tudi na Kanalskem

Peter Domevšček, Posoški razvojni center

Žetje pšenice z mini kombajnom v Desklah

Občina Tolmin je leta 2019 nabavila mini kombajn za žita ter ga predala v upravljanje Združenju ekoloških kmetov Severne Primorske, z namenom razvijanja sejanja žit za potrebe kolobarja predvsem na manjših kmetijah. V letu 2020 pa je Društvo Samooskrba Kobarid nabavilo še mlin za žita, in s tem smo postavili osnovne pogoje, ki olajšajo odločitev o sejanju žit na območji od Deskel pa do Trente. Vse investicije so bile izvedene v okviru LEADER programa, katerega nosilec za to območje je Las Dolina Soče, ki deluje pod okriljem Posoškega razvojnega centra.

Nekateri kmetje kombajn že s pridom uporabljajo. Še vedno pa imamo več povpraševanja za izposajo s cerkljanskega in idrskega območja kot iz doline Soče. Želja je, da se tudi na

našem območju več kmetij odloči za sejanje žit. Saj, kot ugotavljamo, se njivske površine po celotnem območju močno zaraščajo in so danes pretežno travniki. Tu kmetje izvajajo 2- do-3 kratni letnega odkos travinja, kar je z gospodarskega vidika v primerjavi z njivskim sistemom zelo ekstenzivna raba. S skrbnejšim in umnejšim gospodarstvom bi lahko z izkoriščanjem njivskih potencialov dvignili raven samooskrbe. Najprej bi bilo treba obvladovati proizvodnjo močnih krmil, nato bi se lahko usmerili tudi v proizvodnjo žit za ljudsko prehrano. Poljedelstvo ima zagotovo mnogo višje donose kot travinje, a poleg pozitivnih prinaša tudi negativne lastnosti. Je intenzivnejše in zahteva veliko znanja in strojni park. Zelo veliko oviro predstavljajo škodljivci in divjad. Manj kot je njiv, večji pritisk škodljivcev je na

Charles Dickens, Neil Bartlett

BOŽIČNA PESEM

Družinski muzikal

Režiserka **Ivana Džilas**

PET 17. 12. | SOB 18. 12. | TOR 21. 12. | 20.00

SRE 22. 12. | 18.00

ČET 23. 12. | 20.00

veliki oder

Iztok Mlakar

TUTOŠOMATO

Koproducent Gledališče Koper

Režiser **Vito Taufer**

TOR 28. 12. | 20.00

veliki oder

Eva Mahkovic, Tereza Gregorič

TRIDESETLETNICE

Tragikomična slika

Režiserka **Tijana Zinajić**

SRE 29. 12. | 20.00

mali oder

SILVESTRSKA PREDSTAVA

Jure Karas

REALISTI

Kabaret za pet igralcev, pijanca in občinstvo

Režiserka **Tijana Zinajić**

100. ponovitev!

TOR 31. 12. | 19.00

veliki oder

PREDPRODAJA do 20. 12. 2021

18 € parter, 13 € balkon

REDNA CENA 20 € parter,

15 € balkon

»Jaz sem tko srečna.

Jaz sem tko srečna.

Jaz sem tko srečna.«

(E. Mahkovic, T. Gregorič

Tridesetletnice)

**NAJ SE V LETU 2022
ŠIRI SREČA!**

T 05 335 22 47 E blagajna@sng-ng.si
Več na www.sng-ng.si

Zavod za zeleni razvoj Soške doline se predstavlja s spletno stranjo

Suzana Colja Resnik

njih. Vse to zagotovo ni v prid odločitvi o tem, da bomo zaorali njivo. Kljub temu. Več bo njiv, manjši bo pritisk škodljivcev nanje. Hkrati bo več možnosti za uspešno kolobarjenje, ki je osnova za kakovosten in zdrav pridelek. Danes so krmila še relativno poceni, vendar to ni izgovor, da se ne poskusimo v lastni proizvodnji. Konec koncev je lastna proizvodnja zagotovo dodana vrednost pri trženju končnih izdelkov.

Kljub temu da nismo tipično poljedelsko območje, pa se prisotnost žit v dolini Soče potrjuje skozi zgodovino. Že dolgo pred odkritjem Amerike in prihodom krompirja, koruze, fižola itd. zasledimo povezanost območja z žiti. Žita (proso, pšenico, ajdo, ječmen in druge) sledimo že iz obdobja svetolucijske kulture. Zgodovinar Simon Rutar opisuje, kako so v preteklosti trgovali z žitom. Še pred prvo svetovno vojno so bile prenekaterne hiše prekrte s slamo. Leta 1900 so v Ročinju obdelovali 643 hektarjev, izmed teh so **njive predstavljale 96 ha (14,9 %)**, travniki 326 ha (50,8 %), vrtovi 2 ha (0,3 %), pašniki 78 ha (12,1 %) in gozdovi 141 ha (21,9 %). Danes pa imamo v celotni dolini Soče le pribl. 150 ha obdelanih njivskih površin. Kjer prevladujeta silažna koruza in detelja, žit ni več kot 4,5 ha, krompirja pa ne več kot 6 ha.

Z vidika samooskrbe območja bi bilo primerno, da se začnemo intenzivneje ukvarjati s proizvodnjo predvsem lastnih močnih krmil (kоруza v kolobarju z žiti, krompirjem in kapusnicami). V nekih idealnih razmerah bi bila lahko njivska proizvodnja ekonomsko upravičena tudi za ljudsko prehrano ob predpostavki, da vse, kar pridelamo, prodamo z dodano vrednostjo kot butični lokalni proizvod. Zgodba se lahko do neke mere razvija v sodelovanju z gostinstvom in drugimi akterji, povezanimi s turizmom.

Zavod za zeleni razvoj Soške doline je ustanovljen z namenom delovanja na različnih področjih zelenega prehoda v občini Kanal ob Soči in širše v regiji. Usmerjen je v pripravo regionalnih, nacionalnih in mednarodnih projektov, ki bodo v sodelovanju s partnerji in lokalnimi akterji prispevali k uresničevanju razvojnih priložnosti. To pomeni, da se bo zavod, kot projektna organizacija, sam prijavljal na različne razpise, istočasno pa k prijavam spodbujal druge deležnike, predvsem male in srednje podjetnike ter mlade, saj je Evropska komisija konec oktobra letos razglasila leto 2022 za evropsko leto mladih. Z izvajanjem omenjenih aktivnosti, tudi s pomočjo evropskih in nacionalnih sredstev, želi zavod prispevati k večji gospodarski in družbeni vitalnosti območja občine.

Z namenom informiranja o omenjenih tematikah je bila v začetku novembra 2021 objavljena spletna stran www.zavod-zrsd.si. Slednja bo podajala vsebine o projektih, delovanju zavoda ter razpisih za finančne spodbude malim in srednje velikim podjetjem,

obrtnikom in drugim upravičencem. Zavod spremlja javne razpise in informacije o ugodnih kreditih, ki jih objavljajo Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije, Javni Sklad RS za podjetništvo, Zavod RS za zaposlovanje, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Javni sklad malega gospodarstva Goriške, Slovenski regionalno razvojni sklad in podobne institucije.

Spletna stran omogoča prijavo na e-novice o aktualnih razpisih, namen pa je, da se prek razgovorov spozna individualne potrebe zainteresiranih ter nudi informacije v zvezi s prijavi na razpise. Zainteresirani se lahko oglasijo v prostorih zavoda na Pionirski ulici 2 v Kanalu ali pišejo na e-poštni naslov: info@zavod-zrsd.si.

Spletna stran zavoda

Naša občina na otvoritvi razstave miniatur v Salonitu Anhovo

Lojzka Reščič

Veseli smo bili, da so se nam zaposleni na občini pridružili na odprtju razstave *Svet gradenj s cementi Salonita Anhovo v miniaturah*, ki smo jo v Salonitu postavili v okviru dogodkov praznovanja 100-letnice tovarne. Gradnje lahko spoznavamo na različne načine, tokrat pa smo ubrali zelo poseben pristop, saj ga lahko spoznavamo skozi miniature.

Utrinek z otvoritve razstave

Tonijeve razlage so vedno zanimive.

Predstavniki naše občine na otvoritvi razstave miniatur v Salonitu Anhovo

Veseli nas, da imamo med sokrajani ljudi, ki se ukvarjajo z zelo zanimivimi stvarmi, in **Anton B. Leskovar**, avtor razstave, je prav gotovo eden takih. Še bolj nas veseli, da skozi svoje delo promovira in poudarja pomen in pomembnost našega cementa. Miniature so Tonija že od nekdaj zanimala, pogosto jih je oblikoval sočasno s potekom gradenj ter ob tem obiskal mnogo različnih gradbišč, tudi po Evropi. Med naročniki njegovih miniatur so projektanti, gradbena podjetja in proizvajalci gradbenih materialov, predvsem pa proizvajalci gradbene mehanizacije z vsega sveta.

Ni dolgo nazaj, ko je za to njegovo delo vedela le peščica ljudi, še manj pa jih je imelo priložnost to njegovo delo поблиže spoznati. Ta zanimiva razstava je priložnost, da zdaj to popravimo.

Toni je svoje izdelke lepo umestil v 100-letno zgodovino naše tovarne. Predstavljeni razstavniki tako prikazujejo posebnosti gradnje pod zemljo, kamnolomsko mehanizacijo skozi 100-letno zgodovino, gradnjo predorov in energetskih objektov. Predstavljen je tudi naš še vedno največji in najlepši viadukt, Črni Kal. Na razstavi se seznanimo tudi s tem, da cement povezuje dvakrat, najprej v betonu

kot vezivo, nato pa z viadukti, mostovi, predori. Spoznamo tudi zanimive industrijske objekte. Med ogledom razstave se vsak zave, kako veliko znanja, iznajdljivosti, požrtvovalnosti in predanosti je vloženo v to delo.

Sodelavci Salonita Anhovo smo Toniju hvaležni za sodelovanje, za izjemno znanje o gradnjah z našimi cementi, za zavedanje o pomenu našega cementa in za pripravljenost, da postavi razstavo v domačem kraju.

Razstava je postavljena v »betonski« hali, predvideni za preno, je pa sedaj zelo primerna za tako razstavo. V okolju surovega betona Tonijeve umetnine prav zares lahko zaživijo in se pokažejo v vsej svoji zanimivosti.

sti. Vsi razstavniki so v merilu 1 : 50 in predstavljajo v glavnem gradbene objekte, gradbišča in gradbeno mehanizacijo.

Od začetka septembra si je razstavo ogledalo že precej ljudi, seveda ne toliko, kolikor bi bilo možno, če ne bi bilo aktualnih ukrepov za zajezitev epidemije.

Naši gostje so se po ogledu razstave pridružili še dnevu odprtih vrat, si ogledali tovarno in prisluhnili predstavitvi razvojnih planov.

Računamo, da bo razstava na ogled še do konca januarja 2022. Ogledi so možni po predhodni najavi. Vabljeni!

Prva delujoča vodikova polnilnica v Sloveniji

Maja Blatnik

V Salonitu Anhovo so 24. novembra odprli prvo polnilnico za oskrbo s čistim vodikom v Sloveniji, ki stoji ob južnem vходу v industrijsko območje. Gre za 159. vodikovo polnilnico v Evropski uniji, ki prepoznava čisti vodik (pridobljen iz obnovljivih virov energije) kot tehnološki odgovor na izzive podnebnih sprememb in ohranjanje konkurenčnosti evropskega gospodarstva.

Na mednarodni konferenci v Novi Gorici, ki je sledila dogodku v Salonitu Anhovo, je bila iz strani evropskih institucij jasno izražena podpora vzpostavitvi vodikove infrastrukture

v regiji Severnega Jadrana, katerega začetek predstavlja ravno polnilnica v Anhovem. Pobudi so izrazili podpora tudi predstavniki vlad Republike Slovenije, Republike Hrvaške ter italijanske regije Furlanije - Julijske krajine.

Odprtje vodikove polnilnice podpira prizadevanja Salonita Anhovo za prehod na čisto, obnovljivo energijo in pomeni prvi korak na poti k ogljično nevtralnemu transportu za cement, saj pri izgorevanju vodika kot izpust nastaja le vodna para. Čisti vodik pa bo imel pomembno vlogo tudi pri razogličanju proizvodnje cementa.

Rezanje traku pred vodikovo polnilnico: Tina Gerbec, županja občine Kanal ob Soči in Darko Trajanov, generalni direktor Direktorata za trajnostno mobilnost in prometno politiko. V ozadju uprava Salonita Anhovo in Luca Polizzi, predstavnik Evropske komisije.

NAJ BO SVEČANO IN
DOBRO IZBRANO,
POŠTENO IN UGLAJENO
...LETO 2022.

INDE
Salonit Anhovo d.o.o.

član skupine Salonit

drugačni z razlogom

Oblikuj si svoje leto
www.art-beton.si
www.inde-salonit.si

Info in naročila: narocila@inde-salonit.si / tel.: 05 39 21 550 | INDE, Salonit Anhovo, d.o.o., Anhovo 1, 5210 Deskle

Nekaj besed ob desetletnici Folklorne skupine Kal nad Kanalom

Mojca Kofol, foto: Arhiv FS Kal nad Kanalom

Obletnice nudijo refleksijo o preteklosti in prihodnosti, vzpostavljajo identiteto in vrednotenje med našimi predniki in nami. Nudijo možnost vzpostavitve ravnovesja, istovetenja v času, ki razlikuje ...

Letos je desetletnica obstoja in delovanja Folklorne skupine Kal nad Kanalom, ki varuje in ohranja nesnovno kulturno dediščino, nosilke plesnega izročila Banjske planote, ki s svojo dejavnostjo sooblikuje dogodke in prireditve tako v lokalnem kot v mednarodnem okolju, in kalskega pusta. Skupina, ki s kalskimi tahmašnimi gvanti poustvarja oblačenje domačinov s konca 19. in začetka 20 stoletja, ima za seboj bogato pot in vsestransko družbeno vpetost. Na tej poti je nekje stičišče tudi naših poti.

Postavljanje berjarja

Besede o obletnici sem zapisala pred manj kot desetimi leti in so bile posledica razmišljanja o takrat bližajoči se petstoletnici cerkve Marije Snežne Nadavčami in hkrati posledica srečanja s Folklorno skupino Kal nad Kanalom. Kdaj sem točno skupino spoznala, se ne spomnim, spomnim pa se, da sem njihov nastop videla po treh letih njihovega obstoja na angelski nedelji v Kalu na igrišču pri podružnični osnovni šoli, ko je tam nastopal med vrtčevskimi otroki tudi moj sin. Nedvomno pa sem zanje izvedela že prej. Ko razmišljam o letu 2011, ko je bila folklorna skupina ustanovljena, se tistega časa spomnim predvsem kot obdobja, ko so se v okoliških krajih rojevale nove in nove ideje, ko se je gradilo, načrtovalo in iskalo prostore za skupne dejavnosti na različnih, takrat precej razvejanih področjih, športnih, kulturnih, turističnih. Nekje takrat me je zagrabila neka

močna želja, da bi bile združene, zapisane in osvetljene vse danosti, ki jih prostor in okolje nosita, predvsem zato, da bi se ideje gradile v pravo smer, v skladu z zgodovino določenega prostora in njegovimi danostmi.

Miselnost folklorne skupine se je od začetka v meni razrasla kot korenine in pognala moč in neustavljiv, na trenutke nerazumljiv trud, ko smo stopili na skupno pot pogovorov, raziskovanja in sodelovanja za evidentiranje in trajne zapise za nas in za prihodnost. Čez štiri leta je izšla monografija *Zahodna Banjska planota skozi čas*. Seveda je bilo vpletenih veliko ljudi, da je monografija sploh nastala in izšla, a govorim o globlji motivaciji, ki jo je vodila. Ko danes zapisujem te besede, sem se spomnila še na eno željo, ki se je rodila že na samem začetku, v povezovalnem smislu, da bi folklorna skupina kot povezovalka območja treh krajevnih skupnosti v naši občini na levem bregu reke Soče na prehodu na planoto in na njeni zahodni strani priredila skupno praznovanje snežnice ob cerkvi Marije Snežne Nadavčami, kot je bilo nekoč. Morda bo pot vodila tudi tja.

V času, ko je folklorna skupina praznovala petletnico delovanja, sem bila zaposlena na Javnem skladu za kulturne dejavnosti in jim čestitala ob prejemu bronastih Maroltovih značk. Ko sedaj o tem razmišljam, zame ni več naključje, da sem bila tam. Spomnim se občutkov, ko vidiš hvaležnost in veselje, tako močno, da jo res moraš občudovati, in tako močno, da z umom kar ne razumeš.

Nekje vzporedno s skorajšnjim izidom monografije je folklorna skupina, ki je v nekaj letih vzpostavila številna sodelovanja s posamezniki, skupinami, organizacijami in institucijami v občini in izven nje, zaradi vsestranskega delovanja v letu 2018 od ministrstva za kulturo pridobila naziv *nevladna organizacija v javnem interesu*. Leta 2019, ko je bila monografija predstavljena v dvorani v Levpi, pa prejela občinsko nagrado Občine Kanal ob Soči.

Iz preteklosti za prihodnost

Monografija je letos razstavljena na razstavi dokumentarnih fotografij »Iz preteklosti za prihodnost«, s katero folklorna skupina letos obeležuje svojo desetletno pot, poleg drugih njihovih publikacij in publikacij, kjer je zbrano gradivo iz raziskovanj njenih članov.

Razstava dokumentarnih fotografij »Iz preteklosti za prihodnost«, ki je postavljena v župnišču ob cerkvi sv. Jurija v Kalu nad Kanalom, je avtorsko delo oblikovalke in umetnice Elze Pavšič, častne članice folklorne skupine. Odprtje razstave je bilo 5. septembra na angelsko nedeljo kot osrednji dogodek ob praznovanju desetletnice.

Pri ogledu razstave sem se vzporedno sprehajala skozi desetletno popotovanje folklorne skupine, od leta 2011 do danes. Manjše fotografije so mi pripovedovale o delu, pripravi, izvajanju, sodelovanjih, večje, ki imajo estetski učinek, so name naredile močan vtis, nagovorile so me v jeziku srca.

Ob desetletnici folklorne skupine je bila izdana tudi zbiranka *Folklorna skupina 10 let*. Folklorna skupina pa je letos posnela še predstavitevni film z naslovom »Na kalskem berjarju«.

Kar ne morem verjeti, kako čas beži in kako lahko pozabljamo na pomembne stvari v življenju v toku časa, če se ne ustavimo in si vzamemo časa za razmišljanje, umiritev, ponovno vzpostavitev odnosov. A življenje je tudi za to samo poskrbi.

Čeprav sem vsa ta leta sodelovala samo z Darjo Rijavec, bom rekla kar za vse folklorne, da sem se iz sodelovanja z vami naučila veliko o življenju. Kot nekoč sem ponovno začutila ravnovesje v duši in lepoto bivajočega na letošnjo angelsko nedeljo. Hvaležna sem vam za to.

Tudi na praznovanju desetletnice je Darja povedala, da je na prvem mestu na desetletni poti hvaležnost: »Hvaležnost. Da smo pred desetimi

leti in tudi že prej v sodelovanju z Lokovcem začeli zaznavati, kako bogato doto so nam, našemu kraju zapustile naše stare mame in očetje. Hvaležni smo, da nas je to naše ljudsko izročilo nagovorilo k ljubiteljskemu folklornemu kulturnemu udejstvovanju, ki je veliko več kot le ples. So stare šege in navade, oblačilni videz. Je naša preprosta narečna beseda, ki se ob starih godčevskih vižah in ljudski pesmi veselo prepleta s plesnimi koraki. So kalski plesi, ki jih zaplešemo najraje, in kalski tahmašni gvanti, ki smo jih z vsem spoštovanjem do naših prednikov oblekli že krepko preko stokrat in so z vsakim našim nastopom bolj žlahtni in občudovani. Kot je vedno bolj prepoznavno tudi ime našega kraja Kal nad Kanalom, katerega izročilo smo ponesli širom Slovenije in tudi preko meja naše lepe dežele v Italijo, Avstrijo, Makedonijo, na Češko, zaplesali v državnem zboru, plesali tudi v Bruslju v evropskem parlamentu. Povsod je bilo lepo, najlepše pa je doma. Tu smo pred desetimi leti prvič zaplesali. In tu danes praznujemo. Veseli na našem kalskem berjarju in iskreno hvaležni za desetletje uspešnega delovanja. Hvaležni prav vsem in vsakemu posebej za strokovna svetovanja, sodelovanja, za pomoč pri delu in podporo, tudi finančno, za pohvale,

Na kalskem berjarju

priznanja in tudi za vse kritike, pa za smeh in vriskanje. Vsi skupaj smo oblikovali FS Kal nad Kanalom, kakršna je danes. Naj nas ob praznovanju desetletnice lepo spoznanje zmožnosti povezanosti med preteklostjo in sedanjostjo s hvaležnostjo vodi naprej.«

Letos sem komaj čakala, da vidim nov berjar, ki so ga postavili sami, da jim na praznovanju čestitam, za desetletnico, za prireditve, za razstavo. Iskreno, zelo sem se morala potruditi, da sem šla na prireditve, zaradi razmer, ki trenutno so v naši družbi. Sv. maša, čudovito okrašen berjar,

bogat program, razstava ... moje »pripravljene« čestitke so se odpirale v širino. Šle so vse tja h globoki hvaležnosti, ki nas spominja na tisto, kar življenje je. Da je lepo. Da življenje najprej zaznavamo s srcem, šele nato z umom. Da je delo z ljubeznijo. Da ne pozabimo in se vedno znova s hvaležnostjo spominjamo, kdaj in kje je nekaj vzkliko. Da nas to povezuje. Da je treba imeti pogum in vztrajati za spoznanja. Da imamo svobodo, svobodo, ki ni nekje v prihodnosti, ampak je tu sedaj, v dejavnosti, soočanju, eksperimentiranju z različnimi načini mišljenja in bivanja. Da dejanja plemenitijo in rojevajo nove stvari. Na obletnice pa še posebej, saj vzpostavljajo ravnovesje, osvetljujejo, poglobljajo in odpirajo vrata v prihodnost.

»Naj se čuti želja, volja, delo, vztrajnost in glas srca, ko se zaigra, zapleše in zapoje, da človek lahko spozna in prizna – lepo je!« je bilo sporočilo Elze oziroma sporočilo fotografij, ki so narokovale izbor na razstavi. Na razstavi najdemo slednji zapis pod večjo fotografijo na steni, kjer so folklorniki zaplesali na kalskem berjarju pri cerkvi sv. Tomaža, tam, kjer se je vse skupaj nekoč tudi začelo.

valovitka®

Srečno
2022!

Valovito pokrito

Valovitka Swisspearl® je visokokakovostna in naravi prijazna vlaknocementna strešna kritina. Izdelana v Sloveniji po švicarski tehnologiji.

SWISS
pearl®

► ETERNIT SLOVENIJA D.O.O.

Anhovo 9, 5290 Deskle | T 05 392 16 09 | W www.eternit.si

Delovanje Turističnega društva Korada Deskle - Anhovo v drugem polletju leta 2021

Valter Rešič, foto: Valter Rešič, David Erik Pipan, Nataša Jerončič

Po uspešno izvedenih dogodkih v prvem polletju (spušcanje gregorčkov, pohod na Prižnico, občni zbor, pohod na Korado, spletnje venčkov sv. Ivana in kresovanje) smo polni elana nadaljevali sodelovanje pri pripravi Tematske poti Deskle, ki je bila v soboto, 18. septembra, uradno odprta. Otvoritev je bila umeščena med dogodke Festivala pohodništva Dolina Soče. Udeleženci otvoritve so bili nad potjo navdušeni, kakor tudi krajani, ki so nam na poti dodajali zgodbe. Otvoritev ni pomenila zaključka del, ampak začetek uporabe poti, tudi z organizacijo vodenih ogledov, kot npr. 15. oktobra, in dodajanje novih zgodb o naših krajih in krajanih. Tematska pot Deskle se v celoti vključuje v poslanstvo in cilje društva, zato

sta njen nadaljnji razvoj in promocija, predvsem pa vključitev društva v njeno upravljanje, ključnega pomena za razvoj društva.

6. pohod Po poteh starovercev je bil tudi letos vključen v Festival pohodništva Dolina Soče in po letu 2016 smo se ponovno podali na Jelenk, v spomin na Pavla Medveščka – Klančarja. Tudi tokrat se nam je pridružilo več novih udeležencev iz celotne Slovenije.

Tradicionalni pohod na Vodice nam je po enoletnem premoru uspelo izvesti v soboto, 23. oktobra. Dan je bil čudovit in temu primerna je bila tudi udeležba. Čaj pri sv. Kvirinu nas je pogrel, da smo lahko nadaljevali do Vodice. Pri

Vodičarjevih smo se za trenutek odpočili, da bi nato večina nadaljevala pot do muzeja na prostem Vodice. Tam nas je pričakal predsednik društva Soška fronta 1915–1917, David Erik Pipan, ki nam je predstavil dogajanje med prvo svetovno vojno na področju Vodice in Prižnice ter nas popeljal po kavernah in strelskih jarkih. V kavernah pa smo lahko doživeli zvočno in slikovno predstavo dogodkov na Soški fronti, ki so jo pohodniki zbrano spremljali v temi, vlagi in hladu kavern. Nato smo se vrnili k Vodičarjevih na joto in kostanj. Posebno presenečenje pa so nam pripravili Vodičarjevi s torto za 10. obletnico postanka pohodnikov na njihovi domačiji. Posloveli smo se vsi zadovoljni in odločeni, da bomo še prišli.

Veselili smo se novega Štokolofesta, a smo ga morali ponovno preložiti na čas, ko bodo epidemiološke razmere omogočale varno organizacijo in uživanje tradicionalnih jedi.

Pomen Bohinjske proge v naših krajih smo predstavili že leta 2017, leta 2019 pa smo obeležili 113. obletnico železniškega »mostu« pri Anhovem. Letos pripravljamo tablo o železniškem nadvozu pri Anhovem, s katero bomo krajne in obiskovalce opozorili na dediščino Bohinjske proge pri nas.

Še vedno načrtujemo zimski pohod na Prižnico in mašo pri cerkvi sv. Alojzija v Plavah, 11. decembra 2021, in upamo, da nam bodo epidemiološke razmere in vladni ukrepi omogočili izvedbo dogodka.

Želimo vam uspešen in zdrav zaključek leta ter čim več prijetnih srečanj na dogodkih društva v letu 2022. Srečno!

Pohod na Vodice – še bomo prišli.

Hvala vam, ker verjamete v nas

Katja Žagar, Rožica Kolmančič, Planinsko društvo Valentin Stanič Kanal

Planinsko društvo Valentin Stanič Kanal so zagnani kanalski ljubitelji gora ustanovili leta 1979, z namenom obiskovanja gora, občudovanja njihovih lepot, druže-

Ljudje, ki verjamejo in cenijo prostovoljstvo, kakršnega opravljamo člani planinskega društva in ga obenem tudi vzpodbujajo, so se odzvali na naš klic ter nam vse to omogočili.

nja in sproščanja v naravi. Tekla so leta in v društvu je bilo vedno aktivno, menjale so se generacije planincev in vsaka je dodala kamenček v mozaik dogajanja. Leta 1996 je Planinsko društvo Valentin Stanič Kanal na Kanalskem Kolovratu, ob Slemenški cesti, v zaselku Kuščarji, začelo urejati Planinski dom pod Ježo, v prostorih bivše karavle oziroma JNA-stražnice, ki je bila po odhodu vojakov zapuščen in izropana. Začeli so dobesedno iz nič, ogromno prostovoljnih delavnih ur je bilo vloženi, da je postal planinski dom takšen, kakršen je danes. Pred dvema letoma smo mu spremenili še del notranje in zunanjo podobo, mu vdahnili dušo in veliko potrebne energije. V planinskem domu ni električne napeljave, le nenasitni naftni agregat in polno lačnih polhov, ki so nam pogrizli okna, tako da smo imeli občutek, da sedimo zunaj, namesto v koči, iz peči in dimnika pa se je kadilo, da je postalo že nevarno, potrebovali smo tudi žarnico za čiščenje vode in še veliko drugega, za znosnejše in varnejše šestmesečno sezonsko delo v planinskem domu. Zaradi vseh teh razlogov smo se obrnili na pomoč in pokrovitelje zaprosili, da nam finančno pomagajo pri postavitvi sončne elektrarne s polnilcem, žarnico, da bo voda čista, še preostalih petih oken, ki gledajo na teraso doma, ki bodo tesnila, in dimnik za peč, ob kateri nam bo končno toplo in seveda varno.

Tec, d.o.o., Jordan Mozetič, Nova Gorica, za prepotrebne akumulatorske polnilce za sončno elektrarno, Salonitu Anhovo, ki nas vsa ta leta predano sponzorira, tokrat še z novimi okni, ki so začele krožiti toplotno celoto v Planinskem domu pod Ježo, in TIC-u Kanal, s katerim zelo lepo sodelujemo, vedno nam prisluhne, pomaga in skrbi, da tako planinskemu društvu kot tudi planinskemu domu ne manjka reklamnega materiala, sponzorskih daril, pa tudi klopca ljubezni na vrhu Ježe je bila postavljena zaradi prave obojestranske pozitivne sinergije in razmišljanja ter truda v smeri razvoja turizma in na področju vsega zanimivega in lepega v kanalski občini.

Zahvala tudi domačinom (krajanom s Srednjega) za njihovo srčnost, predanost, vsakršno nesebično pomoč, ki jo potrebujemo v Planinskem domu pod Ježo, vedno so tu, ob nas, ko jih potrebujemo.

Hvala vam, vsem, ker verjamete v nas, v naše delo, v naš trud, ki ga vlagamo v Planinski dom pod Ježo. Za nami je že druga nadvse uspešna sezona in radi povemo, da je občutek, da gremo v pravo smer, neizmerno bogat. Ko smo planinski dom odprli, pravzaprav nismo niti vedeli, kaj nas čaka. Orali smo ledino, se učili, vztrajali in dali vse od sebe. In nagrada za vse to so bili naši gostje, ki so nam z besedami in dejanji, s tem da so se spet in spet vračali nazaj k nam, nas pohvalili, povedali vse.

Za vse to smo zaslužni prav vsi: mi, in vsi vi, ki ste nam ali s finančno pomočjo ali s požrtvovalnim delom pomagali ustvarjati to zgodbo uspeha.

Hvaležni smo Občini Kanal ob Soči, ki vsako leto poskrbi za dodano vrednost planinskemu domu, letos z neprecenljivo sončno elektrarno, s katero se je naše delo v planinskem domu popolnoma spremenilo tako zelo, kot bi prišli iz predora na sonce, Krajevni skupnosti Kanal in

*Pozitivne misli ustvarjajo
pozitivne občutke in
privabljajo pozitivne življenjske izkušnje.
Naj vas tudi v letu 2022 povezujejo lepe misli in
iskrene želje,
da skupaj obogatimo naš vsakdan.*

**Želimo vam vesele božične praznike
in srečno v letu 2022.**

KOLEKTOR
Gradbeništvo

Pohod miru 2021

Klelija Dolenc, foto: Franc Komac

Društvo upokojencev Kanal vsako leto v mesecu oktobru organizira Pohod miru. Ob tej priložnosti navadno obiščemo kraje, kjer so potekale bitke, si ogledamo muzeje, kulturne spomenike, kaverne, grobnice ... Zaradi covid-19 je lanski pohod odpadel. Letos pa smo se odločili, da opravimo to poslanstvo in, kljub koroni, organiziramo Pohod miru, a ga, zaradi razmer, priredimo nekoliko drugače. Tako smo se zadnji tork v oktobru zbrali v Ročinju, kamor smo se pripeljali z osebnimi avto-

mobili. Tam so se nam je pridružili predstavniki KS in KO ZB za vrednote NOB Ročinj. K spomeniku padlim v borbi in umrlim za posledicami vojne smo položili venec, pripravili krajši recital in se poklonili žrtvam. Nato smo se peš odpravili proti cerkvi in si v neposredni bližini ogledali vojaško zbirko zbiratelja Aljoše Gerbca.

Ročinj: polaganje venca k spomeniku padlim

19. pohod »Kje so tiste stezice« 2021

Irena Brezavšček, foto: Aleksander Štrukelj

Zaradi korone je letos Športno kulturno turistično društvo Levpa organiziralo tradicionalen pohod »Kje so tiste stezice« 9. oktobra namesto meseca maja. Organizator je dosledno preverjal izpolnjevanje PCT-pogojev pri vseh udeležencih. Kot ponavadi sta bili na razpolago dve različni dolžini pohoda – težji, 21 km, in lažji, 9,5 km. Zaradi specifične situacije je bilo letos organiziranih manj postojank: Seni-

ca, Zatrebež, Hoje in Krajc, ob koncu pohoda pa je utrujene prišleke pričakala jota s klobaso. Kljub hladni burji je prelep sončen dan ostal v spominu približno 130 pohodnikom.

Vse pohvale ŠKTD Levpa, ki mu je pod pokroviteljstvom Občine Kanal ob Soči, kljub zaostrenim razmeram, uspelo ponovno izpeljati še en tradicionalen dogodek.

V požaru hiše v Anhovem umrla ena oseba

PGD Kanal

V torek, 26. oktobra 2021, nas je nekaj po 19. uri na noge spravil poziv na požar stanovanjske hiše v starem delu naselja Anhovo. Gasilci PGD Kanal smo takoj izvozili s tremi vozili in petnajstimi gasilci.

Med vožnjo smo izvedeli, da naj bi bili v hiši ujeti dve osebi. Ogenj je bil ob našem prihodu že v razviti fazi. Bil je viden od daleč, saj je že zajel del ostrejša hiše. Takoj po prihodu na kraj smo z notranjim in zunanjim napadom začeli postopke gašenja in reševanja. Notranji napad je takoj začel preiskovanje ujete

osebe in gašenje požara v sobi v prvem nadstropju. Iskano osebo smo takoj našli, žal je podlegla poškodbam. Drugi osebi se je uspelo rešiti. Oskrbeli so jo reševalci NMP Nova Gorica in jo z reševalnim vozilom prepeljali v šempetrsko bolnišnico. Na kraju dogodka je bila tudi policija, ki je preiskovala vzrok požara.

Medtem so se nam pridružili poklicni kolegi iz JZGRD Nova Gorica. Skupaj smo pregledovali prostore s termo kamero in iznosili pogorele materiale. Na intervenciji smo bili prisotni do prihoda komunalne službe.

Zbrana vozila

Leto 2021 je bilo na teniških igriščih v Desklah živahno

Darij Kodolja

Teniško društvo Deskle je tudi letos organiziralo teniško ligo. Udeležba je bila rekordna. Tekmovalo je 36 igralcev. Razdeljeni so bili v dve skupini po 18 igralcev. Igralo se je v ponedeljek in torek. Vseh tekem je bilo več kot

300. Zaključek lige je bil 24. septembra 2021, ob druženju smo že pripravljali taktiko za naslednjo sezono. Podeljeni so bili tudi pokali za najboljše tri v posameznih skupinah. Zadovoljni smo tudi z obiskom šole tenisa za otroke.

Trideseturnega tečaja se je udeležilo 12 otrok. Razdeljeni so bili v dve skupini pod vodstvom trenerja Mihe Blaškoviča. Tečaj je potekal avgusta in septembra. Želimo si, da bi se šola nadaljevala v še večjem številu naslednje leto.

Turnir v balinanju

Majda Rejec, foto: DU Deskle - Anhovo

V začetku novembra je Društvo upokojencev Deskle - Anhovo organiziralo balinarski turnir, ki so se ga udeležile ekipe društev upokojencev iz Severne Primorske. Zaradi nepredvidljivih koronarnih razmer so nekatere že prijavljene ekipe udeležbo odpovedale.

Ob upoštevanju vseh predpisanih ukrepov za preprečevanje okužb s koronavirusom je turnir potekal v prijetnem in tekmovalnem vzdušju. Zlasti so se izkazale domače balinkarke, saj je njihova prva ekipa zasedla prvo mesto, druga pa odlično četrto. Drugo mesto je pripadlo

tekmovalkam iz Kanala, tretje pa Vipavi. Med moškimi so bili prvi tekmovalci iz Dobrovega, druge so bile Deskle in tretji Kanal. Pri približevanju je bila najboljša Meri Kodermac, članica Deskel. Pri zbijanju in bližanju pa je prvo mesto pripadlo tekmovalcem iz Dobrovega.

Društvo OZA v jubilejnem letu

Lojzka Reščič, Društvo OZA

Zakaj jubilejnem? Letos mineva 25 let od ustanovitve društva leta 1996. Zaradi trenutnih razmer pa leto ni bilo nič kaj jubilejno. Ob takšni priložnosti bi si želeli kakšnega večjega srečanja, dogodka, s predavanji strokovnjakov, s katerimi tako dobro sodelujemo, s kulturnim programom in s prijetnim druženjem na koncu. Pa nam je majhen, neviden virus vse to preprečil. Upamo, da bomo to lahko nadoknadili v naslednjem letu. Z zadovoljstvom pa lahko rečemo, da smo izvedli vse, kar je bilo možno.

Junija, takoj po umiritvi ukrepov, smo že vadili v fitnessu. Skupinska telovadba v prvi polovici leta sicer ni bila možna, smo pa uspešno začeli oktobra, v obeh telovadnicah OŠ Kanal in Deskle, seveda s strogim izpolnjevanjem PCT pogojev. Naša dolgoletna mentorica, gospa Magda Vuga, se je žal letos odločila, da telovadbe ne bo več vodila. Na tem mestu se ji zahvaljujemo za dolgoletno dobro sodelovanje. Tudi njena zasluga je, da ta telovadba tako uspešno poteka že več kot 20 let. V prihodnje ji želimo veliko zdravja in vse dobro. Hitro smo se morali znajti in poiskati zamenjavo. Uspešno smo jo našli v mladi moči, Deniju Drnovščku, ki se je pridružil že izkušenima vaditeljema, Dušanu Carliju in Neni Štendler. In zgleda, da so gospe, ki se udeležujejo ženske rekreacije, z njim zadovoljne. Deni vodi tudi vadbo v svojem fitnessu za naše člane. Še je čas, da se nam pridružite!

Na občnem zboru nam je predaval doc. dr. Aleš Rozman, direktor univerzitetne klinike Golnik

Na vrhu Korade je vedno prijetno vzdušje.

Tradicionalni pohod na Korado smo skupaj s TD Korada izpeljali in na cilju poskrbeli za zabavo. V septembru smo šli na tradicionalni klimatsko-rekreativni oddih v Salinero v Strunjan, za katerega je vedno več zanimanja, morda tudi zato, ker smo omogočili koriščenje bonov. Za vso organizacijo in to, da se imajo udeleženci lepo, ima zasluge gospa Olga Bevčar, ki to opravlja z veliko predanostjo, za kar se ji zahvaljujemo in upamo, da bo tako še dolgo.

V začetku julija smo uspešno speljali tudi občni zbor društva, ki pa je bil že zamelek še ene pomembne nove zgodbe, zastavljene v letošnjem letu. To je sodelovanje s Univerzitetno kliniko Golnik. Klinika, ki letos praznuje že 100-letnico nastanka, se posebej posveča pljučnim bolnikom za katere je najbolj specializirana. Ravno zato smo vzpostavili kontakt z vodstvom klinike. Direktor klinike, doc. dr. Aleš Rozman, se je prijazno odzval na povabilo na občni zbor, kjer nam je predstavil možnosti, ki jih imajo na njihovi kliniki za obravnavo pljučnih bolnikov, kamor

sodijo tudi azbestni bolniki. Predstavil nam je razvojne aktivnosti pri odkrivanju in zdravljenju bolezni in seveda možne načine sodelovanja z našimi bolniki. Dogovorili smo se, da lahko vsi, ki smo delali z azbestom ali mu bili izpostavljeni, prosimo svojega osebnega zdravnika za napotnico za preiskave in nato izberemo Golnik. Morda se še ne dovolj zavedamo, da si specialista lahko izbiramo sami. O tej možnosti smo na sestanku po ZOOM-u s predstavnico klinike Golnik, dr. Katjo Adamič že seznanili okoliške zdravnike, ki so se odzvali na naše povabilo. Še naprej pa bomo o možnostih seznanjali tako zdravnike kot bolnike, naše člane in tudi nečlane. Z veseljem lahko rečemo, da se sodelovanje že izvaja, saj smo konec novembra peljali na preiskave prvo skupino osmih ljudi. In da, v našem društvu tudi poskrbimo za prevoz za tiste, ki to potrebujejo.

Vsem bi želeli sporočiti tudi, da s pomočjo donacije, še naprej nudimo brezplačno cepljenje proti pnevmokoknim okužbam, tako za obstoječe kot tudi za nove člane. Upamo, da z vsem navedenim nadaljujemo poslanstvo društva, to pa je pomoč vsem obolelim zaradi azbesta in vsem, ki so bili azbestu izpostavljeni.

Ob koncu leta želimo vsem »Ostanite zdravi!«, v naslednjem letu pa upamo na ponovna prijetna srečanja.

080 16 32

www.kate-wing.si

Kate.si
Kabelsko omrežje

VAM VESELE PRAZNIKE ŽELI

Pri nas lahko spremljate

VSE ŠPORTNE PROGRAME

SK4

SK2 HD

SK2 HD

SK5

SK4K

SK3 HD

SK1 HD

EUROSPORT 1

SK6

SK2 HD

SK1 HD

SK GOLF

EUROSPORT 2

ARENASPORT 1

ARENASPORT 2

ARENASPORT 3

ARENASPORT 4

Zaklenjena cena
TRIO PAKETOV

za obdobje enega leta

samo
29,50 €
na mesec

Premiera 5žensk.com

Primož Božič, Gledališko društvo Kontrada Kanal

Prizor s premiere na Kontradi

Ekipa ustvarjalcev predstave

Zapisati moramo, da je epidemija koronavirusa dodobra posegla tudi v delo kanalske gledališke skupine. Kronika predstav GD Kontrada bo na mestu z letnico 2020 za vedno nosila prazen prostor – prvič v skoraj četrto stoletja gledališčnikom pod tem ali onim društvenim imenom kanalskemu občinstvu ni uspelo premierno predstaviti novega gledališkega dela.

Poznopoletna premiera znane komedije **Pet žensk.com** je med drugim tudi dokaz, da gre v tretje res rado. Preden se je namreč letos poleti na vaje odpravilo pet igralk, se jih je že oktobra 2019 odpravljalo tudi po deset – tako igralcev kot igralk. Gogoljev **Revizor**, za leto 2020 prvotno načrtovana predstava, je tudi v okleščeni verziji predvideval angažma 16 članov ansambla. Epidemija koronavirusa marca lani je ekipo presenetila na približno 2/3 opravljenega dela, še pred tem je Franca

Krnela v sestavi zamenjal Slavko Jereb.

Tedaj nove epidemične razmere, pa tudi težavnost iskanja časovnih oken za vaje tolikšnega števila igralcev, so nas prisilile, da smo se, s težkim srcem, **Revizorju** odpovedali. Našli smo drugo predstavo z manjšo zasedbo in upali, da za leto 2020 še ni vse izgubljeno. Izkazalo se je, da smo se motili, saj tudi **Treh sester**, črne komedije Vinka Möderndorferja, nismo uspeli naštudirati niti v zimi 2020/21.

Letos poleti je nato na predlog režiserja Petra Harla pet igralk iz širše zasedbe kanalskih gledališnic poprijelo za delo, ki se v marsičem razlikuje od tega, kar je bilo doslej videti v izvedbi gledališkega društva. Štirim stalnim igralkam zadnjih let – **Juliji Ipavec**, **Katarini Jerončič**, **Anki Majnik** in **Barbari Filej** – se je po daljšem odskem odmoru pridružila **Klelija Dolenc**.

V rekordnem času so do premiere (12. september, Kanal) pripeljale komedijo o odnosih med spoloma, ki se v odrski izvedbi naslanja na tradicijo stand-up komike. **Pet žensk** tako v monologih in med sabo obdeluje eno, stokrat prežvečeno, a zato nič manj aktualno temo – moške. Pravzaprav, kako iz moških dobiti kaj, kar je vsaj približno uporabno – več o tem pa izveste seveda na predstavi.

Premieri sta sledili ponovitvi v Kanalu in Desklah ter nato gostovanja v Ribnici, Kranjski Gori in Pirničah. V smislu demokratičnosti naših časov, pa tudi namigovanj in šušljanj med gledalci po predstavi, da o razmerjih med spoloma ne more razpravljati zgolj en spol, se zna zgoditi, da je že izbrana tudi naslednja predstava GD Kontrada – **Pet moških.com**.

Anka Majnik – Jolanda

Julija Ipavec – Nina

Katarina Jerončič – Irina

Klelija Dolenc – Brina

Barbara Filej – Monika

18. Gledališče na Kontradi

Primož Božič, Gledališko društvo Kontrada Kanal

Avgusta je članom GD Kontrada z upoštevanjem vseh epidemičnih omejitev uspelo izpeljati že 18. Gledališče na Kontradi, poletno gostovanje ljubiteljskih gledaliških skupin v Kanalu. Kakor običajno smo za predstave rezervirali zadnja dva konca tedna v avgustu, tako kot lani pa tudi letos program skrčili s šestih na štiri predstave.

Avgusta smo člani GD Kontrada z upoštevanjem vseh epidemičnih omejitev uspeli izpeljati že 18. Gledališče na Kontradi, poletno gostovanje ljubiteljskih gledaliških skupin v Kanalu. Kakor običajno smo za predstave rezervirali zadnja dva vikenda v avgustu, tako kot lani pa tudi letos program skrčili s šestih na štiri predstave.

Prvi so se nam letos z žanrsko nekoliko drugačnim delom – kriminalno komedijo **Smrtna past** – v petek 20. avgusta predstavili kranjskogorski gledališniki iz **KPD Josip Lavtižar**. Predstava je z menjavo pripovednih nivojev zahtevala zbrano spremljanje dogajanja, ki je kljub sledenju žanrskim konvencijam kriminalke postreglo tudi z nekaj klasičnimi komičnimi prizori.

Naslednji dan, v soboto, 21. avgusta, so s scenariščno in režijsko zahtevno predstavo pri nas gostovali stari znanci iz **KUD-a Šempeter**. Tudi poetična pripoved, kakor so podnaslovili svojo predstavo **Osem črk, prva je L**, je zaradi izvedbe pomenila nekoliko drugačno odrsko dogajanje, kakor smo ga bili vajeni.

Čistokrvnejši komediji sta sledili v drugem vikendu, ko so s **Srečo na kredit** najprej nastopili igralci **KUD Pirniče**. Sta-

rejše delo, ki ga je bilo že pred 60-imi leti moč videti na profesionalnih odrih, je v zadnjem času priljubljeno predvsem med ljubiteljskimi gledališniki. Pirničani so ga posodobili, vendar jim osnovne poante ni bilo treba spreminjati – nezmernost v materialnih zadevah, ki se kaže med drugim z jemanjem kreditov, je, kakor vsaka druga nezmernost, tudi smešna.

Zadnji so v soboto, 28. avgusta, nastopili pred kanalskim občinstvom dobro preverjeni igralci **Prosvetnega društva Štandrež**. Čeprav je naslov **Vohuni** prav tako kakor pri Kranjskogorcih namigoval na kriminalko, je šlo za žanrsko čisto komedijo preobratov, zamenjanih identitet, zapletov in presenetljivega razpleta.

V GD Kontrada smo iz izvedbo in obiskom predstav zadovoljni. V drugem vikendu smo brez težav uporabili rezervno prizorišče v večnamenski dvorani, ravno dovolj veliki za tolikšno število obiskovalcev. Veseli nas, da kljub epidemičnim razmeram okoli 50 gledalcev, kolikor jih je povprečno prišlo na posamezno predstavo, ni pozabilo na dobrobit humorja in gledališke igre v težkih časih koronavirusa.

Zimski abonma 2021/22 Gledališkega društva Kontrada

Primož Božič

Gledališko društvo Kontrada vas tudi to zimo vabi na ogled štirih predstav gostujočih gledaliških skupin. Zimski abonma se bo kot vsako leto odvijal v večnamenski dvorani Osnovne šole Kanal.

Letos zimski abonma **6. januarja 2022** odpirajo velenjski gledališniki. Člani **KD Gledališče Velenje** se nam bodo predstavili z delom Georgesa Feydeauja **Ne sprehajaj se no čisto gola**. Feydeau je kljub temu, da je preminil pred natanko 100 leti, še danes zelo uprizarjan avtor, njegove farse pa sodijo v železni repertoar del s področja komedije.

30. januarja 2022 bo v Kanalu gostoval **Dramšpil Ribnica**. Avtor igre **Dušan Miran Mate** je njihov ribniški rojak, svoje delo pa so poimenovali »dramedija«, zmes drame in komedije. Preobratov in presenetljivih zapletov polna igra bo spregovorila o glavnem junaku, ki se znajde v vrtincu štirih žensk, vsaka pa z njim na svoj način manipulira.

13. februarja 2022 bodo s priredbo Linhartovega dela, naslovljenega **Micka se moži**, pri nas nastopili igralci **Gledališkega društva Radeče**. Kostumsko privlačna predstava bo postregla s spletkami in intrigami okoli Mickine možitve, postavljena pa je v ne tako oddaljeno preteklost, ko je poroka še bila vredna zvitosti in preračunljivosti.

V okviru zimskega abonmaja bodo **6. marca** zadnji na oder večnamenske dvorane stopili igralci iz Pirnič. **KUD Pirniče**, ki je letos gostoval tudi na poletnem gledališču na Kontradi, se bo občinstvu predstavil z igro **Poštena deklica**. Tudi Pirničani so po svojo predstavo šli kar daleč v preteklost, že leta 1866 jo je namreč napisal postojnski skladatelj, pesnik, dramatik in narodni buditelj Miroslav Vilhar. Šaloigra nas bo s slogom in izvedbo spomnila na čitalniške čase, ko so šele nastajala prva dramska dela v slovenskem jeziku.

»Najmočnejši inštrument je glas« – Izšel je zbornik o Reviji pevskih zborov Goriške

Sabina Volk Simčič, foto: Foto atelje Pavšič Zavadlav

Revija pevskih zborov Goriške, ki se tradicionalno odvija zadnji konec tedna v januarju v Kulturnem domu Deskle, bi letos praznovala 20 let. Zaradi zaostrenih zdravstvenih razmer pevskim zborom ni uspelo delovati

in vaditi kot običajno, zato je revija letos odpadla. Organizator, JSKD Nova Gorica, se je odločil, da ob 20. obletnici revij v Desklah pripravi pregleden zbornik in dokumentarni film o revijah.

akustična in tehnično dobro opremljena, na voljo so spremljevalni prostori in v neposredni bližini je OŠ Deskle. Brez tvornega sodelovanja lokalne skupnosti: OŠ Deskle, Kulturnega društva Svoboda Deskle, KS Anhovo - Deskle, Občine Kanal ... revija ne bi bila mogoča.

PREVERJENA RABLJENA VOZILA

STAVANJA

Preverjena rabljena vozila

Preverjena zgodovina vozil

Kredit ali leasing

Do 12 mesečno jamstvo

Pregled po 140 kontrolnih točkah

Nova Gorica t: 05 33 84 590
Tolmin t: 05 38 00 550
www.stavanja.si

Novembra so v Kulturnem domu Deskle pripravili predstavitev zbornika. O pomenu revije, skupnega petja, delovanja v kulturnih društvih ... so spregovorili županja Občine Kanal ob Soči Tina Gerbec, vodja JSKD Nova Gorica Sabina Volk Simčič, predsednik KD Svoboda Deskle Klemen Stanič, predstavnica društva Danila Schilling, ravnateljica OŠ Deskle Ana Košuta Skok in muzikologinja Metka Sulič, ki je pogovor tudi vodila.

Gostje so se spominjali začetkov revij in pobudnikov, ki so pred 20 leti sklenili, da naj bo revija na eni lokaciji, in kot primerna lokacija se je izkazal Kulturni dom Deskle. V dvorani so se pevci vedno počutili kot doma, dvorana je zelo

Zbornik vsebuje razmišljanja in poglede soustvarjalcev revij z JSKD Nova Gorica, Maje Jerman Bratec in Sabine Volk Simčič, predstavnikov KD Svobode Deskle, županje Tine Gerbec, ravnateljice OŠ Deskle, muzikologinje Metke Sulič, zborovodje, skladatelja in predsednika ZKD Nova Gorica Mirana Rustje ter skladatelja, zborovodje in pedagoga Ambroža Čopija. Vsi nastopajoči zbori so predstavljeni s kratkim besedilom in fotografijami, navedeni so zborovodje, zborovodkinje, umetniški vodje. Ne manjka niti statistični pregled: število zborov, ki so se predstavili na revijah, število zapetih pesmi in nastopajočih, največkrat zapeta pesem, ki je *Vse najlepše rožice*. Vsi sodelujoči pa so se strinjali, da revijo pogrešajo tako pevci kot poslušalci, zato si želijo, da se zborovsko petje vrne v dvorane in med ljudi.

V pripravi je tudi kratek dokumentarni film, premiera je predstavljena na ugodnejši čas. Pevski zbori so doma v skorajda vsaki vasi in so tvorci tega, čemur pravimo »skupnost«. In prav skrb za skupnost, medgeneracijska povezanost in socialna vključenost so neprecenljiva vrednost zborovskega petja. Zborovsko petje na Goriškem je srčno in bogato, zato vabljeni, da ga s prebiranjem zbornika še bolj spoznate.

V jubilejno novo leto s Pihalnim orkestrom Salonit Anhovo

Kaja Jerončič Skrt

Budnica za prvi maj, foto: Veronika Koncut

Aprila, ko so godbeniki spet stopili na oder kulturnega doma v Desklah, so se nemudoma začeli intenzivno pripravljati na snemanje drugega dela zgoščenke v čast 100. obletnici delovanja podjetja Salonit Anhovo in ob 70. obletnici neprekinjenega delovanja Pihalnega orkestra Salonit Anhovo. Snemanje in priprave sta potekala v dveh delih. Priprave na snemanje prvega dela so se začele v septembru 2020, snemanje je sledilo v novembru. Priprave na

drugi del je orkester začel spomladi in nato v juniju 2021 dokončal snemanje drugega dela. Zgoščenka obsega 12 skladb, pri katerih se z instrumentalno spremljavo orkestra združijo vokali Anike Horvat, Giannija Rijavca, Nuše Derende, Rudija Bučarja, Slavka Ivančiča ter Vladimirja Čadeža, ki so v preteklosti z orkestrom že sodelovali. Ob tej priložnosti bi se orkester rad zahvalil dirigentu Nejcju Kovačiču, ki je člane pripravil na snemanje drugega dela zgoščenke in na snemanju skrbel, da je vse potekalo gladko. Po kratkem poletnem premoru so se godbeniki vrnili v slogu. Novo sezono so odprli s skupinskim raftanjem na Soči, ki so mu sledile intenzivne priprave na koncert ob obletnici podjetja Salonit Anhovo in izdaji priložnostne zgoščenke. Koncert in izdaja zgoščenke sta žal bila prestavljena na kasnejši datum. To pa godbenikov ni ustavilo pri nadaljevanju sezone. Pod vodstvom novega dirigenta

prof. Armanda Mariuttija godbeniki še naprej pridno vadijo za božično-novoletni koncert in prihajajočo 70. obletnico neprekinjenega delovanja Pihalnega orkestra Salonit Anhovo. Na vajah so se jim pridružili tudi novi člani, ki so pomladili člansko zasedbo in v orkester vnesli svežino.

Pihalni orkester Salonit Anhovo vas vljudno vabi na prihajajoče dogodke, in sicer na božično-novoletni koncert z gosti, kjer bo tudi uradno izdana zgoraj omenjena zgoščenka, ter na koncert ob zavidljivi 70. obletnici neprekinjenega delovanja orkestra. Godbeniki bi se radi ob tej priložnosti zahvalili za podporo podjetju Salonit Anhovo, Občini Kanal ob Soči ter vsem, ki orkester spremljate na njegovi poti. Ostanite zdravi, imejte se radi! Vesele praznike in vse dobro v prihajajočem letu vam želi Pihalni orkester Salonit Anhovo!

Snemanje, foto: Matjaž Gusak

Raftanje po Soči, foto: Jernej Lovišček

SKI SERVIS

Zimic

DELOVNI ČAS
pon. - pet.: 15h - 19h
sobota: 9h - 12h
Ob nedeljah in praznikih ne obratuje.

ski servis *ZIMIC*
Gradnikova ulica 17
5213 Kanal

GSM: 041 96 97 96

TEL: 05 39 51 312

Nove informacijske table v občini

Nika Testen, Turistično informacijski center Kanal

V novembru smo na območju občine Kanal ob Soči postavili štiri nove informacijske table, in sicer dve večji na vstopu v občino, pri okrepevalnici Dolga njiva ter na občinskem trgu v Kanalu. Obiskovalcem občine so na teh tablah na voljo informacije o glavnih turističnih znamenitostih in poteh v občini.

Na Poti miru pa smo, v sodelovanju s Fundacijo Poti miru, postavili dve tabli, in sicer v Desklah, kjer predstavljamo dogajanje med prvo svetovno vojno na tem območju. Druga pa je postavljena pri vodnem zbiralniku na Kambreškem, kjer podajamo zgodovinske informacije o obnovljenem zbiralniku.

Dolga njiva

Kambreško

Kanal

Deskle

Lesarji doline Soče

Peter Domevšček, Posoški razvojni center

Les je lep in živimo na območju, kjer je lesarska tradicija močna. V želji, da z lokalnim lesom in z mizarji naredimo nekaj skupnega, smo na lokalni akcijski skupini LAS Dolina Soče prijaviли projekt z naslovom Lesarji doline Soče.

LEADER projektov z lesarji še nismo izvajali, zato smo si za začetek zastavili manjši projekt, da vidimo, kako nam uspe medsebojno sodelovanje, in da dobimo izkušnje za projektno delo. V tem projektu bomo krepili povezovanje in izdelali skupni katalog mizarjev. Spodbujali bomo ustvarjalnost in izdelali nekaj izdelkov, ki bodo plod sodelovanja med oblikovalci in mizarji.

Projekt, v katerega je poleg LAS Dolina Soče vključenih še pet projektnih partnerjev (Občina Bovec, Občina Kanal ob Soči, Občina Kobarid, Občina Tolmin in omenjeni muzej), sofinancirata Republika Slovenija ter Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Tolminski muzej – uvodno srečanje lesarjev

Projekt kolektivne blagovne znamke Iz doline Soče je v polnem teku

Dolina Soče

Tjaša Bizjak, koordinatorica projekta KBZ Iz doline Soče

Dolina Soče je eno najbolj ohranjenih in trajnostno perspektivnih območij Slovenije. Njene naravne danosti in posebnosti vedno bolj prepoznavajo tudi obiskovalci in kupci od drugod. Zdaj je čas, da izkoristimo lokalne prednosti in globalno naravnost ter situacijo zapeljemo v prid vseh. Zato smo se odločili za premišljeno gradnjo kolektivne blagovne znamke, katere certifikat predstavlja oznako lokalnega geografskega izvora in visoko kakovost. KBZ Iz doline Soče povezuje štiri geografska območja: občine Bovec, Kobarid, Tolmin in Kanal ob Soči.

Naš cilj je spodbuditi rast kakovosti celovite ponudbe, omogočiti povezovanje ponudnikov, razvoj novih in povezanih izdelkov in storitev. V ta namen organiziramo strokovne delavnice in svetovanja, s certificiranjem pa bomo zagotavljali gradnjo registra ponudni-

kov, dvig kakovosti ponudbe, kratko lokalno oskrbno verigo in usklajeno promocijo in trženje lokalnih ponudnikov. Z vsakim novim certificiranim ponudnikom bo KBZ Iz doline Soče močnejša in bolj prepoznavna.

Z veseljem sporočamo, da smo v letošnjem letu izvedli že ocenjevanje prvih izdelkov. Projekt KBZ je tako dobil prve otipljive rezultate. Organizatorji smo navdušeni nad odzivom lokalnih ponudnikov, saj so na prvi dve ocenjevanji prijavi 81 rokodelskih izdelkov, pridelkov in živilskih izdelkov. Certifikat kakovosti Iz doline Soče bo prejelo kar 70 izdelkov, med njimi najdemo tudi keramične izdelke Alenke Gololičič in Ferdinanda Žorža, ročno tkane odeje in šale Špele Gabrijelčič, mlečne izdelke Sirarne Kanal, suhomesnate izdelke Kmetije Pr'Lukčevih ter med Silvie Rozman Gerbec in Darje Žnidarčič.

V nadaljevanju pripravljamo predstavitev vseh certificiranih ponudnikov na spletni strani in celovito trženje certificirane ponudbe s KBZ Iz doline Soče, ki bo usklajeno s trženjem destinacije kot celote. Prav tako bomo nadaljevali delavnice in svetovanja za ponudnike, ki želijo vstopiti v shemo KBZ. Kmalu bomo organizirali tudi ocenjevanje za jedi in pijače, postrežene na gostinski način. V drugi fazi projekta pa bodo ocenjeni nastanitveni obrati, gastronomske prireditve in vodena doživetja pri ponudniku.

Vljudno vas vabimo, da se nam pridružite pri pisanju edinstvene in uspešne zgodbe Iz doline Soče.

Več o projektu najdete na www.dolina-soce.si, za vse dodatne informacije smo vam na voljo na e-naslovu tjasa.bizjak@dolina-soce.si.

Nasmejano

Zdravo

Sanjsko

Veselo

Srečno

mebloJOGI

NASPANO 2022!
Privoščite si sanjsko spalno doživetje na vzmetnicah mebloJOGI®.

Prodajni salon mebloJOGI® Nova Gorica 080 14 15

www.meblojogi.si

Promocijske dejavnosti v občini

Nika Testen, Turistično informacijski center Kanal

NOV PROMOCIJSKI FILM OBČINE KANAL OB SOČI

TIC Kanal je v okviru projekta »Podeželje in dediščina v Dolini Soče«, LAS Dolina Soče, posnel nov promocijski film Občine Kanal ob Soči. Film je sofinanciran s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje. Gre za kratki (petminutni) film, v katerem predstavljamo glavne kulturne in naravne znamenitosti, dejavnosti v občini in kulinariko. Film je na ogled na YouTube kanalu ter na spletni strani TIC-a Kanal.

ZAKLJUČEK PROJEKTA »PROMOCIJA RIBIŠTVA NA KANALSKEM«

V Gotski kleti v Kanalu je 13. septembra 2021 potekal zaključni dogodek projekta »Promocija ribištva na Kanalskem«. Na dogodku so bili predstavljeni vsi rezultati projekta (dve informacijski tabli, ribiška razstava, promocijski film, oprema za gotsko klet, dogodki, zgibanka). Na ta dan smo premierno predstavili promocijski film o ribolovu. Po zaključenem uradnem delu pa smo se prepustili okusom ribjih jedi, ki jih je pripravila gostilna Pri mostu iz Plav.

Za sodelovanje v projektu se zahvaljujemo članom Turističnega društva Kanal (za organizacijo ribiškega praznika v Kanalu) in članom Ribiške družine Soča (za pripravo strokovnih besedil za table, razstavo, zgibanko ter pomoč pri organizaciji dogodkov v projektu).

KULTURNA POT PO KANALU ODSLEJ OZNAČENA S TALNIMI OZNAČBAMI IZ BRONA

V središču Kanala smo poskrbeli za označitev Kulturne poti po Kanalu, ki vodi obiskovalce mimo glavnih kulturnih znamenitosti. Odločili smo se za drugačno vrsto označevanja, saj je v Kanalu, strnjemem naselju, tak način označevanja prijaznejši in manj moteč v okolju.

Bronaste talne označbe bodo od sedaj naprej ličen okrask na ulicah Kanala.

Označba je nastala v sodelovanju z domačinko Niko Šimac in predstavlja grafično stilizirano soško postrv, kot simbol kulture sobivanja med naravno in kulturno dediščino. Oblikovana kot puščica predstavlja ustvarjalni tok življenja, ki teče in popelje obiskovalca po Kanalu.

ODPRTJE RAZSTAVE UNIKATNE KERAMIKE - »VOJNA JE ŽENSKEGA SPOLA«

V Lukčevi hiši na Kambreškem je v soboto, 11. septembra 2021, potekalo odprtje razstave »Vojna je ženskega spola«. Razstava je nastala v sklopu 20. obletnice razglasitve ognjišča v Lukčevi hiši na Kambreškem za kulturni spomenik. Avtorica razstave je Lucija Šičarova, ki je v Lukčevi hiši pripravila razstavo unikatne keramike. Na ogled so številni razstavni predmeti, nekateri narejeni posebej za to priložnost, kot na primer keramične instalacije z dodatkom izstreljenih in neizstreljenih nabojev, kamnov iz Soče, plastičnih vojačkov iz otroških igrvic, bodeče žice za novoletno jelko ter ženskih oblačil. Razstavo je predstavila dr. Mirjam Hladnik Milharčič. Razstava bo na ogled vse do 6. januarja 2022, po predhodni najavi na 041 528 592 (Jožica Strgar).

PROJEKT »TANGRAM«

Občina Kanal ob Soči sodeluje v projektu »Tangram«, katerega cilj je razvoj turističnega proizvoda, imenovanega Tangram route (pot). Pot bo povezovala parke in vrtove, gozdove in drugo naravno in kulturno dediščino v projektnem območju in jih promovirala kot del turistične ponudbe in dodano vrednost v turizmu. Gre za to, da se v turistično ponudbo dodajo manjša območja, ki imajo turistični potencial.

Projekt je sofinanciran iz programa Interreg Adrion Programme, v njem pa sodelujejo partnerji iz Slovenije, Bosne, Srbije, Hrvaške, Italije, Albanije ... V projekt smo vključili Park Pečno v Kanalu, za katerega se bodo pripravili akcijski načrt, dolgoročna vizija, najem web (spletne) aplikacije NEXTO, tabla, zgibanka ter interaktivni vodnik.

ROBINOVA TURNEJA

Robinova turneja se je tudi letos ustavila v občini Kanal ob Soči. Ekipa Radia Robin se je tokrat v živo javljala iz Deskel. Na dogodku so sodelovali otroški pevski zbor Osnovne šole Kanal, bivši odbojkar Israel Dos Santos, Pihalni orkester Salonit Anhovo. Blaž Valentinčič in Tomi Murovec pa sta ekipo Radia Robin presenetila z izdelki iz čilija in predstavila Čili festival v Kanalu. Robinovi turneji se je pridružila tudi Tina Gerbec, županja Občine Kanal ob Soči.

PRIŽIG LUČI ZA MIR (26. OKTOBER 2021)

24. oktobra obeležujemo začetek konca soške fronte. Na ta dan leta 1917 se je začela 12. soška bitka in hkrati zadnja bitka na soški fronti. Kmalu zatem so bili končani krvavi boji v dolini Soče. V spomin na vse žrtve in na vse, ki so trpeli v prvi svetovni vojni, se na pobudo Fundacije Poti miru vsako leto simbolno prižiga luč za mir. Predstavniki Občine Kanal ob Soči, Krajevne skupnosti Avče in Društva soška fronta so se žrtvam poklonili tokrat na nekdanjem italijanskem pokopališču v Avčah, kjer je bilo pokopanih okoli 3200 vojakov. Na tem mestu je danes ohranjen le še spomenik v obliki bajoneta. V spomin na padle vojake smo položili okrasni soški kamen.

PIZZERIJA VINAZZA PRIDOBILA ZNAK GREEN KEY

Turistični ponudnik, pizzerija Vinazza iz Deskel, je pridobil mednarodni trajnostni znak Green Key – zeleni ključ, s čimer soustvarja zeleno zgodbo trajnostnega turizma v občini Kanal ob Soči.

Pridobitev znaka Green Key – enega izmed v Zeleni shemi slovenskega turizma priznanih mednarodno veljavnih trajnostnih ali okoljskih znakov – pomeni zavezanost k trajnostnemu delovanju in spoštovanje strogih ukrepov, ki jih določa Mednarodna fundacija za okoljsko vzgojo (FEE).

Verjamemo, da bo občina skupaj z okoljsko ozaveščenimi ponudniki, s pobudami in spodbudami na področju trajnostnega razvoja okolja in družbe uspešno soustvarjala trajnostni turizem in sploh razvoj naše občine.

Ponudnika je v začetku novembra obiskala tudi Tina Gerbec, županja Občine Kanal ob Soči, in mu osebno čestitala za pridobljeni znak ter korak k trajnostnemu delovanju.

PROMOCIJA OBČINE KANAL OB SOČI V NOVI GORICI IN LJUBLJANI

TIC Kanal je konec avgusta gostoval na stojnici na Tromostovju v Ljubljani, kjer smo predstavljali Občino Kanal ob Soči in njene lepote. V začetku septembra pa smo gostovali na Festivalu goriške obrti in podjetništva 2021 na Bevkovem trgu v središču Nove Gorice.

GEOTMIN d.o.o.

**UREDITEV MEJ
PARCELACIJE
GEODETSKI NAČRTI
ZAKOLIČBE
VRIS OBJEKTA V KATASTER
...**

Geotmin d.o.o.
Trg tigrovcev 4
5220 Tolmin

tel. (05) 38 10 146
gsm. 041 973 961
www.geotmin.si

**Vesel božič
in srečno novo leto
2022!**

STUBELJ

ANKETA ZA PREBIVALCE OBČINE ZELENA SHEMA SLOVENSKEGA TURIZMA

POHODNA POT JULIANA TRAIL V ČASOPISU THE NEW YORK TIMES IN NAJBOLJŠI EVROPSKI TURISTIČNI PROJEKT

JULIANA TRAIL

Daljinska pohodniška pot Juliana Trail, ki poteka tudi skozi občine Kanal ob Soči (17. in 18. etapa – po Kanalskem Kolorvratu), je dobila svoj prostor tudi v slovitem časopisu The New York Times. Ponosni smo, da se nam je kot občini uspelo vključiti v skupnost Julijske Alpe in da smo danes lahko priča velikim rezultatom, kot sta Juliana Trail in Juliana Bike, kar za občino pomeni večjo prepoznavnost in obogatitev turistične ponudbe.

Juliana Trail je, po mnenju Britanskega združenja turističnih novinarjev, postala najboljši evropski turistični projekt v letu 2020.

Občina Kanal ob Soči je od leta 2018 vključena v Zeleno shemo slovenskega turizma in nosilka **bronastega znaka Slovenia Green Destination**, s katerim se zavezuje za trajnostno delovanje. V letu 2022 mora občina pridobiti znak obnoviti, zato potrebujemo vaše mnenje o turizmu v občini, saj ste prebivalci pomemben deležnik razvoja v destinaciji. S pomočjo rezultatov anket želimo sprejeti ukrepe za izboljšanje stanja v občini.

Prosimo, vzemite si nekaj minut časa in nam pomagajte izboljšati kakovost trajnostnega poslovanja in razvoja naše destinacije. Izpolnjeno anketo pošljite na info@tic-kanal.si ali jo oddajte osebno v TIC-u Kanal najkasneje do 10.1.2022.

1. Zadovoljstvo s turizmom v destinaciji

Označite stopnjo strinjanja s spodnjimi trditvami, pri čemer je 1 = sploh se ne strinjam, 2 = ne strinjam se, 3 = niti se strinjam niti se ne strinjam, 4 = strinjam se, 5 = zelo se strinjam.

		1	2	3	4	5
1.1	Zadovoljen sem z razvojem turizma v naši destinaciji.					
1.2	Zadovoljen sem z delom organizacije, ki skrbi za razvoj turizma v naši destinaciji.					
1.3	O razvoju turizma v naši destinaciji sem dobro obveščen.					
1.4	Možnost imam sodelovati pri načrtovanju razvoja turizma.					
1.5	Positivni učinki turizma v naši destinaciji odtehtajo negativne.					
1.6	V visoki sezoni je število obiskovalcev naše destinacije previsoko in moteče.					
1.7	Zaradi turizma imamo večjo izbiro storitev (trgovina, promet, zdravstvo ...).					
1.8	Turizem omogoča boljše možnosti za preživljanje prostega časa (prireditve, rekreacija ...).					
1.9	Turizem v naši destinaciji povzroča slabše zdravstvene razmere.					
1.10	Zaradi turizma so se povišali moji življenjski stroški.					
1.11	Zaradi turizma so se povišale cene nepremičnin.					
1.12	Turizem v naši destinaciji povzroča prekomerno onesnaževanje.					
1.13	Turizem v naši destinaciji povečuje prometne težave.					
1.14	Zaradi turizma se v naši destinaciji počutim manj varno.					
1.15	Turizem v naši destinaciji v zadostni meri skrbi za ohranitev narave in kulture.					
1.16	Od turizma in turistov, ki nas obiskujejo, ima lokalna skupnost koristi.					
1.17	Opažam, da naša destinacija razvija zeleni turizem.					

2. Podatki o anketirancu

2.1 Spol

- moški
 ženski

2.2 Starost

- do 24 let
 25–44 let
 45–64 let
 65 let ali več

2.3 Status

- zaposlen
 študent, učenec
 upokojenec
 drugo:

2.4 Ali vam oz. komu od vaših družinskih članov turistična dejavnost predstavlja neposredni vir dohodka (zaposlitev, študentsko delo, dodatni zaslužek z oddajanjem sob, prodajo domačih izdelkov ...)?

- da
 ne

Vsi odgovori so zaupni. Hvala za sodelovanje!

Podarjamo svežino!

iVent

NAJBOLJE PRODAJAN DRUŽINSKI PAKET

2x rekuperatorska
prezračevalna enota I-VENT

2x daljinski upravljalnik
+ mobilna aplikacija

1x ventilatorska enota
SILVENTO V-EC

+ **GRATIS** montaža

1.000€

PRIHRANKA

~~2.550€~~

1.550€

LUNOS

energy-efficient

080 73 13

lunos.si

Tiha želja Kanalcev je bron v državnem prvenstvu

Miloš Grilanc, foto: Damijan Simčič

Odbojkarji članske ekipe OK Salonit Anhovo - Kanal so v prvih dneh avgusta začeli priprave na tekmovalno sezono 2021/22.

Ekipa OK SALONIT ANHOVO, skupaj z glavnim trenerjem, njegovim pomočnikom, kondicijskim trenerjem in maserjem

Igralec - sprejemalec Srečko Ristić

V primerjavi z lansko sezono so ekipo zapustili hrvaški sprejemalec Fran Peterlin, bloker Gregor Basanež in domači sprejemalec Dalibor Tomić. V poletnem prestopnem roku v kanal-skem klubu niso sedeli s prekrižanimi rokami

in v svoje vrste zvalili izkušenega srbskega sprejemalca Srečka Ristića ter blokerja Luko Lazarja. Članski ekipi so priključili še obetavnega domačega prostega igralca Grego Okrogliča in mladega podajalca Aleksandra Stojanovića.

Trenerskemu štabu tudi v sezoni 2021/22 poveljuje trener Rade Dačović, njegov pomočnik in statistik je trener Rok Knafelc, kondicijski trener je Matija Dugar in že legendarni maser ekipe ostaja Željko Kizić.

Direktor kluba Miloš Grilanc je bil po zadnji uspešni generalki s Calcitom optimistično razpoložen: »Calcit Volley smo na prijateljski tekmi premagali s 3 : 1, pa čeprav smo bili brez obolelega prvega napadalca Matica Vrtovca, dokaj dobro ga je zamenjal Aleks Kovačič. Igralsko se razvija dobra generacija mladih odbojkarjev iz lastne klubske šole. Tako prve-mu liberu Danijelu Šariću že pomaga Grega Okroglič. Za izkušenima sprejemalcema Markom Radosavljevičem in Srečkom Ristićem so Primož Jeklin, Lian Svit Maretič in Matija Filiputti. V bloku bo Veljku Boharevu in Jakobu Kavčiču pomagal obetaven novinec iz Šoštanja Luka Lazar. Ekipo vodita izkušena podajalca Matija Jereb in Irenej Karnel. Z mešanico izkušenj in mladosti in dovolj rezervami mislim, da nam je dosegljivo tretje mesto.«

KIA
Več kot 3.000 vozi!
na voljo takoj!
VESEL BOŽIČ IN SREČNO 2022!

KIA Mas avto d.o.o., Industrijska cesta 4F, Kromberk, Nova Gorica. 05 33 30 303, masavto.kia.si

Movement that inspires

Jan Močnik: Svoje znanje in izkušnje želi prenesti na mlade perspektivne košarkarje

Tina Tinta, foto: osebni arhiv Jana Močnika

Jan Močnik se je s košarko začel ukvarjati že zelo zgodaj. V družini je imel dober zgled, saj so se vsi tako ali drugače ukvarjali s športom in ga tudi zato pri vseh športnih podvigih še toliko bolj podpirali. Ker mu šport pomeni veliko, želi svoje znanje in izkušnje prenesti na mlade in tako košarko v Desklah ponovno obuditi. Tu je namreč bil enkrat šport številka ena. Povezovala je vse nas, kakor si danes pravzaprav ne znamo več predstavljati. Vrhunski športnik, ki je hkrati izrazito preprost, umirjen in družinski človek. Navdušujejo ga malenkosti in pomembne so mu lastnosti, kot so poštenost, prijateljstvo, spoštovanje. Začutite njegovo posebnost med vrsticami tega malce drugačnega intervjuja. Prijetno branje.

Kdaj ste začeli trenirati košarko in kdo vas je navdušil? Koga ste imeli za vzor? Kdo vam je bil v podporo?

Košarkarsko žogo sem imel pri sebi takoj, ko sem shodil. Celotna družina je imela rada šport, odraščal sem skupaj z vsemi možnimi žogami, predvsem so vsi bili v stiku s košarko. Vzor sta mi bila oče Sergij in starejši brat Rok, ki je prav tako treniral košarko. Najinih dvobojev in iger ena na ena ne bom nikoli pozabil. Vsakič je bil nekdo od naju jezen, ko ga je drugi premagal. Takrat je morala mama miriti vročo kri. Celotno kariero me je podpirala družina skupaj z nonotom in nono, kasneje tudi žena Nina, ki mi stoji ob strani ob vsaki odločitvi.

Kako je potekala vaša košarkarska pot? Kakšno je življenje vrhunškega športnika?

Košarko sem začel trenirati v Desklah, veže me lep spomin na šolska tekmovanja in tudi takratni klub, istočasno pa sem igral tudi za

pionirje v Novi Gorici. Kasneje sem se zaradi košarke preselil v Sežano, kjer sem obiskoval tudi srednjo šolo. V veliko pomoč mi je bila takrat družina Penko, ki je poskrbela, da sem se v Sežani počutil kot doma. Nato sem se za eno leto vrnil v Novo Gorico, kjer sem igral za člansko ekipo. Ves ta čas sem bil tudi del reprezentančnih akcij in nastopov na evropskih prvenstvih. Pri dvajsetih letih sem podpisal prvo profesionalno pogodbo z Union Olimpijo v Ljubljani. Po tem me je pot peljala v razne države po Evropi. Sedaj sem se ustalil v Desklah, kjer sem v lanskem letu skupaj s Košarkarskim klubom Nova Gorica ustanovil Šolo košarke za otroke, od 1. do 6. razreda. V Košarkarskem klubu Nova Gorica še delujem kot trener mladih in igram za člansko ekipo. Zadnja leta svoje košarkarske kariere si želim zaključiti v domačih krajih.

Večini šport pomeni sprostitev, druženje s prijatelji, skrb za zdravo življenje. Vrhunski in profesionalni športniki pa posvetijo in žrtvujejo velik del življenja za doseganje rezultatov.

Sam imam zelo rad šport, predvsem pa košarko, zato sem v treniranju in vseh obveznostih užival. Družinsko življenje je bilo treba nekoliko prilagajati, ampak skupaj z ženo sva na to gledala pozitivno in si jemala kot bogato življenjsko izkušnjo. Vesel sem, da sem spoznal ogromno ljudi iz celega sveta in z njimi ostal v stikih. Veliko je bilo sicer odrekanih, potovanj, zamujenih rojstnih dni in praznikov. Ampak sem hvaležen za življenjske izkušnje, ki sem jih v letih igranja košarke pridobil.

Obžalujete kakšno odločitev na svojem profesionalnem področju?

V življenju ne obžalujem ničesar in se s tem ne obremenjujem, saj ne morem spremeniti zgodovine. Z obžalovanjem bi samo zapravljal dragoceni čas in energijo. Vse se zgodi z razlogom. Vedno sem sprejel odločitev, o kateri sem bil takrat prepričan. Tako ali drugače se je na koncu izkazalo, da je za nekaj pa že bila dobra.

Res je tako, vsaka stvar je za nekaj dobra. Včasih se težko sprijaznimo

Foto: Miha Markič

z napačnimi odločitvami. Vidim, da vi s tem nimate težav in dejansko sprejemate življenje takšno, kot je. Ste na kakšne uspehe posebej ponosni?

Zame je uspešen tisti človek, ki je srečen, ima vrednote in spoštuje druge. Ne sodim ljudi po rezultatih. Zase sem vesel, ker imam srečno družino in dobre odnose z ljudmi, ki me obkrožajo. Vse ostalo je lep spomin na lepe čase, ki ti ga nobeden ne more vzeti.

S čim pa se ukvarjate trenutno? Kakšne so vaše ambicije za naprej?

Letos sem zaključil šolanje, ki je bilo zaradi kariere na stranskem tiru. Poleg tega se dodatno izobražujem za delo trenerja v košarki. Rad bi prenesel svoje izkušnje mladim, uživam v delu z njimi. Želim si, da bi postali dobri ljudje, odgovorni, delovni. In ne glede na to, za kaj se bodo v življenju odločili, bodo imeli zdrave temelje, na katerih bodo lahko naprej gradili.

Ste tudi prejemnik raznih priznanj, med drugimi tudi naziva najšportnik občine Kanal ob Soči 2016 in prejemnik priznanja Krajevne skupnosti Anhovo - Deskle. Kako

gledate na takšno podporo iz domačih krajev?

Hvaležen sem za vsa priznanja, ki sem jih prejel s strani občine. V naših krajih je ogromno skritega talenta, veliko ljudi je uspešnih na raznih področjih, le prepoznati je treba ta potencial in jim ponuditi podporo. Mladi potrebujejo veter v hrbet, da lahko lažje razprejo svoje padalo. So naša prihodnost, in prav je tako.

Letos ste sodelovali tudi v projektu Slovenska olimpijska bakla. Kako ste doživljali to vlogo?

Vedno sem zelo ponosno predstavljal naš kraj in vesel sem, da je bakla potovala tudi skozi našo prelepo dolino. Smo majhna dežela, ki premore zavidljivo število uspešnih in talentiranih športnikov. Lepo je, ko se vsi skupaj povežemo. V čast mi je bilo skupaj z drugimi športniki nositi olimpijsko baklo.

Ste preprosta in dosegljiva oseba. Katere so vaše vrednote? Katere stvari v življenju (sedaj) postavljate v ospredje?

Bodi to, kar si! Bodi pozitiven, nasmej se in ne delaj drugemu tistega, česar ne želiš, da drugi delajo tebi. V ospredje postavljam družino

Foto: Melanie fotografija

in stvari, ki me osrečujejo. Sedaj se ukvarjam z dejavnostmi, s katerimi se med kariero zaradi možnosti nastanka poškodb nisem mogel (smučanje, downhill kolesarstvo, pohodništvo ...). V zimskih mesecih prakticiram kopanje v reki Soči, navdušen sem nad pozitivnimi učinki.

Ste torej res pravi športnik. Adrenalina vam ne primanjkuje. Imate mogoče za konec še kakšno sporočilo za mlade košarkarje, ki si želijo postati uspešni kot vi?

TRENIRAJ! Ko ti nekdo reče, da ne zmoreš, da ti ne bo uspelo, da si premajhen, prepočasi ... mu dokaži, da se moti.

srečno
2022

Dajmo letu 2022 priložnost!

Da nas prijazno preseneti z dobrim,
nas ponovno poveže in vnese toplino med ljudi.

Vesel božič in srečno novo leto!

SENG⁺
Soške elektrarne

Skupina **hse**

Letošnja novoletna donacija družbe Soške elektrarne Nova Gorica je namenjena Splošni bolnišnici dr. Franca Derganca Nova Gorica za nakup respiratorja za intenzivno enoto.

Krstenica, s kar štirimi imeni Krstenica – Krstenice, Krestenica, Krestenice

Klelija Dolenc

Naselje Krstenica (Fotografija last B. Gabrijelčič)

Krstenica je strnjeno naselje na desnem bregu Soče, nad železniško progo Jesenice–Nova Gorica. Razprostira se južno od Gorenje vasi. Njena površina znaša 52 ha in leži na nadmorski višini 152 m. V 14 hišah, kolikor jih je postavljenih v naselju, živi okrog 30 ljudi, nekateri izmed njih občasno.

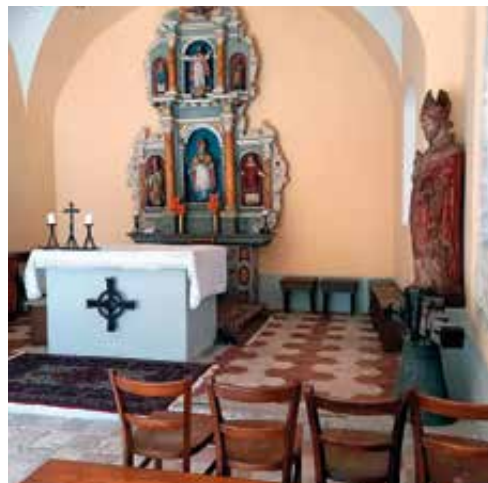
Izvor imena naselja je še vedno uganka. Osnova Krst(enica) – lahko izhaja iz zakramenta in

sega v čas pokristjanjenja (krstilnica ob Soči). Po drugi strani pa je možno Kres(tenica) opozorilni kres pred napadi Turkov. S točke, kjer je postavljena sedanja cerkva sv. Miklavža (Nikolaja), njen nastanek sega v obdobje 13. in 14. stoletja, se razprostira razgled od Rodeža pa do sv. Petra nad Ajbo.

Po izročilu naj bi znamenje pod vasjo nastalo zaradi obljube utapljajočega se koroškega

Podružnična cerkev sv. Nikolaja (sv. Miklavža), foto: Ivica Gabrijelčič

Glavni oltar, na desni strani lesen kip sv. Miklavža, zraven njega zvon, foto: Ivica Gabrijelčič

furmana v narasli Soči, ki se je pri Bogu zaobljubil, da bo v primeru preživetja na mestu, kjer se reši, v zahvalo postavil znamenje. Tako se je tudi zgodilo. Cerkvica, ki so jo kasneje zgradili v gotskem in romanskem stilu, stoji na platoju vasi. Zvonik je v stilu »preslice« z dvema zvonovoma, ki ju je, leta 1976 iz Beograda, priskrbel, zdaj že pokojni, župnik Srečko Šuligoj. Zvon, nameščen poleg Miklavža v cerkvi, ima letnico izdelave 1462 in je tretji najstarejši zvon v Sloveniji. V letih, ko so na tem ozemlju vladali Italijani, so ti en zvon zasegli in predelali za vojne potrebe. Kipec stoječega Miklavža, ki je bil izdelan okrog leta 1360, iz enega kosa lesa, je bil celo razstavljen na svetovni razstavi gotske plastike v Parizu in kasneje v Sarajevu. Freske, ki so bile poslikane okrog leta 1530, močno poškodovane že med prvo svet. vojno, odpadel je omet, so bile kasneje prebeljene.

Znamenitost Krstenice je vaški izviri in korito za napajanje živine, izklesano iz raščenege kamna. Izklesal ga je prapranono pok. Srečka Laščka iz Gorenje vasi. Izvir je evidentiran kot izreden energetski vir (Jože Munih – Tolmin).

Zakonca Ivica in Boris Gabrijelčič ob južni steni gospodarskega poslopja, katerega zgornje okno je l. 1911 izklesal Jože Medvešek (Pepo Berlotov), foto: Klelija Dolenc

V prvi svetovni vojni je bilo naselje delno izseljeno v Evropo – begunsko taborišče v Dolomitih, Italija. Toplega junijskega večera leta 1916, kako uro pred polnočjo, je v vas prišel oficir z dvema vojakoma in naročil, da se morajo, brez vsega, v strogi tišini, izseliti. Starejši ženski, ki je glasno klicala na pomoč, je oficir nameril pištolo v glavo in jo hladnokrvno ustrelil. Nono Klančarjev, ki ni bil do takrat

nikoli bos, je šel tisto noč bosopet do Pitonka. Po končani vojni se je večina vaščanov vrnila nazaj v domači kraj, razen nekaterih, ki so v izgnanstvu umrli.

Krstenica je včasih imela svoje avtohtono belo vino Cevedin, ki so ga v tistih časih vozili na Dunaj. »Plante« – terase v pobočju nad vasjo, kjer so bile posajene trte – so vidne še da-

nes. Vsa obdelava zemlje je bila takrat ročna. Ljudje so za preživetje trdo delali od zore do mraka. Na Dunaj pa so, poleg vina, vozili tudi suhe češpe.

O svojem kraju Krstenica je pripovedoval Boris Gabrijelčič – Klančarjev, ki z ženo Ivico in starejšim sinom Miranom ter njegovo družino živi tam.

“Obiščite nas v T-2 poslovalnici SUPERNOVA NOVA GORICA,,

Pri OBI centru - Za vas od 2010.

Optimalna izbira za vas!

**Oranžni
Optimum** **29⁹⁹€** cena ob vezavi za dve leti
na mesec Redna cena 52⁹⁹€ na mesec

T 064 160 160
064 275 555

Več na:
www.prodajnazastopnik2.si
pp-ng.supernova@t-2.com

Prodaja – servis nove in obnovljene računalniške opreme

za vas od
1995

Bilaz d.o.o.
Sedejeva 8
Nova Gorica

T: 05 333 19 00
M: 041 614 944

E: info@bilaz.si
www.bilaz.si
www.pcpoceni.si

Pogovor z dobrovoljko in njenim sinom

»Hiša dobre volje Deskle je bila zame idealna rešitev!«

Tina Krog

V Hiši dobre volje Deskle ne gre le za kakovostno preživljanje časa, ampak obliko dnevnega bivanja, kjer vsakodnevno poskrbimo za nego, tople obroke, telovadbo, animacijo, ustvarjalne delavnice in vse tisto, kar je potrebno, da so naši dobrovoljci in dobrovoljke pod isto streho celostno preskrbljeni, da se lahko vsakodnevno zadovoljno vrnejo v objem svojega doma. Velik pomen Hiše dobre volje je tudi razbremenitev svojcev. Pomembno poslanstvo je vzpostavljanje in vzdrževanje veselega in sproščenega vzdušja, ki daje občutek zadovoljstva, veselja, sprejetosti in ljubezni. Hiša dobre volje v pristnem družinskem vzdušju pomembno aktivira starostnike, dopolnjuje in razbremeni družinsko oskrbo ter podaljšuje bivanje ljudi v lastnih domovih.

Da bi iz prve roke izvedeli, kaj pomeni Hiša dobre volje tako za starejše kot za njihove svojce, smo se pogovorili z gospo, ki ji je Hiša ponudila idealno rešitev, kar potrjuje tudi njen sin, ki pravi, »da bi brez Hiše težko šel naprej«. Poglejmo si najprej, kaj nam je povedala naša dobrovoljka.

Se spomnite časa pred boleznijo? Čez noč vas je udarila možganska kap in vam spremenila življenje.

Seveda. Preden sem zbolela, sem bila precej aktivna. Malo sem urejala vrt, malo sem kuhala. Vedno nekaj brkljala. Bila sem aktivna v gledališki skupini, ki mi je pomenila pol mojega življenja. Vaje, nastopi ... v tem sem najbolj uživala. Potem se je vse sesulo.

Ali nam lahko poveste kaj več?

Zvečer sem šla zdrava spat in zjutraj ... še dobro, da je sosedka opazila, da se ne kadi iz dimnika, in ji je bilo to čudno. Dobro, da je reagirala in da so me našli. Takoj sem šla v bolnišnico. Zdravljenje je trajalo zelo dolgo.

Najprej v Šempetru, potem v Stari Gori ... Je pa sestra rekla, da napredujem zelo hitro. Težko je bilo, ker zaradi covid-a ni bilo obiskov. To je bilo res grozno. Pogrešala sem sina. Slišala sva se samo po telefonu. Enkrat mi je zdravničica povedala, da me je sin vpisal v Hišo dobre volje. »Edino pravilno!« je rekla. In imela je več kot prav. Če ne bi šla v Hišo, bi bila sama doma, saj gre on delat. In sama ne bi mogla biti, saj nisem mogla niti hoditi.

Ste si kdaj pred boleznijo predstavljali, da boste potrebovali Hišo dobre volje?

Malo časa preden je udarila bolezen, me je prišla obiskat ena sosedka in me vprašala, če bi se vpisala. Pa sem ji rekla, da tega ne potrebujem. A je nato prav kmalu prišla bolezen in sem Hišo še kako potrebovala.

Kaj pa ste si mislili o Hiši dobre volje, preden ste prišli k nam?

Si nisem dobro predstavljala. Potem sem šla enkrat s sinom pogledat, in takoj, v istem trenutku, ko sem vstopila, sem lahko začutila odlično vzdušje. Krasno je bilo. Pa še zaposlene sem poznala, tako da sem bila odločitve še bolj vesela.

In potem? Kako je bilo v Hiši dobre volje?

Odlično sem se imela. Odlično. Doma tako ali tako ne bi mogla biti, saj sem potrebovala

S krofi in s smehom nas je obiskal Radio Robin!

la pomoč. Človek, ko mu nič ne manjka, niti pomisli ne, da bo kdaj potreboval pomoč. A dobro in pametno je, da si jo priskrbi, preden jo potrebuje.

Kako je bilo prve dni?

Prve dni je bilo vse novo. Prihajala sem nekaj pred sedmo, spila čaj, se pogovorila. Potem smo imeli zajtrk, po zajtrku delavnice, po delavnicah telovadbo, nato kosilo ... Vsega je bilo veliko. Čas je zelo hitro minil. Na začetku nisem telovadila, saj nisem mogla sedeti, in sem počivala, potem sem počasi, počasi začela tudi telovaditi. Žal mi je bilo, ker nisem mogla več kot toliko sodelovati pri delavnicah, saj me niso ubogale roke. Bolele so me. A vsi so razumeli. V Hiši smo zelo različni ljudje in se naučiš, da moraš sprejeti vse ljudi – sprejeti takšne, kot so. Veliko smo se smejala. Lepo je bilo, ko smo kaj spekli. Prav fajn je bilo. Najbolj všeč so mi bile delavnice. Tudi če nisem mogla delati, sem opazovala in se čudila. Ustvarjali so res lepe stvari.

Če bi že prej vedeli, kako je pri nas, ali bi prišli k nam že kaj prej?

Verjetno, da ja. Takrat sem bila še dobra in bi se lahko še kaj novega naučila. Osebe je zelo prijazno, zelo v redu. Fajn je, da si še dober in da lahko vse aktivnosti v Hiši tudi izkusiš. Doživiš. Res je lepo.

Nas zdaj, ko smo zaprti, kaj pogrešate?

Ja, pogrešam. Saj zdaj že grem kaj tudi ven in se zamotim, ampak vseeno. Zdaj je ta čas korone, ko smo vsi bolj sami, zaprti. Jaz sem družabna oseba, imam rada ljudi, in zdaj, doma, pogrešam družbo. Pogrešam druženje, saj smo bili kot familija. Pogrešam smeh, tisto, da si z ljudmi.

Kaj bi sporočili tistim, ki so doma? Bi jim priporočili Hišo dobre volje?

Seveda bi. Če potrebujejo, naj se kar odločijo. Ni treba komplicirati. Ko sem potrebovala, nisem niti razmišljala. In tudi oni naj ne razmišljajo preveč. Naj gredo, naj poskusijo. Bodo takoj videli, kako je lepo. Nima vas česa biti strah. Tam si popolnoma preskrbljen – z varstvom, s hrano, dogajanjem, družbo. Nič ti ne manjka, vse imaš. Pa še vsi so zelo prijazni, skrbni in vedno dobre volje. Se spomnim, ko sem bila že nekoliko boljše in sem šla že lahko sama na stranišče, je prišla ena od zaposlenih po dveh tednih k nam in vsa zaskrbljena klicala, da kje sem, in se čudila, da sem sama na stranišču. Tega ne bom pozabila. Pravi šok je doživela, ker se je ustrašila, kje sem. Zelo so skrbne. Ničesar ne puščajo naključju, saj poskrbijo res za vse. Kot za svoje.

Vedno se lahko naučimo kaj novega. Življenje je prijetno učenje.

Hiša dobre volje je pomembno darilo tudi za svojce, saj jim omogoča, da so lahko brez skrbi, medtem ko so v službi ali po drugih opravkih. Hiša dobre volje – kot bomo videli v spodnjem pogovoru – lahko rešuje zelo konkretne in težke življenjske preizkušnje. Zato si srčno želimo, da bi ostala Hiša dobre volje Deskle odprta, saj nikoli ne veš, kdaj se življenje čez noč spremeni – takrat potrebuješ nekoga, ki te sprejme in ti omogoči varno preživljanje vsakdana. In prav to je na lastni koži doživel naš sogovornik, sin uporabnice Hiše dobre volje.

Kako se je spremenilo vaše življenje po mamini kapi?

Uf. Obrnilo se je dvakrat na glavo. Hudo je bilo. Poklicali so me na delo, da je doma vse odprto in da moje mame ni nikjer. Takoj sem odhitel domov. Ko sem vstopil v njeno sobo, sta bila pri njej že sosed in sorodnik, ležala je ob postelji napol nepremična. Takoj je šla v bolnišnico. Takrat je bil čas covida in sva se lahko pogovarjala samo po telefonu. Kolikor se je sploh dalo. Včasih je govorila malo bolje, včasih je govorila malo slabše, tako da sem si težko predstavljal, v kakšnem stanju je. Dva meseca je nisem videl. Samo slišal. In kar sem govoril z zdravniko.

Čez dva meseca mi je zdravnica končno urenila, da sem lahko prišel k njej in sem ganjen slišal: »Gospa, prihaja sin!« Ko sva se z zdravnico približevala, sem tam nekje daleč zagledal pet vozičkov v vrsti in razmišljal, kdo je moja mama. V kakšnem stanju je? Potem sem jo končno videl, sedel poleg nje in se pogovarjal ter takrat začutil dobrodošlo iskrico upanja, da pa bo vendar lahko malo bolje. Dobil sem upanje, ki sem ga potreboval. Pri mami se je vse poklopilo v zadnji sekundi, skozi šivankino uho. Vse. A lahko sem srečen. Dobro se je izšlo.

Kako to, da ste se odločili za nas?

Mene ste rešili. Rešilo nas je to, da sem vedel, da obstajate, da sem jo lahko pripeljal k vam med potjo, ko sem šel v službo. Brez slabe vesti sem jo pustil v Hiši, saj sem vedel, da je v odličnih rokah. In to ogromno pomeni. Vedno bom hvaležen, da je bilo takrat to možno, saj mi je popolnoma rešilo situacijo, zelo težko situacijo. Sploh ne vem, kaj bi takrat brez vas. Na vrsto za v dom itak nisi prišel, dejansko ne bi vedel, kaj naj.

Torej vam ni žal glede te odločitve?

Žal? Da bi mi bilo žal? Nikoli. Hiša dobre volje je bila zame idealna rešitev. Velika, velika rešitev! In odlična stvar za mojo mamo. Z vami je bilo lahko vse lepo in prav.

Kaj bi sporočili svojcem, ki kolebajo, ali priti ali ne priti k nam?

Ne oklevati, ampak se odločiti in se vpisati. V Hiši se ustvari skupina, kolektiv, prava familija, in je lepo. Ni zastoj Hiše dobre volje – to je res hiša dobre volje. Ne čakati. Nobenega naj ne bota malo strah, ker je v Hiši res samo lepo. Pa še zelo prilagodljivi so. Malo morje možnosti

Vedno se lahko naučimo kaj novega. Življenje je prijetno učenje.

imaš, kako in kdaj hoditi. Osebe se vsakemu prilagodi. Pa še zelo skrbno je. Verjemite, da vam ne bo žal. Jaz sem bil prisiljen v to, ampak ... tudi če niste prisiljeni, se odločite. Gre za izjemno dobro stvar, ki naredi veliko dobrega tistemu, ki v Hišo hodi, in hkrati pomeni veliko razbremenitev za svojce. Ni treba čakati, da vas življenje – nesreča, bolezen, poslabšanje stanja – prisili v to, da se vpišete, ampak se odločite zdaj za to, ker je to dobro za vaše ljudi.

Kako ste kaj videli svojo mamo, ko je bila naša?

Bila je zelo zadovoljna. Vesela. Ona je tak karakter, da je bila vedno rada med ljudmi. Rada je v družbi. In to je tam dobila. Hiša dobre volje nasploh odlično vpliva na marsikaj.

Če še vedno kolebate, ali priti k nam ali ne, nas pokličite, da se pogovorimo. Dobrodošli! Dostopni smo na spodaj navedene stike:

Hiša dobre volje Deskle

Cesta ob Soči 2, 5210 Deskle
Telefonska številka: 051 320 327
E-naslov: center.deskle@dung.si

Gu smo za vas.
Hvala, ker nam zaupate.

Naj vam novo leto prinese vse,
kar je staro prevečkrat vzelo:
zdravje, srečo in veselje.

Lepe praznike in **SREČNO 2022.**

Sirarna Kanal, Kidričeva cesta 3b, 5210 Kanal
E: sirarnakanal@gmail.com T: (05) 99 48 585

Odkrivajmo zgodovino:

Drobci iz zgodovine kanalskega gradu

dr. Robert Devetak

Fotografija Kanala po prvi svetovni vojni, na kateri so vidne posledice obstreljevanja dvorca, od katerega so ostale le še ruševine (Zbirka razglednic Goriškega muzeja)

»Na vhodu trga na lepi višavi je zraven prijetnega gaja grad francoskega vojvode Blacas-a z zbirko starin in lepih slikarij na platno. Farna cerkev je kaj lepa in čedna. Ljudje so prijazni. /.../ Namesto starega je prav lep most čez Sočo sezidan iz rezanega kamnja.« S temi besedami je neimenovani dopisnik časopisa *Domovina* leta 1867 bralcem predstavil obisk Kanala. Omenjeni dvorec oz. grad, ki leži nad naseljem, na levem bregu reke Soče, je v tem obdobju doživel svoje zlato obdobje. Med letoma 1822 in 1902 sta bila dvorec in pripadajoča posest, ki je obsegala stanovanjske in gospodarske objekte ter obdelovalne površine na območju današnje Občine Kanal, v lasti francoskih plemiških družin Bacchiocchi in Blacas. Kljub le občasnim bivanju sta v kraju pustili viden pečat. Lastniki posestva so bili patroni kanalske cerkve in šole, investirali so tudi v lokalno gospodarstvo. Elisa Bacchiocchi, nečakinja francoskega cesarja Napoleona Bonaparteja, ki je imela posestva v lasti med letoma 1831 in 1839, je videla priložnost predvsem v razvoju svilgojstva, saj je

dala v Kanalu postaviti drevesnico in posaditi 60.000 sadik murv, s katerimi je tamkajšnja predelovalnica svile oz. »fabrika«, kot so jo poimenovali domačini, lahko razširila svoje delovanje. Njen naslednik, nekdanji francoski ministrski predsednik in diplomat Pierre Louis Jean Casimir de Blacas d'Aulps, ki se je na Goriško preselil skupaj z odstavljenim francoskim kraljem Karlom X., je posestvo kupil leta 1839. Dvorec je postal pravo kulturno središče, saj je novi lastnik v njem uredil bogato zbirko več kot sto vrhunskih slikarskih del (npr. Jean Auguste Dominique Ingres, Vincenzo Camuccini, Claude Joseph Vernet, Jacopo Bassano), zraven pa še zbirko grških antičnih vaz, starih kovancev in draguljev. Po smrti njegovega sina Louisa Charlesa Pierra Casimira leta 1866, so dediči večino zbirke prodali Britanskemu muzeju v Londonu, kjer je na ogled javnosti še danes.

Razcvet je doživel tudi grajski park – v tem obdobju največji parterno urejen baročni park v zahodnem slovenskem prostoru. V

Kanal na začetku 20. stoletja. V ozadju, na vzpetini je vidno poslopje dvorca (Zbirka razglednic Goriškega muzeja)

drugi polovici 19. stoletja so ga preobrazili s številnimi eksotičnimi rastlinami, ki jih je kot pomorščak s svojih potovanj prinašal sin takratnega oskrbnika gradu, kanalskega župana Franca Malniča. Nove pridobitve so se uspešno zlele s fontanami, paviljoni in parterjem, ki so bogatili podobo parka. Slednji je predstavljal glavno posebnost Kanala, njegov ogled pa so priporočali tudi turistični vodiči Goriške.

Začetki dvorca segajo v starejše obdobje, saj naj bi tovrstni objekt zgradili že v srednjem veku, predvsem zaradi strateške lege Kanala in pomena mostu, ki je omogočal promet ter trgovino čez reko Sočo. To je tudi omogočilo kraju, da je postal lokalno politično in upravno središče v osrednjem Posočju. Dvorec se je tekom stoletij postopoma razvijal in večkrat spremenil svojo obliko. Za njegov razvoj je imela v zgodnjem novem veku velik pomen predvsem toskanska plemiška družina Rabatta, ki je posestev v Kanalu kupila leta 1623. Šlo je za ambiciozno in pomembno družino, med člani katere najdemo goriške deželne glavarje (Ludvik Rabatta, Anton Rabatta), ljubljanskega škofa (Jožef Rabatta) ter cesarskega generala (Rudolf Rabatta). V več kot 170 letnem obdobju njihovega lastništva posesti, so grajski kompleks razširili s konjušnico, gospodarskim poslopjem in kapelo. S smrtjo zadnjega moškega člana družine Michaela Rabatte, ki so ga leta 1794 pokopali v cerkvi Marijino Celje nad Ligom, je celotna posest na Kanalskem za slaba tri desetletja prešla na družino Coronini Cronberg. Spomin nanjo se danes v Kanalu ohranja predvsem z Neptunovim vodnjakom oz. fontano, ki stoji na Trgu svobode. Leta 1815 jo je dal postaviti Mihael Janez Coronini Cronberg.

Po umiku družine Blacas leta 1902 se je pričel postopen zaton dvorca, lastništvo pa se je hitro menjalo. Spremenila se je tudi njegova namembnost, saj je v obdobju med letoma 1905 in 1915 v prostorih delovala vojašnica, katere glavni namen je bil nadzor bližnje meje z Italijo. S prvo svetovno vojno in vzpostavitvijo soške fronte leta 1915, sta se Kanal in двореc znašla v središču spopadov med avstro-ogrsko in italijansko vojsko. Posledica večmesečnega obstreljevanja je bilo uničenje dvorca, ki so ga vojni obnovili v precej zmanjšani, današnji obliki. Stavba je bila leta 1947, ob priključitvi Kanala Jugoslaviji, nacionalizirana in predelana v večstanovanjski objekt, na območju nekdanjega parka pa je od 70. let prejšnjega stoletja nastala nova stanovanjska soseska.

Viri in literatura:

- Bourboni na Goriškem: zbornik s posveta na Kostanjevici: ob 170. obletnici prihoda Bourbonov v Gorico in smrti kralja Karla X. (ur. Drago Trpin, Renato Podbersič). Nova Gorica: Zgodovinsko društvo za Severno Primorsko, 2007.
- Czoering, Karl: Görz Oesterreich's Nizza: nebst einer Darstellung des Landes Görz und Gradisca. Wien: W. Braumüller, 1873–1874.
- Devetak, Robert: Društveno življenje na Kanalskem v času Avstro-Ogrske. Nova Gorica: Goriški muzej, 2016.
- Domovina, 19. 7. 1867, št. 29
- Ipavec, Vesna Mia: Murve in kavalirji: svilologjstvo na Goriškem. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2008.
- Mavrič Čeh, Darja. Razvoj vrtnih arhitekture na področju goriške grofije od 17. do 19. stoletja: magistrska naloga. Ljubljana: [D. Mavrič], 2004.
- Ročni kažipot po Goriškem in Gradiščanskem za leto 1923. Gorica: Narodna tiskarna, 1922.
- Sapač, Igor: Grajske stavbe v zahodni Sloveniji. Knj. 4, Brda in Zgornje Posočje. Ljubljana: Viharnik, 2011.

Embalaža, s katero vam poenostavimo življenjski stil.

Packaging with which we simplify your lifesryle.

Veseli Božič in srečno novo leto

We wish you Merry Christmas and a happy new year

Od 24.12.2021 do 02.01.2022 smo zaprti.

KMETIJSKA
ZADRUŽA
TOLMIN

KZ Tolmin z.o.o. Tolmin
Rutarjeva ulica 35, 5220 Tolmin
www.kz-tolmin.si

Mesnica
DESKLE | Mesnica
KANAL

meso domače prireje,
suhomesnati izdelki Alpija,
mleko in mlečni izdelki Mlekarne Kobarid,
velika ponudba kvalitetnega slovenskega
mesa za piknike, ...

Pričakuje vas prijazno in ustrezljivo osebje.

Postavitev in prižig kope v Kalu nad Kanalom

Primož Božič

Jožko Podgornik iz Kala nad Kanalom je v letošnjem oktobru uresničil dolgoletno željo in postavil ter prižgal oglarsko kopo – vse po spominu iz otroštva, ko so jih za potrebe kovaštva postavljali v rodnem Lokovcu. Proces so imeli priložnost opazovati tudi sovaščani, in kakor je Jožko povedal, se bo s pridobljenim ogljem poskusil še v drugi dejavnosti iz svoje mladosti – kovaštvom.

Jožko prihaja iz lokovške kovaške družine in že kot otrok je, da bi zaslužil kakšen dinar, očetu in stricu pomagal pri kovaških in z njimi neposredno povezanih oglarskih opravilih. Še desetletja po drugi sv. vojni namreč kovači niso uporabljali industrijsko pridelanega oglja, ampak so ga delali doma, kakor stoletja prej njihovi predniki.

Tu pa že pridemo v čas Jožkove mladosti, ki je v njem prižgala iskrico veselja do oglarstva. Ker po desetletjih odraslega življenja le ni prenehala tleti, mu ni preostalo drugega, kakor da postavi in zaneti svojo prvo lastno kopo. Pred tem si je, kakor pravi oglar, postavil kolper, ki je za čas gorenja kope postal njegov drugi dom. Ker oglar nikoli ni delal sam, si je seveda priskrbel pomočnika: sina Marka in vnuka Nika, ki je kopo tudi prižgal.

Kakor pravi, je za kopo še vedno najboljša bukev, visokokalorično oglje pa daje tudi les leske. Umetnost oglarjenja se seveda skriva v nadzorovanem tlenju lesa, ki poteka od zgoraj navzdol. Tlenje oglar nadzoruje z napravljanim lukenj v kopo, po katerih do ognja pride potreben kisik. Ko gornja plast zogleni, luknje zapre in približno 30 centimetrov nižje napravi novo vrsto lukenj. Da je les že postal oglje, mu sporoči barva dima, ki iz belega postaja vse bolj modrikast.

Ko pride do tal, mora kopo seveda previdno pogasiti, drugače se utegne zgoditi, da se mu pravkar napravljeno oglje vname in zgori. Iz približno sedmih kubičnih metrov lesa mu je uspelo napraviti okoli 300 kilogramov oglja, kar je nekoliko manj, kolikor bi ga dobil, če bi uporabil manj suh les. Kakor nam je še povedal, postaja zemlja na kopišču z vsakim žganjem boljša, kar je še en v vrsti razlogov, zakaj je bila ta kopa sicer prva, verjetno pa ne edina in zadnja.

Nik, Matej in Jožko Podgornik pri spravilu oglja

Kolper

Zaris kope

Postavitev lesa

Prekritje z listjem

Prekritje s smrekovimi vejami in nazadnje zemljo

Jožko Podgornik

Od Miklavža do Božička in Dedka Mraza

Irena Brezavšček

Pravzaprav ne vem oziroma ne znam presoditi natančno, v kakšni družini sem se takrat, malo pred 1960, rodila. Ali smo bili potratni, skromni ali pretirano skromni? Težko je te stvari ocenjevati za nazaj, ker sedaj živimo v popolnoma drugačnem svetu.

Torej, ne vem natančno. Vem pa, da nismo bili revni in da nikoli nismo trpeli lakote. Zdi se mi, da je pojem revščine danes malo drugače viden in obravnavan, kot je bil takrat. Verjetno mi prav zato ta tematika da misliti v teh bližajočih se praznikih. Dobri možje bodo v veselem decembru na veliko romali sem ter tja. Da jim le ne bi, bog ne daj, kakšna pandemija covid-19 to preprečila.

Prvi izmed treh dobrih mož je sv. Miklavž oz. Nikolaj. Je eden izmed najbolj priljubljenih svetnikov, s katerim je povezano tradicionalno obdarovanje otrok – 6. decembra. Sv. Nikolaj je živel v 14. stoletju in je bil škof v mestu Mira – današnji Demre v Turčiji. Bil je sin edinec. Njegova starša dolgo nista mogla imeti otrok. Verjetno sta bila prav zato odprta za reveže, in prav tako tudi njun sin Nikolaj. Ta je vse premoženje, ki sta mu ga starša zapustila, razdelil med reveže, sam pa je postal redovnik.

Ko otrok sem v samotni vasi, kjer smo živeli, sv. Miklavža doživljala na čisto poseben način. Prišel je v noči s 5. na 6. december, potihno in neopaženo. O nobenih parkeljnih ni bilo sledu. Celo tako se je zgodilo, da je Miklavž, če sem bila zelo pridna, prišel že petega popoldan. Med popoldanskim spanjem petletnega dekletca se je temno moder lonec ob divanu v kuhinji, kjer sem zaspala, čudežno napolnil z dvema pomarančama, dvema velikima rjavimi rožičema, vrečko čudovitih sladkornih bombonov za na božično drevesce in prelepo črtasto, doma sešito pižamo. Tudi če mi bo dano še dolgo živeti, tega ne bom nikoli pozabila. Ta pižama je bila zame višek vseh in vsake sorte daril, ki sem jih kasneje v življenju prejela. Še sedaj jo vidim, tudi če ne zaprem oči. Tisto leto sem se verjetno res zelo potrudila in bila pridna, da me je sv. Miklavž tako nagradil. In še – nobene šibe ni bilo zraven, tako kot se je to rado dogajalo kasnejša leta

Prvemu dobremu možu sledi drugi dobri mož – Božiček. Novodobna mitološka osebnost, ki obdaruje pridne otroke na sveti večer (24. decembra) ali na božično jutro – 25. decembra. Moderni Božiček izvira iz Združenih držav Amerike. V 20. stoletju se je od tam razširil tudi k nam in v druge dežele po svetu – zlasti preko ameriških filmov in glasbe. Tako so ob razpadu Jugoslavije tudi k nam prišli vsi ameriški komercialni prazniki. Ne spominjam se namreč, da bi kot otrok kdaj pričakovala Božička. Kar najbrž pomeni, da ga okrog leta 1960 pri nas še ni bilo. Pa tudi, če se dobro spomnim, naši otroci v rosnih letih niso vedeli zanj. Res pa je, da so danes te odločitve več ali manj v rokah družin. Tako verujočih kot tudi neverujočih.

Veseli pa smo bili otroci za Dedka Mraza, o, to pa ja. To je edini mitološki dobrotnik, uvožen iz Sovjetske zveze, ki obdaruje otroke v tednu pred novim letom ali pa v noči z 31. decembra na 1. januar. Na Wikipediji piše, da ima Dedek Mraz vse otroke zelo in enako rad, zato ne dela nikakršnih razlik med njimi. V spominih na moje otroštvo ni bilo tako. Bolj kot je bila bogata firma (takrat delovna organizacija), v kateri so bili zaposleni v tistih časih predvsem očetje, večje pakete je otrokom nosil Dedek Mraz. Nikoli ne bom pozabila, kako krivično se mi je zdelo, ko so sosedovi otroci, katerih oče je delal v boljše stoječi delovni organizaciji, pa sicer v isti branži, dobili mnogo večje in bogatejše pakete kot moji sestri in jaz. Upam, da je danes Dedek Mraz »pravičnejši« kot v tistih časih.

Za konec drobno razmišljanje. Kaj sploh pomenijo danes ti trije dobri možje našim otrokom oz. vnukom? So še vedno darila, ki jih prinašajo, odvisna od »pridnosti, dobrote in dobrih del« otrok, tako kot so bila nekoč? Ali ni postalo vse skupaj že nekaj, kar otrokom in malo večjim otrokom pač pripada, ker je takšna tradicija, ker naš otrok ne sme biti prikrajšan, če pa sosedovim nosijo vsi trije dobri možje? Vesela sem, če se motim in ni tako. Najbrž sem že toliko stara, da prej vidim slabe kot dobre stvari, čeprav sem po naravi večni optimist.

Torej – naj košare in dodobra obrabljeni mopedi in hrbti naših poštarjev s polnimi torbami pisem z željami naših otrok in vnukov pripomorejo k temu, da bodo zasvetile iskricke prav v vseh očeh obdarovancev. Da ne bo nihče od otrok z ihto vrgel ob tla igrače, ker mu ni všeč zato, ker je pač napisal »željo« po drugačni in mu taka, kot jo je »želel«, po njegovih merilih tudi pripada. Težko in vedno težje bo malčku razumeti, da bi morale biti košare dobrih mož napolnjene s čimbolj enakovrednimi in primernimi darili ter da se tudi košare dobrih mož, na žalost, enkrat izpraznijo... Težko zato, ker smo jih njihovi starši tako vzgojili in jih veliko ve samo, kaj bi morali dobiti, ne pa tudi, kaj je za to treba tudi storiti.

Pa naj gre za svete može ali pa tiste malo manj svete, pa vendar dobre.

Pepe

Irena Brezavšček

Na lep nedeljski popoldan se je Pepe že drugič v istem dnevu odpravljal v vaško gostilno. Takoj po maši se je bilo treba okrepčati, po dobrem kosilu pa tudi postaneš kar hitro zelo žejen. In, ker je bila nedelja, se je seveda spodobilo, da tudi za ponovni obisk gostilne obuješ »tazahmašne« čevlje. Glede na vse že popito Pepetu ni bilo prav veliko mar, kako se obuje ... Tako si je že dobro »nažgan« obul čevlje narobe. Levega na desno nogo, desnega pa na levo nogo.

Pomembno mu je bilo le čimprej vzeti pot pod noge in se na hitro rešiti sitne žene.

Ko je tako obut modro sedel za gostilniško mizo, se mu je približala kelnarca Micka in mimogrede opazila, kako je Pepe obut. Nasmejala se mu je in rekla: »Ja, Pepe, dans ste pa falil pri obujanju svojih čevljev!«

Pepe je zaprepadeno pogledal svoje noge in se začudil: »Ja, božja madona, in pa kar oba sem narobe obul.«

Pravni kotichek:**Živali niso stvari, temveč čuteča živa bitja, zato bodimo odgovorni zanje***Pravna pisarna Benvegnu Martina Suban s.p.*

Živali so del našega življenja, so neposredno ob človeku, v njegovi okolici, to so domače živali ali pa prostoživeče. Vse fizične in tudi pravne osebe, ki so v kakršnem koli odnosu z živaljo, npr., da ima posameznik muco kot hišnega ljubljence ali pa prašiča, ki ga vzreja ali redi za proizvodnjo hrane, ali pa da opravlja dejavnost prevoznika živali, imajo dolžnost, da zaščitijo življenje, zdravje in dobrobit teh čutečih živih bitij. Navedeno je pravnoformalno urejeno z Zakonom o zaščiti živali (ZZZiv).

Zaradi težav, kot so npr. večanje števila zapuščenih mačk, neustreznost posedovanja nekaterih »eksotični živali«, nedovoljena preprodaja psov, nehumano ravnanje, trpinčenje in mučenje živali, so se z letošnjim oktobrom uveljavile nekatere spremembe ZZZiv, ki sledijo predvsem načelu humanega ravnanja, odgovornega lastništva ter preprečevanja trpljenja in mučenja živali. V nadaljevanju sem izbrala pet novosti, ki bi vas utegnile zanimati.

Povsem nova določba v zakonu je izkazovanje lastništva domače mačke z označitvijo mačke na predpisani način ter z vpisom mačke

in lastnika v Centralni register hišnih živali. Lastnik mačke je ob prijavi dolžan sporočiti, pristojna veterinarska organizacija pa v Centralni register hišnih živali vnesti podatke o mački, o lastniku (med drugim tudi njegov EMŠO) in o skrbniku mačke. Lastnik mačke je dolžan sporočiti pristojni veterinarski organizaciji tudi spremembo lastništva mačke, njen pogin in evtanzijo, če ni izvedena v pristojni veterinarski organizaciji, kakor tudi pobeg ali odtujitev mačke, ki pa ju lastnik lahko sporoči tudi zavetišču. Z navedenim se uvaja odgovorno lastništvo mačk, kar naj bi pripomoglo k zmanjšanju števila zapuščenih mačk.

Pri posedovanju »eksotičnih vrst« živali so predvidene omejitve z napovedovanjem seznama dovoljenih vrst ter seznama prepovedanih vrst živali, zaradi zaščite življenja, zdravja in dobrobiti takih živali kot tudi ljudi ter ohranjanja narave.

Da bi se preprečila in omejevala preprodajanje psov in ilegalna trgovina s psi, sta spremenjena označevanje pasjih mladičev pri prvem lastniku v leglu ter zakonsko določeno oglaševanje. Pri obvezni označitvi in registraciji psa se je spremenil rok s treh mesecev na osem tednov starosti psa, kar pomeni, da lastnik psa zagotovi, da je pes do dopolnjenega osmega tedna starosti označen na predpisan način. Lastnik psa prijavi lastništvo psa v sedmih dneh od njegove pridobitve, lastnik psa mladiča iz lastne vzreje pa lastništvo prijavi pristojni veterinarski organizaciji najpozneje do dopolnjenega osmega tedna starosti mladiča. Izjema velja le za primere, ko lastniki psov, ki so bili 16. oktobra 2021 (dan veljavnosti ZZZiv) starejši od osmih tednov in mlajši od treh mesecev, zagotovijo označitev psa v skladu z zakonom pred spremembo, torej do tretjega meseca starosti. Pri oglaševanju psov za namen prodaje ali drugačnega načina spremembe lastništva pa mora po novem ponudnik oglasa navesti podatke o označitvi oglaševanega psa ali podatke o izvoru za mladiče, mlajše od osmih tednov, in ponudnik oglaševalskega prostora

mora pri objavi oglasov preveriti, ali ponudnik oglasa navaja predpisane podatke.

Zelo odmeva prepoved privezovanja psov kot načina bivanja psov. Ob tej prepovedi je pomembno vedeti tudi izjeme, kjer je privezovanje nujno in bi bila prepoved privezovanja v nadalje naštetih situacijah neživljenjska za skrbnike psov ali celo nevarna za same pse, to je privezovanje zaradi zagotavljanja nadzora in fizičnega varstva na javnih mestih, zaradi oskrbe, zdravljenja ali šolanja, med vadbo v okviru tekmovanj, lova ali drugih dejavnosti, v katerih je pes udeležen, za počitek ali prenočitev na potovanju ali pri bivanju na območjih, kjer je vstop psom prepovedan, privezovanje psov s širokimi ovratnicami, ki niso na zateg, ali z oprsnicami na vodoravno vodilo, ki je dolgo najmanj pet metrov in je najmanj dva metra nad tlemi, s privezom, ki psu omogoča najmanj štiri metre gibanja v obe stranski smeri od vodoravnega vodila.

Na področju dovoljenosti usmrtev sta se odpravili izjema usmrtilve zdrave zapuščene živali v zavetišču po 30 dneh, ko je bila nameščena v zavetišče, ter določba, da se smejo živali usmrtiti zaradi pridobivanja kože ali krzna.

V zaključku navedenih novitet je smiselno povedati, da imajo vsi skrbniki živali pravico, da se v primernem času seznanijo z novimi določbami, iz katerih izhajajo predvsem zahteve oziroma pogoji, ki jih oz. jih bodo zavezovali, zaradi česar je za nekatere novosti (npr. določbe o privezovanju psov, dovoljenih in prepovedanih vrstah živali ...) določeno prehodno obdobje, kar pomeni, da se bodo določene spremembe začele uporabljati kasneje.

Prežganka

Irena Brezavšček

SESTAVINE

1 žlica masla ali 2 žlici
oljčnega olja,
3 žlice krušnih drobtin,
1 liter mlačne vode,
1 jajce, sol.

Prežganka

Hitro pripravljena in čudovita jed za premagovanje vsakovrstnih boleznih, med njimi tudi poprazničnega »mačka«.

PRIPRAVA:

V loncu razpustimo maslo. Na razpuščeno maščobo stresemo drobtine in dobro premešamo. Na šibkem ognju mešamo toliko časa, da se drobtine rjavo prepražijo.

Počasi prilivamo vodo in mešamo, da se drobtine razpustijo. Posolimo. Ko juha zavre, vanjo zakuhamo razžvrkljano jajce (tudi jajcu dodamo ščepec soli). Dobro premešamo, da jajce zakrckne, in po približno dveh minutah odstavimo z ognja. Nekateri dodajo juhi med vrenjem tudi ščepec kumine.

Pregovori o vinu

Klelija Dolenc

Vino je alkoholna pijača, ki nastane zaradi alkoholnega vrenja sladkega grozdnega soka. Vrenje poteka zaradi gliv kvasovk, ki sladkor počasi pretvarjajo v alkohol. Vino je že stoletja priljubljena in pomembna pijača, ki spremlja številne družabne dogodke in obrede. V naših krajih se vina še posebej spomnimo na dan sv. Martina, to je 11. novembra, ki ga obeležujemo kot praznik vina – martinovo. Gre za praznik, ki sega daleč v čas pred našim štetjem, čeprav je danes videti krščanski. Zaradi korone se letos nismo mogli toliko družiti in tudi martinovanja nismo smeli organizirati, zato tokrat objavljamo nekaj mednarodnih pregovorov o vinu.

ARMENSKI PREGOVOR

Kadar prihaja na mizo vino, od mize odhajajo skrivnosti.

BIBLIJSKI PREGOVOR

Pri vinu se ne izkazuj junaka ... je že mnoge vino pokončalo.

FRANCOSKI PREGOVOR

Vino je ... sonce v steklenici.

ITALIJANSKI PREGOVOR

Voda za obraz, vino za dušo.

KITAJSKI PREGOVOR

Ne preklinjaj vina ... preklinjaj željo po njem.

NEMŠKI PREGOVOR

Zmerno ga pij ... da ti ne pokvari telesa, imetja, duše in časti.

TAJSKI PREGOVOR

Lahko je utoniti v vodi ... še lažje je utoniti v vinu.

In kaj je rekel o vinu kranjski plemič JANEZ VAJKARD VALVASOR »Kjer ni vina, ni veselja.«

Ob svetovnem dnevu raka trebušne slinavke: Zgodnje odkrivanje podaljšuje preživetje

Klara Golja

18. novembra obeležujemo svetovni dan raka trebušne slinavke. Za to boleznijo pri nas vsako leto na novo zbolijo okoli 410 ljudi, umre pa jih okoli 385. Za bolj plastičen prikaz: to je za skoraj osem avtobusov ljudi! Večina obolelih je starejša od 60 let, a se starostna meja tako kot pri vseh rakah tudi tukaj spušča. Pet let po diagnozi živi le še okoli pet odstotkov bolnikov, v povprečju pa živijo le 4,6 meseca! To je statistika, ki jo moramo kot družba na vsak način spremeniti in predvsem popraviti.

Kot pravijo v Združenju EuropaColon Slovenija, ki je eden od pobudnikov te akcije pri nas, so znaki raka trebušne slinavke naslednji: splošno slabo počutje, bolečina v žlički in/ali v sredini hrbtna, izrazita nepojasnjena izguba telesne teže, svetlo blato, zelo temen urin. Prav obveščanje o simptomih in pomenu čim zgodnejšega odkrivanja tega raka je tudi eno ključnih sporočil združenja, ki prav v teh dneh zaključuje dveletno ozaveščevalno kampanjo Skupaj smo v tem!. »Pri raku je zgodnje odkrivanje nadvse pomembno, saj je zgodaj odkrit rak lažje zdraviti, zdravljenje je krajše in stopnja ozdravljivosti zelo visoka.«

SKUPAJ SMO V TEM!

**RAK TREBUŠNE SLINAVKE
SIMPTOMI**

Simptomi raka trebušne slinavke so včasih nejasni. Bodite pozorni na naslednje znake:

 BOLEČINA V TREBUHU	 BOLEČINA NA SREDINI HRBTA
 NEPOJASNJENA IZGUBA TEŽE	 ZLATENICA (porumenela koža in beločnici)
 IZGUBA APETITA	 PREBAVNE MOTNJE
 SIVO BLATO, TEMEN URIN	 NOVONASTALI DIABETES OB NORMALNI TELESNI TEŽI

ZGODNJE ODKRIVANJE REŠUJE ŽIVLJENJA

Več informacij na: www.europacolonslovenija.si
www.worldpancreaticcancerday.org
 Facebook: EuropaColon Slovenija

Kanalske punce na mladinskem projektu v Berlinu

Manuela Korečič

V Berlinu je med 12. in 20. novembrom 2021 potekala zanimiva mladinska izmenjava "Sustainability in Action - Journey of Empowerment", na kateri je poleg mladih iz Nemčije, Španije, Italije in Romunije sodelovala tudi skupina petih punc iz Slovenije, ki prihajajo iz različnih krajev občine Kanal ob Soči.

Mednarodni projekt je bil namenjen mladim od 14. do 17. leta, ki jih zanimajo načela trajnostnega življenjskega sloga. Pod vodstvom

poustvarila tradicionalno romunsko poroko in izvedla komunikacijsko delavnico, na kateri smo se naučili osnove Morsejeve abecede. Italijani so skoraj vsak večer izvajali karaoke in učili razne plesе. Španski udeleženci pa so projekt popestrili s tečajem flamenka.

Tudi slovenska ekipa je za seboj pustila pečat. **Manuela** je izvedla delavnico Land Art, na kateri so udeleženci v naravi in z uporabo naravnih materialov, kot so veje, listi, storži,

Manuele Korečič iz Gorenje vasi, ki je kot mladinska voditeljica spremljala slovenske udeleženke na izmenjavi, so ekipo mladih iz naše občine sestavljale **Manca Strnad** iz Kanala, **Vesna Drole** iz Doblarja, **Teja Pavšič** iz Avč in **Aneja Lango** iz Zgornjega Zatrebeža.

Mladi smo se na izmenjavi skozi raznolike delavnice izobraževali o pomenu trajnostnega načina življenja ter tako spoznali, kako lahko kot posamezniki prispevamo k bolj odgovornemu in okolju prijaznemu življenjskemu slogu. Pomemben del projekta so bile tudi aktivnosti, ki so v ospredje postavljale osebno rast in opolnomočenje posameznika.

Projekt je bil odprtega tipa in spodbujal aktivno udejstvovanje udeležencev pri oblikovanju delavnic. Ekipa iz Romunije je za nas

kamenčki ipd., ustvarili umetniška dela. Inspiracijo za delavnico je nudil Park Pečno, katerega smo kanalske punce v večernih urah tudi predstavile. **Vesna** in **Teja** sta izdelali sledilnik za tuširanje v obliki mandale, kjer so udeleženci z namenom varčevanja vode lahko

beležili, kolikokrat in koliko časa se tuširajo. V okviru mednarodnega večera smo poleg Slovenije predstavile tudi naše kraje. Idiličen zaselek Zgornji Zatrebež, iz katerega je doma **Aneja**, bo zaradi svoje majhnosti prav zagotovo ostal vsem v spominu. Da je bil večer še bolj poseben, smo ga popestrile z zadnjimi zalogami domačega kostanja in ob klavirski spremljavi **Mance** pele slovenske pesmi.

Gostujoča organizacija je poskrbela za nastanitev, izvajanje aktivnosti in strukturo izmenjave v Berlinu, mi pa smo poskrbeli zgolj za lasten prevoz. Vsi stroški projekta, vključno s prevozom, so bili kriti s strani programa Erasmus+.

Praznik keramike Kerafest

Ferdo Žorž

Ob iztekajočem se poletju so člani Kluba keramikov Kanal organizirali drugi mednarodni festival keramike – Kerafest. Osrednje dogajanje je bilo postavljeno na trg Kontrada, kjer smo na osrednji ploščadi razstavili dela domačih in tujih avtorjev. Kot društva so se na povabilo odzvali keramiki iz Bilj, Ajdovščine, Nove Gorice in Ogleja (Italija). Vreme nam je bilo kljub slabi napovedi naklonjeno, da so si ljudje tudi stojnice ogledali. Obiskovalci prireditve so mnogo spraševali o keramičnih tehnikah, opaziti je

bilo povečano zanimanje za unikatne izdelke, ki se tudi po kakovosti razlikujejo od cenene keramike, ki je naprodaj na vsakem koraku.

Želimo si, da bi Kerafest postal tradicija v Kanalu in bi ga s tem uvrstili v mednarodno mrežo – Mesta keramike. Vanjo smo se vključili že spomladi z videopripravo o razstavi Avtor meseca v okviru evropskega dneva keramike (Buongiorno ceramica). Izvedbo festivala nam je omogočila Občina Kanal ob Soči.

Boljša pot na Gorenje polje

Tina Tinta,

foto: Anton Leskovar Bolterstein

Po skoraj 30 letih končno urejena pot na Gorenje polje, da lahko do najvišje ležečih hiš dostopa tudi večje vozilo na nujni vožnji.

Čeprav se zdi nemogoče, pa vendar nekatere stvari vedno znova postavljamo v ozadje in dajemo prednost drugim, včasih bolj, drugič manj pomembnim stvarim. Tokrat se je po skoraj treh desetletjih uredil ovinek in preplastilo cestišče za dostop do najvišje ležečih hiš na Gorenjem Polju. Pot je urejena tako, da lahko do teh hiš sedaj neovirano dostopa tudi večje intervencijsko vozilo, kar do sedaj predvsem zaradi ozke poti in ovinka ni bilo mogoče.

Predsednik Krajevne skupnosti Anhovo - Deskle Jože Valentinčič nam pove, da je zadovoljen, da se je po tako dolgem času uredil dostop intervencijskemu vozilu tudi do tega predela vasi. Hkrati pa doda, da je takih in drugačnih malenkosti po krajevni skupnosti še veliko, le opozoriti je treba nanje. Vsekakor pa je izrednega in ključnega pomena, da omogočimo dostop reševalnim ali gasilskim vozilom do vsakega doma. Z obnovo poti so zadovoljni tudi prebivalci omenjenega dela vasi, saj so se pogosto srečevali s problemom nedostopnosti ali omejenim dostopom večjih vozil do svojih parcel, ko je bilo to potrebno. Preplastitev asfalta pa bo lahko omogočila dostop do doma z avtomobilom tudi v bolj izrednih vremenskih razmerah.

Državno prvenstvo v pikadu

Majda Rejec, foto: DU Deskle Anhovo

Tretjega oktobra letos je v Škocjanu na Dolenjskem potekalo državno prvenstvo v pikadu, ki se ga je udeležila tudi moška ekipa pikadarjev Društva upokojencev Deskle Anhovo. Med trinajstimi sodelujočimi ekipami, ki so se kot zmagovalne na prvenstvih Pokrajinskih zvez društev upokojencev v letu 2019 uvrstile na državno prvenstvo, je ekipa iz Deskel dosegla odlično četrto mesto. V tekmi med posamezniki pa je prvo mesto osvojil Jože Valentinčič, za kar mu iskreno čestitamo. Da so se tekmovanja lahko udeležili, se društvo in udeleženci prvenstva zahvaljujejo sponzorjem Salonitu Anhovo, Vinski kleti Dobrovo, Pizzeriji Vinazza iz Deskel in vozniku Marjanu Vidmarju.

Šest milijonov ladjic za šest milijonov žrtev nasilja

Majda Rejec

V Medgeneracijskem centru Pri Tinci smo se priključili dobrodelni akciji, h kateri je avgusta letos pozval profesor zgodovine na Srednji ekonomski šoli Maribor **Boris Krabonja**.

Cilj akcije je do dneva Evrope, 9. maja 2022, izdelati šest milijonov papirnatih ladjic, ki bodo na nazoren in oprijemljiv način predstavljale šest milijonov žrtev holokavsta. Ladjice se lahko izdelajo iz katerega koli odpadnega papirja (npr. reklame, revije ...). Izdelane in preštete ladjice je treba poslati do 9. maja 2022 na Srednjo ekonomsko šolo Maribor.

Iz ladjic bodo s pomočjo študentov arhitekture in gradbeništva izdelali umetniško inštalacijo, ki simbolizira geslo »Človek človeku« in si jo bo možno tudi ogledati. Po zaključku

akcije bodo odpadni papir prodali podjetju Surovina, denar pa bo **društvo UP-ornik** namenilo socialno šibkim.

Ladjice, ki smo jih v otroških letih vsi izdelovali, so nas čisto prevzele. Seveda smo morali najprej malo pobrskati po spominu, saj so minila že desetletje od takrat, ko smo jih kot otroci izdelovali. Kar hitro smo postali pravi mojstri in dejansko uživali v delu. Pri tem smo združili prijetno s koristnim.

Vabimo, da se k akciji pridružite tudi drugi starejši in mlajši, četudi ne prihajate v Medgeneracijski center. Izdelane ladjice lahko prinesete v naš center, da jih bomo poslali v Maribor in tako pomagali doseči zastavljeni cilj: šest milijonov ladjic za socialno šibke.

Govor predsednika KO ZB za vrednote NOB

Komemoracija ob grobnici v Kanalu

Komemoracija ob grobnici v Kanalu

Klelija Dolenc, foto: Marijan Nanut

31. oktober je dan reformacije, 1. november pa dan spomina na mrtve. Širom po naši domovini so se v teh dneh vrstile svečanosti ob 505. obletnici reformacije kot tudi žalne komemoracije ob dnevu mrtvih. Tako smo se tudi ob grobnici v Kanalu, ob prisotnosti praporščakov, županje **Tine Gerbec** in drugih predstavnikov lokalne skupnosti, pok-

lonili spominu na vse umrle. Predsednik Krajevne organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Kanal **Franko Pavlin** je v krajšem govoru spregovoril o pomenu praznika. Z glasbeno točko je nastopil **Aleks Pavlin** iz Morskega, z recitacijo pa njegov brat **Kevin**. Vsi prisotni smo spomin na padle počastili z enominutnim molkom.

6. pohod Po poteh starovercev

Manca Vinazza, Miha Mihelič, foto: Nataša Jerončič, Valter Reščič

Letošnji, 6. pohod Po poteh starovercev je bil nekaj posebnega. V Turističnem društvu Korada smo si ga zamislili kot spominski pohod in poklon Pavlu Medveščku – Klančarju, ki je najbolj zaslužen, da so se pričevanja o starovercih ohranila. Prav zato smo si za glavno točko pohoda ponovno izbrali Jelenk, ki je bila za staroverce ena najpomembnejših svetih gora, poleg tega pa tudi glavna točka našega prvega pohoda. Ko smo prvič šli na pohod po tej trasi, nas je bilo le 13 domačinov. Letos pa se nas je na pohod opravilo kar 46 iz različnih koncev Slovenije. Iz Štajerske, Gorenjske, Dolenjske, osrednje Slovenije in seveda tudi iz naših krajev.

Pot nas je najprej vodila od taborniškega prostora po Tematski poti Deskle do opuščene stolpa žičnice in od tam po grebenu Krojnika, čez Rebro, mimo Rinke do Jelenka. Na Jelenku smo prisluhnili branju izsekov iz knjige *Iz nevidne strani neba* ter magičnim zvokom kabrce. Vračali smo se najprej po vojaški cesti, nato pa nazaj čez Krojnik na izhodišče. Sledila je pogostitev z obrednim vinom motnikom, katerega recept za izdelavo je zapisal in ohranil prav Medvešek, danes pa ga prideluje Klet Brda. Degustacijo staroverskih jedi, Jerinovih pokrovač in ftrtalje, so pripravile gospe iz Medgeneracijskega centra Pri Tinci in Zoran Šuligoj. Da je bilo čakanje na degustacijo

lažje in da smo po okušanju jedi in vina poskrbeli tudi za duhovno hrano, nam je Knjižnica Deskle pripravila na ogled Medveščkove knjige.

Res je, da smo ljudje minljivi, a spomin ostane. Na intenzivnost in dolgoživost spomina pa vplivajo tudi naša dejanja. Čeprav se Medveščkovega prispevka naši dolini vsi še ne zavedamo povsem, nas kljub temu spomin nanj združuje in povezuje. To dokazuje tudi vračanje udeležencev na naše pohode, kar nas navdaja z optimizmom in veseljem ter ne nazadnje tudi s spodbudo, da bomo pohode nadaljevali tudi v prihodnje.

Počitek na Rebru

Kulturni program na Jelenku

Pogled na Jelenk iz Lastivnice

Obredno vino motnik

Ob dnevu starejših

Majda Rejec

Že leta 1990 je Generalna skupščina OZN opredelila 1. oktober kot dan starejših. Starejše generacije so marsikje po svet, pa tudi pri nas odrinjene nekam bolj na obrobje. V Društvu upokojencev Deskle - Anhovo vsako leto obeležimo ta dan. Letos smo že v začetku septembra začeli izdelavo simboličnih daril za svoje starejše člane. Četudi uradna statistika v Sloveniji opredeljuje kot starejše vse, ki so dopolnili 65 let, pa smo se v našem

društvu odločili, da bomo darila ob tem prazniku pripravili za vse starejše od 85 let. V male glinene lončke smo posadili nezahtevne netreske in lončke dekorativno ovili z vrečvino. Prostovoljke so v prvem tednu oktobra obiskale in obdarile naše starejše. Upamo, da so bili obiska veseli in da jim bo ob pogledu na trdoživo rastlinico toplo pri srcu ob misli, da nismo pozabili nanje.

4. Kanalska čilijada

Klelija Dolenc, foto: Primož Kožuh

Smerokaz za čilijado

V nedeljo, 19. septembra, je društvo ŠKTD Nasmajani, skupaj s Tomom Murovcem, na tržnici v Kanalu organiziralo že 4. Kanausko čilijado. Kljub dežju so obiskovalci vztrajali

do poznih večernih ur, saj je pokrita tržnica pravi prostor za izvedbo takšnih in podobnih prireditev.

Predstavilo se je kar sedem ponudnikov, ki so

Trud organizatorjev je bil poplačan.

ponujali najrazličnejše izdelke, od sirov, najrazličnejših namazov in omak, hamburgerjev pa do fužev s tartufi. In obiskovalci, ki so se zbrali od vsepovsod, celo iz tujine, so bili nad izbranimi pekočimi okusi zelo navdušeni.

ŠKTD Nasmajani se še enkrat zahvaljujejo vsem pokroviteljem in prostovoljcem, ki so pomagali izvesti pikantno prireditev.

Električno kolo za zeleno mobilnost

Lora Zimic Mugerli, foto: Damijan Simčič

Jubilejni dvajseti evropski teden mobilnosti si bomo zapomnili po mnogih presežkih. Udeležba občin je bila izjemna, organiziranih dogodkov in drugih dejavnosti pa več sto. Občina Kanal ob Soči je za ETM 21 kandidirala na razpisu za evropska sredstva in bila zelo uspešna.

Od šestih prijavljenih programov so bili vsi v celoti odobreni. Učenci iz Osnovne šole Kanal in Deskel so se lahko razveselili različnih dejavnosti na temo prometne varnosti. Še najbolj pa so bili veseli novega kolesarskega poligona za učenje spretnostne vožnje pri opravljanju kolesarskega izpita. Za starejše občane je bilo organizirano predavanje v Hiši dobre volje na temo Nujnost psihofizične kondicije za starost brez demence. Občinska uprava pa je z razpisom pridobila »službeno« električno kolo, ki sta ga na promocijskem dogodku prevzela županja Tina Gerbec in direktor občinske uprave Nejc Kumar. Zaključek tedna mobilnosti s sloganom *Živi zdravo. Potuj trajnostno.* je bil zelo razgiban in predvsem plesno in kolesarsko obarvan. Iskrena HVALA vsem za sodelovanje. Bilo vas je veliko in bili ste nepogrešljivi. Se

Predaja kolesa

vidimo naslednje leto v septembru, ko bomo spet skupaj ustvarjali trajnostno mobilnost za zeleno prihodnost.

**Za dober začetek naslednjih 100 let
vam želimo uspešno in povezovalno,
predvsem pa zdravo 2022.**

Beti Strgar – igralka in glasbenica

Klelija Dolenc

Samozavestna, temperamentna, ustvarjalna, talentirana, simpatična, drzna, pogumna – da, to je Beti Strgar. Priznam, da sem imela kar malo treme, medtem ko sem se pripravljala na srečanje z njo. A njena sproščenost je kaj kmalu vplivala še name in najin pogovor je stekel, kot bi se poznali že od nekdaj.

Kdo vas je navdušil za igro in nastopanje, se morda spomnite svojih prvih nastopov?

Nastopala sem rada že od malega. Najprej pred domačimi, potem pa sem zelo hitro dnevno sobo zamenjala za prave odre. Spominim se, da sem že v prvem razredu osnovne šole prosila učiteljico Darjo Žorž, če lahko v pevskem zboru pojem kakšno kitico solo. In od takrat sem vedno in povsod pela. Prav tako sem imela ogromno nastopov s klavirjem, saj sem bila 12 let klasična pianistka, bila pa sem tudi v dramskem krožku, kjer sem se navdušila za igro. Oder mi je vsekakor že od malega zelo ljub in domač prostor.

Zdaj živite v Ljubljani. Kje ste preživljali svoje otroštvo?

Živela sem na Kambreškem, za kar sem neskončno hvaležna. Kljub temu da me odnaša v vse večja mesta, se mi zdi, da brez odraščanja v mali vasi in vsega, kar sem s tem pridobila, ne bi bila to, kar sem. Nekaj zelo lepega imajo naši kraji. Nekaj pristnega, živega, povezanega z naravo in mirom, kar se težko najde v mestu. In čeprav zaradi vseh obveznosti zelo redko pridem domov, nosim ta prostor v sebi, kamor koli grem.

Gledališka predstava: Bodi gledališče, foto: Uroš Hočevnar

Nasmejana in ožarjena, foto: Katja Jakus

Morda nekaj stavkov o vašem prvem bendu.

Moj prvi bend je nastal zelo spontano. Mislim, da nas je na začetku družila predvsem prijateljska vez, kasneje pa smo začeli k stvari pristopati tudi bolj profesionalno. Imeli smo kar nekaj nastopov in na splošno me na ta čas vežejo zelo lepi spomini.

Kdaj in zakaj ste se odločili za študij na AGRFT-ju?

Študij na AGRFT-ju ni bil moja prva izbira. Pred tem sem si želela študirati glasbo v Londonu ter filmsko režijo v Sarajevu, vendar sem se, kljub opravljenim sprejemnim izpitom, na koncu vrnila v Slovenijo, ker sta bila oba študija finančno prevelik zalogaj. Tako sem skoraj že obupala nad tem, da se bom kdaj profesionalno ukvarjala z umetnostjo in, kot prvo izbiro za študij, izbrala pravo. V zadnjem tre-

nutku sem si premislila in se odločila za študij filmske režije pri nas, na drugo mesto pa sem dala igro. Na koncu sem bila sprejeta na obe smeri in intuitivno izbrala igro.

Ste odlična glasbenica, izvrstna igralka, preizkusili ste se tudi v filmih, tako v režiji kot igranju. Kaj od tega vas najbolj veseli?

Vsako področje ima svoje čare. Pri igri najbolj uživam, ker se lahko skozi različne vloge res spoznavam in rastem, pa tudi celoten ansambelski duh pri predstavah je nekaj zelo posebnega. Glasba mi je najbolj primarna in sem tam najbolj doma, pri filmu pa mi je vseh celoten proces ustvarjanja. Lepo je videti, kako se tvoja ideja, ki nastaja v glavi, potem spremeni v dejanske slike. Je pa res, da sem v filmu trenutno najdlje. Zadnje čase se bolj gibljem med igro in glasbo.

Lanska serija Vse punce mojga brata

Snemanje filma Skrivnosti z Beethovnovе ulice – RTV Slovenija

Kdo vas je povabil na prvo snemanje? Vas je bilo sploh težko prepričati o tem?

Veliko sem snemala že med akademijo, vendar so bili to povečini kratki študentski filmi. Tako sva se tudi spoznala z Domnom Valičem, ki me je kasneje povabil k sodelovanju pri seriji *Vse punce mojga brata*. To je bilo moje prvo večje snemanje. Ni me bilo zares težko prepričati, saj mi je filmska igra zelo blizu in sem si želela izkušenj pred kamero. Od takrat naprej sem sodelovala pri kar nekaj serijah, pa tudi filmih, bi se pa v bodoče zelo rada preizkusila v glavni vlogi kakšnega celovečerca, saj bi mi bilo to res v izziv.

Vaši vzorniki?

Težko rečem, da imam vzornike. Ogromno umetnikov zelo spoštujem, mi je pa z leti vedno pomembnejše tudi to, kakšen je človek. Tako imam večkrat problem, ko je nekdo velik umetnik, ampak majhen človek.

Slišala sem, da boste študij, ki je baje zelo drag, nadaljevali čez lužo. Vam je pri študiju v tujini pripravljen pomagati kak donator oz. sponzor?

Res je. 5. januarja 2022 se odpravljam v Boston, kjer bom študirala glasbo na prestižni akademiji Berklee College of Music. Kljub temu da sem s strani akademije dobila ogromno štipendijo, je to še vedno konkreten finančni zalogaj. Tako sem celo leto nabirala razne štipendije in donacije in za zdaj imam

dovolj, da se udeležim študija za eno leto, naprej pa bomo videli, kako se bodo stvari razvijale. Naj pa na tej točki dodam, da sem res neskončno hvaležna vsem štipenditorjem in donatorjem, saj mi brez njihove pomoči absolutno ne bi uspelo.

Vaši načrti za prihodnost?

Ko sem do sedaj kovala načrte za prihodnost, se je življenje po navadi odločilo po svoje in obrnilo v čisto drugo smer, tako da sem se odločila, da se v življenju raje pustim presenetiti. Za zdaj se vračam h glasbi, si pa profesionalno zelo želim nekega dne potovati nekje med igro, glasbo in filmom. Kaj pa bo, pa bo pokazal čas. Pomembno mi je le to, da življenje zajemam z veliko žlico.

In nazadnje, kako izkoristite svoj prosti čas, če ga sploh imate kaj, ob vseh teh svojih dejavnostih?

Prostega časa je bilo v zadnjem letu res malo. Najraje hodim na izlete s svojim psom Hugotom, preživljam čas z bližnjimi, plešem, pogojem, lenarim, vrtnarim, hodim po gozdu, take male reči ...

Ko je bilo najinega razgovora konec in sva se razšli, sem sama pri sebi razmišljala: »Iz tega dekleta, ki ve, kaj hoče, bo še nekaj! Še bomo slišali in pisali o njej!«

Anica Može – 100 let

Milena Medvešček

Dne 17. 6. 2021 je Anastazija Može (roj. Vidič) praznovala 100-letnico rojstva. Rojena je bila v majhni vasi Globno, kjer je živela do leta 1954, nato pa se je preselila v Izolo. Praznovanje je potekalo v domu upokojencev v Izoli, kjer Anastazija sedaj prebiva. Slavljenka je bila na ta dan polna elana – skoraj tako kot daljnega leta 1935, ko je stara

komaj 14 let začela delati v tovarni – tam je bila zaposlena do leta 1940. Proslava je bila slovesna in polna presenečenj. Nastopil je otroški pevski zbor in harmonikarji iz Izole, stoletnici pa je čestital tudi župan. Za največje presenečenje dneva so poskrbeli gostje iz Salonita Anhovo, ki so Anastazijo obdarili s šopkom rož in čestitko. Vsem organizatorjem iz Doma upokojencev Izola in Salonitu Anhovo se zahvaljujem za vloženo pozornost in res prisrčno doživeto praznovanje.

Veronika Skrt – 90 let

Sonja Kralj

Veronika, ki jo že od malega kličejo Vera, je praznovala 90. jubilej. Rodila se je v Tolminskem Lomu v družini Levpušček, kot najmlajša izmed desetih otrok. Šolo je obiskovala v Tolminu, gimnazijo pa v Šempetru. Za vpis v gimnazijo je morala predložiti rojstni list. Ob dvigu rojstnega lista na matičnem uradu na Mostu na Soči je doživela pravi šok. Takole je opisala: »Zelo dobro se spomnim, da sem kot mlado dekle ugotovila, da nimam priimka Levpušček, kot ostali v družini. Na matičnem uradu so mi povedali, da sem se rodila v času, ko je italijanski fašizem vsa slovenska imena poitalijančil. Meni so zapisali Lipusek. Tako sem, ne da bi vedela, imela drugačen priimek kot ostali v družini. Matičar je pisal na ministrstvo v Beograd prošnjo za spremembo in vrnitev pravega priimka. Prošnjo so hitro rešili in jaz sem spet

imela slovenski priimek.« Po končanem šolanju se je zaposlila kot računovodkinja v gradbenem podjetju Remont in pozneje na Plastiku. Za življenjskega sopotnika si je izbrala Vladimirja iz vasi Robi nad Levpo. Rodila sta se jima hčerka in sin. Ima eno vnukinjo, pred kratkim pa je postala prababica in pravnuček ji ob obisku vedno polepša dan.

Silva Milojevič – 90 let

Sonja Kralj, foto: Franc Komac

Ko se peljemo proti Kobaridu, se nam na Idriškem pogled ustavi na pravljici hiši, okrašeni s številnimi rožami. V njej pa se skriva muzejska zbirka spominkov, s potovanj po celi Jugoslaviji. Tu živi Silva. Rodila se je v Potravnem pri Pršinih, v družini se je veliko prepevalo. Oče je delal v Anhovem, zato so se preselili v Gorenjo vas v Jeruččevo vilo. Osnovno šolo je obiskovala v Kanalu, gimnazijo pa v Šempetru. Njena prva služba je bila v Novi Gorici. Na plesišču je spoznala fanta, oficirja, bodočega moža, in mu povila sina in hčer. Preselila sta se v Beograd in veliko potovala po Jugoslaviji. Leta 1992 se je vrnila v Kanal in si kupila hišo na Idriškem. Silva rada prepeva, hči Karmen pa jo spremlja na kitari. Silva pravi: »Še vedno sem Kanalka, ker pojem kanalsko himno, ki sta jo skomponirala Mirko Prgončič in Stanko Babčič, himno naše mladosti.« Silva, vse najboljše!

Zora Markič, ki se je rodila in še vedno živi v domači hiši v zaselku Lovišče, si je v letošnjem letu na svoja pleča naložila že častitljivih 90 let. V družini je bilo pet otrok. Ker je bila takrat velika revščina, je že zgodaj morala prijeti za delo. Najprej je delala v tovarni v Ljubljani. Živela je pri mestni dru-

Zora Markič – 90 let

Klelija Dolenc, foto: Andreja Berdon

žini, kjer je opravljala tudi gospodinjska dela. Zaradi izredne delavnosti in poštenosti so jo zelo cenili. Kasneje se je morala vrniti domov in skrbeti za starše ter kmetijo, saj so se brat in sestre, po vojni, preselili v tujino. Poročila se je z Alojzom Markičem. Ko je njena sestra Ana umrla, sta Zora in Lojze skrbela za Anino hčerko Vero. Kasneje se je Zora zaposlila v tovarni Plastik v Kanalu in tam tudi dočakala upokojitev. Moža je izgubila že zdavnaj. A njene obrabljene roke še vedno rade poprimejo za delo. Še vedno rada peče. Najbolj znana je prav po peki marijacejskih kolačev, o katerih je celo posnet film. Zora je bila pri peki »ta glavna«, Vera pa je bila njena pomočnica. Kolače in kruh so vedno pekli v krušni peči. Zoro je za peko navdušila njena mama, ki je vedno pekla kruh, pitico in kolače. Zora je bila vedno prava veseljakinja. Ob pustnem času je še posebej uživala. Takrat se je skupaj z nečakinjama Vero in Sonjo našemila ter se podala po okoliških vaseh. Rada je tudi »štrikala« (vezla). Vselej je bila rada urejena, nikoli ni zapustila hiše, ne da bi si prej uredila pričeško. Vsako jutro si je, pred odhodom v tovarno, navila lase z navijalkami. Zjutraj jo je na poti do avtobusa, na njeni rami, spremljal vrabček. Želimo vam še veliko zdravih let!

Severina Bojana Kotur – 90 let

Sonja Kralj

Častitljivih 90 let praznuje Severina Bojana iz Ročinja. Rodila se je pri Arbidnikovih. V družini je bilo šest otrok. Že kot majhna deklica se je rada igrala prodajalko v trgovini. Po končani šoli je obiskovala trgovski tečaj v Novi Gorici, potem pa je delala v trgovini v Avčah, na Kambreškem in v Ročinju. Spominja se

časov, ko v trgovinah ni bilo nič zapakirano, kaj šele dvakrat zavito kot danes. Moko, fižol, kavo in drugo blago so imeli v predalih. Vse so tehtali in največkrat napolnili v »škrtoč«, vrečko, ki so jo sami zvali iz papirja. Kadar je papirja zmanjkalo, so uporabili kar časopis. Gospodinje so prinesle lonce za moko ali drugo blago ter steklenice za olje kar s seboj. Cedelce bomboni pa so se lesketali v velikih steklenih kozarcih. Nekega dne je med pripravljanjem malice lepemu fantu iz Dalmacije spoznala svojega bodočega moža Nikolo. Danes srečno živita v svoji hiši v Ročinju.

Jožetu Valentinčiču v slovo

Tina Gerbec

*Ko smrt zatisne oči,
življenje ne konča se.
V skrivnostnem snovanju prsti
kot seme rase,
tvoj duh
za še nerojene čase zori.
(Ivan Minatti)*

V hrup, nemir in pogosto pregrete razprave našega občinskega sveta je nepričakovano zarezala novica: Zastal je glas nekoga izmed nas – umrl je svetnik Jože Valentinčič iz Liga. Še vidimo njegov umirjeni korak proti govornici, še slišimo počasne, preudarjene besede, včasih kritične, celo pikre, velikokrat hudomušne ... Žal je to postalo le spomin.

V stole sejnih sob Občine Kanal ob Soči je kot svetnik stranke SDS sedel že leta 2010 in skoraj tri mandate tvorno, preudarno, z razumnimi predlogi in pobudami sooblikoval

razvoj naše občine, opozarjal na probleme, pomanjkljivosti in težave na tistih krajih in področjih življenja, ki jih drugi velikokrat nismo zaznali.

Svojo nalogo je opravljal s sposobnostjo dobrega opazovalca in z občutkom za pravičnost. Obogaten z izkušnjami se ni branil dela tudi v občinskih odborih in komisijah. Pri vsem tem je presegal strankarske meje in s širino podpiral ideje in projekte ter soodločal v prid graditvi trdnih temeljev za razvoj občine kot celote. Njegov odhod sredi delovnega dne pomeni za

nas izgubo, ki jo bomo težko nadomestili. Pogrešali ga bomo kot svetnika in kot prijatelja, ki nas je znal nasmejati, nas zabavati s svojimi zgodbami in s svojim umirjenim duhom razelektriti napetosti v nas in med nami.

Dragi Jože, naj tvoj duh med nami zori za še nerojene čase nadaljnje poti naše občine. Hvala ti. In počivaj v miru.

Marti Murovec v slovo

Darja Rijavec

*Ne štejejo se dnevi, ki smo jih živeli! Globina govori,
kako smo ljubili in koliko src smo se dotaknili!
(Povzeto, Julia Doria)*

In Marta se je dotaknila mnogih; s svojo karizmo in številnimi darovi ter znanji, ki jih je nesebično delila z nami. Premnogi smo občudovali njeno silno energijo, ki se je odražala z veseljem do življenja ter z željo vse narediti dobro,

še boljše, najboljše. Vedno in povsod je rada pomagala. Besed nimam časa, ne morem ni poznala. Odločna, inovativna in polna idej je bila pripravljena odgovorno poprijeti za vsako delo. Vpeta med gostinstvom in skupnostjo ter družino pa je s svojo mladostno vitalnostjo lepa in urejena vedno našla čas tudi za norčije.

»Naj kelnarca«, izbrana s strani bralcev *Primorskih novic*, je vrsto let stregla in kuhala v hotelu Križnič v Kanalu, na vaških prireditvah in ob raznih priložnostih tudi po naših

domovih. Ljubila je raznovrstno kulinariko in se z zanosom urno vrtela med lonci ter obudila številne recepte naših non in jih zapisala za mlajše rodove. Skorajda ni bilo ohceti brez njenega peciva in ne birme brez njenih pisanih kolačev, ki so v obliki src med drugim krasili stojnice pri sv. Tomažu in v oddaji *Dobro jutro* RTV Slovenije.

Z ljubeznijo do lepega je oblikovala cvetlične aranžmaje in nešteto praznično okrasila tudi oltarje v božjem hramu, cerkvene prte pa poširkala do snežne beline. Gojila je ljubezen do rož, vse kar je posadila, je rastle. Spoznala se je na zelišča, iz njih izdelovala razne kreme, mazila, pripravljala soli ... Včasih ji je uspelo tudi nemogoče, ne le z besedami, ampak tudi z dejanji.

Marta se je pred 65 leti rodila pri Gameučevih v Kalu, kjer je ob ljubečih starših, v družbi starejše sestre, preživljala otroška leta, sedla v šolske klopi ter kot mlado dekle v vaški šivalnici Ciciban sprejela prvo zaposlitev. Tudi življenjskega sopotnika je našla v domačem kraju, kjer si je z možem ustvarila topel dom ter z ljubeznijo dala življenje hčerkama, sprejela zeta, se veselila z vnukom in vnukinjo. V družini je vedno našla trdno oporo in

razumevanje ter moč, tudi ko se je mlada mamica spoprijemala z izgubo prvorojenca. In nazadnje, ko jo je po kruti bolezni angel smrti iztrgal iz objema življenja. Življenja, ki je bilo tako bogato veličastno in pisano.

Že od rane mladosti je delovala za ljudi; aktivna pri Krajevni organizaciji Rdečega križa, Aktivu podeželskih žena in Turističnem društvu, v cerkvenem pevskem zboru, župnijskem pastoralnem svetu, Društvu upokojencev Kanal, velik delež je prispevala tudi k ohranjanju kulturne dediščine naših krajev. Bila je ženska z velikim srcem, v katerem je bilo ob njenih ljubih domačih vedno dovolj prostora tudi za vse nas, vaščane, prijatelje, znance in sosede. Prostora za celotno skupnost njej tako drage rojstne kalske vasi in tudi širše Banjske planote ter Soške doline. Marto smo par dni pred praznikom vseh svetih (28. 10. 2021) pospremili na njeno zadnjo pot proti kalskemu pokopališču ...

Ostajajo praznina, nepozabni spomini in hvaležnost za vse dobro ter ljubezen kot nepremagljiva vez, ki je močnejša od smrti.

Naj ji bo lepo tam gori med zvezdami.

Na OŠ Kanal samotestiranje učencev potekalo brez večjih težav

Zaposleni na OŠ Kanal

Živimo v izrednih razmerah, zaznamovanih s širjenjem covidnih okužb, in samo mirno in strpno ravnanje in solidarnost z najbolj prizadetimi nas lahko pripeljeta iz njih. Otroci so naše ogledalo. Če si želimo strpne družbe, moramo tako družbo tudi graditi.

V sredo, 17. novembra 2021, je bilo v vseh šolah v državi zaradi katastrofalnih razmer v bolnišnicah uvedeno obvezno trikratredensko samotestiranje učencev v osnovnih in srednjih šolah. Starši so morali podpisati soglasje, sicer se bi njihov otrok šolal doma. Šole so imele zelo malo časa, da se na ta ukrep pripravijo, in tudi veliko staršev je bilo zaskrbljenih, kako se bodo, zlasti najmlajši, samotestirali. Nekateri ukrepu tudi zelo nasprotujejo.

Miha Stegel, ki predseduje Svetu staršev Osnovne šole Kanal, je v ponedeljek, 15. novembra 2021, v večernih urah, sklical predstavniko staršev. Na video srečanju je bila

prisotna pomočnica ravnateljice OŠ Kanal Mateja Strnad, odsoten pa le eden od članov sveta. Starši so na sestanku podprli izvajanje ukrepov. Zavedajo se, da je za otroke pomembno, da se šolajo v šoli in hkrati, da se prepreči širjenje okužb. Izrazili pa so nekaj pomislekov, zlasti glede samotestiranja mlajših otrok. Na zelo konstruktivnem srečanju so sprejeli tri sklepe, in sicer da se kljub deloma različnim mnenjem načeloma strinjajo z ukrepi, da sestavijo pismo, s katerim bi zagotovili učiteljem in vodstvu šole pedagoški mir, in da se omogoči pomoč staršev pri samotestiranju najmlajših v šoli. Ministrstvu za šolstvo so posredovali svoj predlog, da bi se učenci do 5. razreda ali vsaj prve triade in učenci, ki se v šolo vozijo z avtobusom, testirali doma ob pomoči staršev oziroma bi jim starši lahko pomagali pri testiranju na šoli. Drugo pismo so naslovili vsem staršem in učiteljem. Zaključili so ga z besedami: »Izražamo podporo zaposlenim v šoli, učiteljem in vsem strokovnim delavcem, na katere je v teh dneh padla vsa teža bremena, imenovanega samotestiranje. S strpnim odnosom jim omogočimo, da bodo lahko v miru opravljali svoje poslanstvo. Tudi tega bo enkrat konec, dotlej pa bodimo otrokom zgled, da znamo tudi zahtevne in neprijetne izzive reševati konstruktivno.«

Pomočnica ravnateljice Mateja Strnad se je dogovorila s predstavniki Civilne zaščite, da so na šolskem igrišču postavili odprt šotor. V sredo, 17. novembra, na dan, ko je bil uveden za šolajoče se otroke obvezen ukrep, so se nekateri najmlajši pred poukom testirali ob pomoči svojih staršev in prisotnosti strokovnih delavk šole. Marsikateri pomislek je izzvenel, ko so starši videli, da njihovi otroci to zmorejo. Še vedno je nekaj posameznikov, ki imajo različne poglede in ukrepu nasprotujejo, vendar je teh na naši šoli zelo malo.

Zaposleni na Osnovni šoli Kanal se zahvaljujemo Svetu staršev OŠ Kanal za zelo konstruktivno sodelovanje in vsem, ki so pokazali strpnost in razumevanje. Hvala tudi CZ Občine Kanal ob Soči, ki nam je omogočila testiranje v šotoru. Učitelji, ki smo spremljali samotestiranje

Šotor na šolskem igrišču, v katerem so se testirali najmlajši učenci, foto: arhiv OŠ Kanal

otrok, smo bili prijetno presenečeni, s kakšno lahkoto so otroci sprejeli ukrep in testiranje tudi izvedli. Pomoč so potrebovali le nekateri najmlajši in zanje je bila prisotnost staršev dobrodošla. Hvala vsem, ki so otroke doma na potek samotestiranja že prej pripravili. Otroci zmorejo marsikaj, samo dovoliti jim moramo. Potrudimo se tudi, da bodo naši otroci živeli v strpni, nesebični in nerazdeljeni družbi. S tem jim bomo dali kot starši največ.

Evropski teden mobilnosti

Tea Brešan

Najmlajši vozniki iz OŠ Deskle

Tudi na naši šoli smo obeležili Evropski teden mobilnosti. Potekal je od 16. do 22. septembra. Pogovarjali smo se o pomenu trajnostne mobilnosti za kakovost bivanja, zdravja in okolja, reševali smo kvize in brali poučne knjige. Med drugim so se učenci 1. in 2. razreda preizkusili kot vozniki – kolesarčki. Z vozili na lastni pogon so morali prevoziti poligon tako, da so upoštevali prometne znake, semafor ter označbe na cestišču.

Prvič v šolski knjižnici

Mojca Petelin

Prvošolci

Ob dnevu zlate knjige, ki ga vsako leto obeležimo 17. septembra, smo prvič obiskali šolsko knjižnico. Tam nas je pričakala knjižničarka s knjižnim presenečenjem.

Šolanje v luči protikoronskih ukrepov

Ana Košuta Skok

Prvošolci

Neobičajne razmere, ki smo jim priča že slabi dve leti, puščajo pečat na vsakem koraku, tudi v šoli. Marsikaj se je v času epidemije koronavirusa spremenilo, postavljeni smo pred različne preizkušnje in včasih tudi težke odločitve.

Lanska izkušnja šolanja na daljavo se po mnenju vseh vpletenih v šolsko delo, učencev, učiteljev in staršev, ni izkazala kot enakovredna izobraževanju v šoli. Tudi zaradi tega si vsi želimo, da se razmere ne bi toliko zaostriale, da bi bilo spet potrebno šolanje na daljavo. Osnovna šola Deskle je v letošnjem šolskem letu odprla vrata za 180 učencev in čisto vsak dan se trudimo, da učencem ponudimo varno in spodbudno okolje. Včasih so komu določeni ukrepi tudi nadležni, kar je razumljivo, saj pogrešamo čase brez mask, neprestanega razkuževanja in zračenja, a vendar vsi, ki se gibamo po šolskih prostorih, dosledno izvajamo ukrepe in po najboljših močeh skrbimo drug za drugega.

Novembra sta bila pred nas postavljena nova izziva. Najprej je bilo sprejeto, da morajo vsi učenci nositi zaščitne kirurške maske in ne pralnih mask. Zavedamo se, da navedeno določilo staršem povzroča dodatno finančno breme, zato smo se v šoli odločili, da s pomočjo donatorjev nabavimo ustrezne zaščitne maske za naše učence in v mesecu obdarovanja učencem poleg običajnega presenečenja poklonimo še paket mask. Tudi obvezno samotestiranje v šolskih klopih, ob uvedbi katerega je bil marsikdo skeptičen, kako se bo v praksi izkazalo, vsi učenci opravljajo z odliko. Učenci pravočasno prihajajo v šolo in pred poukom samostojno in odgo-

verno opravijo samotestiranje. Samo najmlajši potrebujejo malo pomoči, zato prvošolcem pri testiranju po potrebi pomagajo starši. Predvidevamo, da prav odgovorno ravnanje učencev, staršev in zaposlenih v največji meri prispeva k temu, da smo imeli do sedaj v šoli razmeroma malo karanten, da šolsko delo poteka v prijetnem vzdušju, pouk in druge dejavnosti pa se brez večjih težav odvijajo po načrtu.

V letošnjem letu smo načrtovali tudi izvedbo šol v naravi, ki so lani odpadle, zato so se štirje razredi že potepali po Sloveniji. Petošolci in šestošolci so konec septembra izboljševali plavalne tehnike v Ankaranu, osmošolci in devetošolci pa so izkusili bivanje v naravi konec oktobra v Rakovem Škocjanu. Tudi dneve dejavnosti smo izpeljali v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki in na sedežih podjetij. Osmošolci so svoje znanje širili v podjetju TKK, d. o. o., devetošolci pa v podjetju Gostol TST. Seveda je bilo ob organizaciji in izpeljavi vseh dejavnosti veliko prilagajanja, vendar na koncu šteje le to, da so bili učenci deležni pozitivne izkušnje, ki jim bo zagotovo ostala v spominu.

V nadaljevanju šolskega leta nas čaka še veliko zanimivih dejavnosti, zato verjamemo, da jih bomo s skupnimi močmi tudi uspešno izvedli. V prihodnje čase zremo v upanju, da bomo odrasli otrokom znali pokazati, kako pomembne vrednote so spoštovanje, potrpežljivost in zaupanje. Predvsem pa si želimo, da nas bo tudi v prihodnje povezovalo konstruktivno sodelovanje.

Dan slovenskega športa na Osnovni šoli Deskle

Tea Brešan

Lipko na dnevu slovenskega športa v Desklah

Učenci od 1. do 4. razreda smo 23. septembra. 2021 obeležili dan slovenskega športa. Z veseljem smo se preizkusili v košarki, tenisu, odbojki, twirlingu ter vseh vzporednih gibalnih dejavnostih. Zelo smo se razveselili presenečenja – obiskal nas je namreč slavni Lipko. Seznanili smo se tudi s pomembnimi dogodki, športniki in dosežki v zgodovini slovenskega športa. Ob menjavanju dejavnosti, pridobivanju novih in drugačnih izkušenj je dan kar prehitro minil.

Teden v Raku

Zoja Bolterstein Leskovar

18. oktobra 2021 smo se osmošolci in devetošolci odpravili v šolo v naravi. Pet dni smo preživeli v ČŠOD Rak v Rakovem Škocjanu. Z nami so odšle učiteljica Andreja, svetovalna delavka Alenka in ravnateljica. Osmošolci in devetošolci smo bivali v raz-

ličnih stavbah – devetošolci v brunarici, osmošolci pa v glavni hiši ČŠOD. V teh petih dneh smo imeli res veliko dejavnosti. Plezali smo po naravni plezalni steni, kurili ogenj in postavljali bivake, predvsem pa smo veliko časa preživeli na pohodih. Drugi dan našega bivanja smo postavili kamero in hrano za medveda. Vsi smo upali, da ne zaman in bo kosmatinec res prišel. Zadnji dan smo z učiteljico iz ČŠOD gledali posnetke kamere in na njih videli medveda in veliko drugih živali.

Večere smo preživljali ob številnih dejavnostih in delavnicah, na katerih smo ustvarjali. V sredo smo zakurili taborni ogenj, ob katerem smo se družili, pekli hrenovke in peli. Poleg vsega tega pa smo še vedno imeli veliko prostega časa, namenjenega druženju. Vsi smo želeli še ostati v ČŠOD, ampak ker to ni bilo mogoče, smo se v petek, 22. oktobra, vrnili domov z nepozabnimi spomini.

Otroci, ustvarjajte z glasilom Most

Tina Tinta

Hej, ti! V uredništvu glasila Most zate v vsaki številki pripravljamo ideje za ustvarjanje. Ustvarjaj z nami in si izdelaj preproste, a lepe izdelke, ki bodo popestrili tvoj vsakdan, tvojo sobo ali pa preprosto razveselile nekoga, ki mu boš izdelek podaril. Starejše sestre in bratci, bratrance in sestrične lahko pomagata mlajšim. Zabavajte se skupaj. Ustvarjajte skupaj. Pa ne pozabite, nove ideje vas bodo čakale tudi v naslednji številki.

Tokrat smo zate pripravili navodila, s pomočjo katerih lahko praznično vzdušje pričaraš tudi v svoji sobi. Ustvari čudovit izdelek z nami še pred prazniki! Navodila so povsem preprosta, potrebuješ pa le par stvari. Pa začnimo!

Ti je všeč moj angelček? V uredništvu bomo zelo veseli fotografije tvojega izdelka. Pošlješ nam jo lahko na urednistvo@glasilo-most.si

1

Za začetek potrebuješ **novoletni okrask**, ki je lahko poljubne oblike in velikosti. Nato **steklen kozarec za vlaganje** (lahko je tudi plastičen, če se dobro vidi skozi), ki bo dovolj velik, da vanj postaviš izbrani novoletni okrask. Potrebuješ pa tudi **pokrov** za kozarec, **lepilo** in **bleščice**.

2

Najprej z lepilom ali pištolo za vroče lepljenje prilepi okrasek na dno pokrova. Dobro ga pričvrsti in počakaj, da se lepilo posuši.

3

V kozarec do vrha natoči vodo, v vodo pa dodaj bleščice, zvezdice, biserčke, umetni sneg ali kakšne druge delce, ki bodo plavali v vodi.

4

Sedaj samo še zapri in dobro zatisni kozarec. Pokrov lahko tudi z lepilom zalepiš, da se ponesreči ne odpre. Kozarec nato obrni narobe in pretresi vsebino. Tako, uspelo nam je, novoletni okrask je gotov. Super, kajne?!

CANYON AUDIO

www.canyonaudio.si E: canyon.audio@siol.net

Prava atrakcija v Deskle privabila otroke iz okoliških vasi

Tina Tinta, foto: Anton Leskovar Bolterstein

Se še spomnite prijetnih časov, ko smo se kot otroci vsak dan po šoli odšli igrat ven na zrak? K sosedu ali prijatelju iz sosednje vasi. Ti brezskrbni dnevi so bili lepi, spomin nanje pa v nas vzbuja prav posebna občutja. Današnji otroci vse prepogosto tičijo (sami) doma, pa naj bo to za ekrani ali z najljubšo igraro zatopljeni v svoj namišljeni svet. Zmernost je tista, ki jo priporočajo strokovnjaki, sama pa menim, da sta igra na prostem in dobra družba v teh čudnih koronskih časih še toliko pomembnejši in ju ne more biti preveč. Ljudje se oddaljujemo drug od drugega, preživljamo prosti čas vse prepogosto za štirimi stenami, povrhu vsega smo še nemirni, utrujeni in žalostni. Prežimo to enoličnost in se odpravimo ven, vsaj trikrat na teden namenimo čas sebi in pojdimo ven, kot takrat, ko še nismo vedeli, kaj so skrbi in obveznosti. V dobri družbi je vse le še prijetnejše.

Izkoristite tople zimske dni in odpeljite svoje otroke na ogled igrišča v Desklah, ki postaja vse bolj obiskano in resnično služi svojemu namenu. Postavitev tako imenovanega zipline igrala je do sedaj vzbudila največ zanimanja, kar še posebno razveseljuje starše otrok, donatorje in člane sveta krajevne skupnosti, ki so pripomogli k temu, da je igrišče v Desklah ponovno zaživele. Naj se sliši veselo otroško vriskanje!

Novi zipline v Desklah navdušuje otroke.

Dedek Mraz, pridi, čakamo te!

Otroci iz skupine Metulji in Čebele iz Vrta Deskle mislijo tako... Pa vi?

KDO JE DEDEK MRAZ?

- * Tisti, ki nosi, ki pride pozimi, ko je sneg.
- * Tisti, ki dela daleč. Moja mama in tata ne delata tam daleč.
- * Nisem ga videl, ker sem še spal.
- * Je en dedek, ki prinese darila.
- * Je bel, brado ima, kapo ima.

KJE ŽIVI?

- * Na Antarktiki.
- * V hiši blizu Deskel.
- * Niti pogledat nisem šel.
- * Uff, nekje daleč. Na Robidnem Bregu ni nobenega. Mogoče nekje na Gorenjem Polju.
- * On živi pri eni hiši, kjer je gozd in sneg.

KJE IZDELUJE DARILA?

- * Naredi jih, kjer živi. Nekdo mu mora pomagati. Mogoče tudi moj tata, samo on ne ve, kje živi.
- * Kupi jih v trgovini. Sem ga videl v trgovini.
- * Jih naredi iz kakšnega trdega blaga, da se ne polomijo. V delavnici.
- * Tam, kjer delajo palčki, oni pregledujejo, če je kdo priden ali če ni.
- * V njegovi delavnici. Imajo tak stroj, ki dela darila. Sem videl enkrat v risanki.

KAKO POTUJE IN KAKO LAHKO OBDARI VSE OTROKE?

- * Leti z letalom in potem še z avtom.
- * Z raketo pristane na strehi in gre skozi dimnik in prinese darilo.
- * Začne pri meni in gre hitro naprej.
- * Spi na Luni z jelenčki. Se naspijo in vstanejo, ko pridejo z darili tam, kjer mi kurimo, pride dol in potem gremo mi hitro pogledat.

Vesele božične praznike in srečno novo leto 2022 vam voščijo

VODOVODNE INŠTALACIJE
ALJAŽ ŽNIDARČIČ S. P.

t: 040 347 795

e: info@vodovodne-instalacije.com

www.vodovodne-instalacije.com

*Frizerstvo
in
kozmetika*

LAURA PIRIH

Trg svobode 3

5213 KANAL

tel.: 05 30-51-045

DELOVNI ČAS: TOREK, SREDA, PETEK: 11.-19., ČETREK, SOBOTA: 7.-15.

Pritrdila za strehe in fasade,
ravne strehe,
lesene konstrukcije
in podkonstrukcije

SKODNIK

SKODNIK d.o.o.

Bodrež 3

5213 Kanal

e-mail: skodnik@siol.net

tel.: +386(0)5 395 11 79

fax: +386(0)5 395 11 89

ElektroTehnika
Lukšič

Storitve z gradbeno mehanizacijo:
izkopi, nasipavanje, planiranje,
prevozi

**HARIJ TRANSPORT IN
MEHANIZACIJA D.O.O.**

Goljevica 1D

5210 Deskle

Tel.: 041 737 178

MIZARSTVO
TINTA ROBERT S.P.

Anhovo 65, 5210 Deskle

tel.: 041 838 315

mail: robert.tinta@amis.net

GORIŠKA LEKARNA

LEKARNA KANAL

Morsko 1 | 5213 Kanal | tel: 05 395 12 23

e-mail: lekarna.kanal@goriskalekarna.si

Urnik: pon., tor.: 8:30-15:30, sre.: 8:30-17:00, čet.: 9:00-17:00,
pet.: 8:30-15:00, sob.: 8:00-12:00, ned.: zaprto

LEKARNIŠKA PODRUŽNICA DESKLE

Srebrničeva 31 | 5210 Deskle | tel: 05 395 30 90

e-mail: podruznica.deskle@goriskalekarna.si

Urnik: pon.: 12:30-19:00, tor., sre., čet.: 8:30-15:30,
pet.: 8:30-15:00, sob. in ned.: zaprto

**OKREPČEVALNICA
Z LETNIM VRTOM
TANJA - DESKLE**

Okrepčevalnica z letnim vrtom Tanja nudi:

- malice in kosila med tednom
- enolončnice in meso na žaru
- jabolčni zavitki ...

priljubljena točka za postanek šoferjev
in motoristov v Desklah ob bencinskem
servisu s parkiriščem vse od leta 1989

Tanja Gabrijelčič s.p. - Srebrničeva 4a - 5210 Deskle
info@okrepcevalnica-tanja.si - 05 305 21 11

TEMATSKA POT DESKLE VABI

SPOZNAJTE ZANIMIVE IN POUČNE VSEBINE TEMATSKE
POTI DESKLE, NAJ TO POSTANE NAŠA SKUPNA POT!
VABLJENI K SOUSTVARJANJU NOVIH ZGODB NA POTI!

Spoznajmo minerale, svet je zgrajen iz njih.

Spoznavajmo zgodovino, ker brez zgodovine ni ne sedanjosti ne prihodnosti.

Družimo se, ker človek je družabno bitje in brez druženja
ne more izpolnjevati svojih potreb in svojega poslanstva.

Poti lahko sledite na [tematskapotDeskle](https://www.facebook.com/tematskapotDeskle)

NAGRADNA KRIŽANKA

	AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	EKVATORJU VZPOREDEN KROG NA ZEMLJINI POVRŠINI	POSODA ZA SHRANJEVANJE PLINA	IZRASTEK NA GLAVI	DIPLOMATSKI PREDSTAVNIK	KRACA, ČAČKA	NINA RICCI	TISKALNIK NA KARTUŠE	STRANICA V PRAVOKOTNEM TRIKOTNIKU										
	KDOR KAJ VPLAČA ALI MORA VPLAČATI																		
	OBRAT ZA IZDELAVANJE IZDELKOV IZ ZLATA																		
	NEKDANJI GRAJSKI PISEC, ŠRIBAR, SKRIPTOR						KLAVDIJ TUTTA												
	OMAR NABER				ŠČAVJE MEDNARODNI KLIC NA POMOČ														
	SVETLO RDEČE VINO						POLET, LETENJE FR. NOGOMETAS (ZINEDINE)												
	ODMEV, JEK					6. GRŠKA ČRKA ENA OD SLUŠNIH KOŠČIC													
TRAK OB DESNEM ROBU SPLETNE STRANI								TRGOVINA Z MEDOM	AVTOMOBILSKI ZAGANJALNIK										
NATAŠA ABRAM DOGOVORJEN LIK S POMENOM					KANADSKI PEVEC (BRYAN) KANTAVTOR (MARIJAN)														
							EMMA THOMPSON												
							ODVETNIK												
	JEDILNICA V TOVARNI	NEGATIVNO NAELEKTREN ION	EVROPSKI VELETOK	MRAK, MRAKOTA	EVA GREEN	IZDELOVALEC ALI PRODAJALEC LECTA	JUŽNO-AMERIŠKI INDIJANEC KORALNI OTOK			FILOZOF-SKA ENOTA SVETA STEPŠKA ZVER									
										OSKRBOVALEC GOVEDA									
STROKOVNJAK ZA ENERGETIKO										IME VEČ RUSJANOVIH LETAL LEPTOTICA ŠABANAGIČ			NASAD OB HIŠI						
PEVKA PUŠLAR					KRAJ NAD VIPAVO					POZIV, KLIC PRETEPANJE, RUVANJE			NEIMENOVANA REČ ALI OSEBA ZDRUŽENOST						
ZDRAVKO OCVIRK			KOTLOVNICA, KOTLIŠČE										PLETENA KOŠARA ZELO BOGAT ČLOVEK						
AFRIŠKA DRŽAVA Z GLAVNIM MESTOM LUANDA							GLAVNO MESTO KANADE	RASTLINA SPORIŠ										IZJED, RAZJEDA	NEKDANJI VOJAK S PRAČO
POMOČ: ALOD ASANA BASTIJA MONADA	PREBIVALCI TAJSKE	INGRID BERGMAN PREDNJA STRAN GLAVE			PORTUGAL. NOGOMETAS (CRISTIANO) ZABLODA								ČUT V PRSTIH IN KOŽI POLOŽAJ V JOGI						
POLDRAG KAMEN RUMENO RJAVE BARVE						1.000 KG DEDNA ZEMLJIŠKA FEVDALNA POSEST					PLIN							ZLATA RODOŠEK DRŽAVA BLIŽNJEGA VZHODA	
ZAVORNI SISTEM PROTI BLOKIRANJU KOLES				PESNIK BOR							JEČA V PARIZU								
JULIA ROBERTS		FRANC. PISATELJ (EMILE) PETER KAUZER						ŽENA JUANA PERONA NIKOLAJ ČERKASOV			GLOBOKA KITAJSKA PONEV				STVAR, PREDMET				
GLAVNO MESTO JUŽNE AFRIKE														ŽIVA ROGELJ					
RAZKLADALEC											OSVEŽ. PIJAČA IZ POMARANČNEGA SOKA								
											IGRALEC KOŠARKE								

Rešitev nagradne križanke pošljite **do 15. 1. 2022** na naslov Občina Kanal, Trg svobode 23, 5213 Kanal. Pripišite svoje ime, naslov in telefon. Med prispelimi pravilnimi rešitvami bomo izžrebali 5 nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Prva nagrada je abonma, ki ga podarja SNG Nova Gorica. Nagrajence bomo objavili na portalu mojaobcina.si, nagrade pa poslali po pošti.

Uredništvo